

Febrer 2019

Estudi prospectiu de la cadena de valor ecològica Identificació d'oportunitats per a les empreses locals

Creacció
Agència d'Emprenedoria,
Innovació i Coneixement

 **Diputació
Barcelona**

 Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Coneixement**

**catalunya
emprèn**

Equip tècnic Arrels a Taula:

Neus Monllor, Dra. en geografia i medi ambient especialista en desenvolupament rural i relleu generacional i professora de geografia rural de la Universitat de Girona
neus@arrelsataula.cat

Karen Hoberg, economista especialitzada en l'agricultura ecològica i professional del sector ecològic karen.hoberg@gmail.com

Guillem Pastoret, enginyer tècnic agrícola màster en producció biològica i ramader ecològic guillem@consultorsagraris.cat

Índex Continguts

1.	Introducció	8
1.1.	Preliminars.....	8
1.2.	Objectius.....	9
1.3.	Metodologia.....	9
2.	Evolució històrica de la producció agrària ecològica	10
3.	Situació actual del sector dels productes ecològics.....	14
3.1.	Introducció	14
3.2.	Producció agrària.....	16
3.3.	Elaboració	19
3.4.	Comercialització.....	22
3.5.	Consum.....	30
3.6.	Resum: principals tendències del sector ecològic.....	39
4.	El sector agroalimentari convencional a Osona i Lluçanès.....	41
4.1.	El sector ramader.....	42
4.2.	El sector agrícola	46
4.3.	L'estructura d'edats i mà d'obra.....	47
5.	El sector agroalimentari ecològic a Osona i Lluçanès	48
5.1.	Operadors ecològics	48
5.2.	Producció agrícola.....	52
5.3.	Producció ramadera	53
5.4.	Activitat industrial.....	57
5.5.	DAFO del sector ecològic a Osona	62

6.	Sectors ecològics estratègics a Osona i Lluçanès.....	64
6.1.	Vaquí de llet.....	67
6.2.	Oví de llet	71
6.3.	Caprí de llet	75
6.4.	Boví de carn	79
6.5.	Oví de carn	83
6.6.	Porcí.....	87
6.7.	Avicultura de carn	91
6.8.	Avicultura de posta.....	94
6.9.	Conreus extensius.....	97
6.10.	Horticultura.....	101
6.11.	Transformació productes agroalimentaris	105
7.	Oportunitats de negoci en el sector ecològic.....	108
7.1.	Reconversió pagesia tradicional per elaborar matèria primera per la indústria local	108
7.2.	Incorporació de la pagesia nouvinguda en empreses dirigides als circuits curts de comercialització	109
7.3.	Diversificació d'empreses (convencionals o ecològiques) amb activitats ecològiques noves	110
8.	Necessitats territorials per la dinamització del sector ecològic	111
8.1.	Articulació de la indústria agroalimentària local	111
8.2.	Foment dels circuits curts de comercialització.....	112
8.3.	Creació del Grup de Treball del sector ecològic.....	113
9.	Bibliografia	114

Índex Annexos

Annex 1. Glossari.....	115
Annex 2. Estructura del sector ecològic, Estats Units 2016.....	118
Annex 3. Producció ecològica, Europa i Món 2012	119
Annex 4. Producció ecològica, Europa 2002-15	120
Annex 5. Producció ecològica, Estat espanyol 2016.....	122
Annex 6. Activitat industrial ecològica, Estat espanyol 2016.....	125
Annex 7. Producció ecològica, Catalunya 2000-2016	126
Annex 8. Evolució del volum de facturacions ecològiques segons subsectors productius i d'elaboració, 2008-2015.....	127
Annex 9. Percepció i consum dels aliments ecològics a Espanya	128
Annex 10. Percepció i consum dels aliments ecològics a Catalunya.....	129
Annex 11. Estructura ramadera segons espècie i municipi, Osona i Lluçanès 2017	133
Annex 12. Estructura ramadera segons espècies i territori, Osona i Lluçanès 2017	142
Annex 13. Conreus herbacis, Osona 2016	143
Annex 14. UTA's segons municipis, Osona i Lluçanès 2017	148
Annex 15. Operadors ecològics segons municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	150
Annex 16. Operadors ecològics segons orientació productiva, Osona i Lluçanès 2017.....	153
Annex 17. Operadors ecològics amb activitat industrial segons municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	156
Annex 18. Productors ecològics pioners, Osona i Lluçanès	157
Annex 19. Indústria ecològica pionera, Osona i Lluçanès.....	157
Annex 20. Canals ecològics pioners, Osona i Lluçanès.....	158
Annex 21. Productors ecològics <i>followers</i> , Osona i Lluçanès	158
Annex 22. Indústria ecològica <i>followers</i> , Osona i Lluçanès	159
Annex 23. Canals ecològics <i>followers</i> , Osona i Lluçanès.....	159

Índex Figures

Figura 1. Evolució de la superfície certificada, Estat espanyol 1991-2016	11
Figura 2. Evolució de superfície certificada i operadors inscrits a Catalunya 1995-2017....	12
Figura 3. Baules de la cadena de valor ecològica, Estat espanyol 2015.	14
Figura 4. Percentatge de superfície certificada sobre el total, 2015 i 2016	15
Figura 5. Percentatge d'operadors ecològics catalans respecte a l'Estat Espanyol, 2016.	15
Figura 6. Valoració econòmica de la producció agrària ecològica en origen, Estat espanyol 2017.....	17
Figura 7. Caps de bestiar ecològics segons espècie i orientació productiva, Catalunya 2017	18
Figura 8. Distribució de les activitats de les indústries agroalimentàries ecològiques, Catalunya 2017	20
Figura 9. Distribució de les activitats de les indústries agroalimentàries ecològiques, Catalunya 2016	21
Figura 10. Esquema teòric de canals de distribució.....	23
Figura 11. Estimació quotes de mercats per canal de distribució, Estat Espanyol 2016.....	24
Figura 12. Megatendències que afectar el sector de l'agroindústria.	30
Figura 13. Productes prioritaris en la cistella de la compra, Estat espanyol 2015	33
Figura 14. Consum de productes ecològics, Espanya 2011 i 2014	34
Figura 15. Canals de productes ecològics, Espanya 2011 i 2014	34
Figura 16. Consum de productes ecològics, Catalunya 2015.....	36
Figura 17. Canals de productes ecològics, Catalunya 2015.....	37
Figura 18. Sistemes alimentaris sostenibles per una dieta el 2050.....	38
Figura 19. Cadena agroalimentària Osona (2017)	41

Figura 20. Explotacions ramaderes per espècie, Osona 2016	42
Figura 21. Explotacions ramaderes segons municipi, Osona i Lluçanès	43
Figura 22. Explotacions ramaderes segons territori, Osona i Lluçanès	44
Figura 23. Conreus herbacis, Osona 2016.....	46
Figura 24. Estructura cap de titulars de les explotacions, Osona i Lluçanès 2009	47
Figura 25. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	48
Figura 26. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	49
Figura 27. Operadors ecològics per orientació productiva, Osona i Lluçanès 2017	51
Figura 28. Operadors ecològics per orientació productiva, Osona i Lluçanès 2018.....	52
Figura 29. Hectàrees de conreu ecològic, Osona i Lluçanès 2017	53
Figura 30. Nombre d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	54
Figura 31. Tipologia d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017.....	55
Figura 32. Tipologia d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017	55
Figura 33. Caps de bestiar ecològics, Osona i Lluçanès 2018	56
Figura 34. Activitats industrials, Osona i Lluçanès 2017	57
Figura 35. Tipologia d'operadors, Osona i Lluçanès 2017.....	58
Figura 36. Activitat industrials ecològiques segons municipis, Osona i Lluçanès 2017.....	58
Figura 37. Escorxadors ecològics de boví, oví, cabrum, porcí i equí, 2017.....	60
Figura 38. Escorxadors ecològics d'aviram pròxims a Osona i Lluçanès, 2017	61

Índex Mapes

Mapa 1. Tipus de zones vulnerables segons decret de gestió de la fertilització i de les dejeccions ramaderes	45
Mapa 2. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017	50
Mapa 3. Nombre d'exploracions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017	54
Mapa 4. Activitats industrials ecològiques segons municipi, Osona i Lluçanès 2018.....	59

1. Introducció

1.1. Preliminars

El sector ecològic és dinàmic i està en constant transformació. És un sector que avança al mateix pas que ho fa la societat, cap a models més coherents, solidaris i responsables. En el món globalitzat en el que vivim els extrems es reforcen, i en el cas del sector agroalimentari, cada vegada hi ha una major tendència als aliments sense nom, sense origen i sense ànima; al mateix temps que cada vegada hi ha més consciència i acció en relació als productes de proximitat, sostenibles i sans. Aquestes dues tendències comparteixen aquest moment històric, i cal aprofundir en les seves dinàmiques per poder entendre els seus punts forts i dèbils, i actuar en conseqüència.

En una entrevista publicada el juliol de 2017, Àngels Parra, directora de BioCultura, argumenta que el consum ecològic creix, així com el nombre de persones que mengen majoritàriament aliments orgànics, tot i que augmenta amb més celeritat el nombre de consumidors que consumeixen de forma aleatòria. També argumenta que l'ampliació dels punts de venda d'aliments ecològics dona resposta a formes de consum diferents i a grups socials diversos, fet que identifica com a positiu. Finalment remarca la importància de que el consum ecològic continuï creixent, sobretot per raons sanitàries, mediambientals, econòmiques, emocionals i familiars. Amb les seves paraules "l'alimentació ecològica és un tresor i cal democratitzar-la. Com més persones consumeixin aliments ecològics, millor"¹.

D'aquestes reflexions s'extreu una necessitat imperant i necessària des dels territoris rurals per treballar en l'enfortiment de la producció agrària ecològica per tal de tornar a posar en valor elements com la preservació del medi natural, la qualitat dels productes agroalimentaris, l'economia local i de proximitat o la salut de les persones i de l'entorn.

Aquests, i molts altres arguments, són els que porten a Creacció a la realització d'un estudi de les oportunitats actuals del mercat ecològic, i de les accions que caldria portar a terme al territori d'Osona i Lluçanès per dinamitzar el sector. Aquest estudi dona resposta a aquesta necessitat.

¹ Més informació: http://pae.gencat.cat/ca/noticies/170726_vidasana

1.2. Objectius

- Identificar les noves tendències del mercat ecològic a Osona, Catalunya i Europa
- Valorar les oportunitats actuals del mercat ecològic local
- Establir les línies estratègiques per al suport a la cadena de valor ecològica local
- Captar i posar de manifest oportunitats de negoci tant per persones emprenedores com per empreses establertes (reconversió)

1.3. Metodologia

La metodologia de l'estudi ha consistit en les fases següents:

- Revisió de dades estadístiques de producció i consum ecològic
 - Producció: IFOAM, MAGRAMA, IDESCAT, GENCAT.
 - Consum: MAGRAMA, GENCAT.
- Sessió de treball amb els dinamitzadors PAE del DARP (1)
- Entrevistes a agents estratègics sectorials i territorials (15)
- Prospecció de la indústria agroalimentària (14)
- Sessions de treball amb l'equip de Creació (3)

2. Evolució històrica de la producció agrària ecològica

Actualment, a Europa quan es parla d'agricultura ecològica es fa referència a una agricultura respectuosa amb el medi ambient mitjançant un conjunt de pràctiques de maneig determinat dins d'un marc legal regulat. Aquest tipus de maneig es relaciona amb uns beneficis, un major benestar animal i uns efectes sobre la salut de les persones que consumeixen productes sense substàncies químiques.

No obstant això, els orígens d'aquest concepte es poden trobar a principis del segle XX, quan ja es van detectar els primers símptomes de desequilibri dels models industrials. Des de llavors, el sector ecològic ha evolucionat des de moltes perspectives diferents. Per sintetitzar el procés de transformació, s'exposen les tres gran etapes que identifica *IFOAM Organic Internationals*²: 1) Organic 1.0, amb els pioners del sector ecològic; 2) Organic 2.0, quan comencen els sistemes reguladors i 3) Organic 3.0, el paradigma que està per venir i que ha de democratitzar els productes ecològics arreu del món.

En la primera etapa, **Organic 1.0**, a principis del segle XX, és quan els pioners van treballar les connexions entre com l'esser humà viu i menja, i com aquest fet quotidià té conseqüències en la salut de les persones i del planeta. Hi ha una sèrie de personatges d'arreu del món que varen contribuir al futur desenvolupament de l'agricultura ecològica, des d'una observació inicial dels problemes dels sistemes alimentaris intensius (Albert Howard al Regne Unit, Bhaskar Save a la Índia, Eva Balfour al Regne Unit, Hans&Maria Müller a Suïssa, Jerome Rodale als EUA, Masanobu Kukuoka al Japó, Rudolf Steiner a Àustria o Anna Primavesi al Brasil). Totes aquestes persones, i moltes d'altres, van començar a indagar i a investigar en el que més tard serien les respostes a les innovacions que progressivament va introduir la revolució verda.

En la segona etapa, **Organic 2.0**, a partir dels anys 70, és quan es van començar a produir aliments ecològics destinats a una demanda creixent, sobretot a través de petits mercats i canals curts de comercialització. A mesura que la producció augmentava, es produïa una distància cada vegada més gran entre productor i consumidor. Va ser llavors quan va sorgir la necessitat de definir què és un aliment ecològic, com s'ha de produir i com es pot transmetre aquest atribut al consumidor, així com el fet d'assegurar que un productor segueix unes certes normes que acreditin el mètode de producció.

Les primeres lleis de regulació, certificació i control es van crear els anys vuitanta del segle XX, a Europa i als Estats Units. A Espanya es va crear el *Consejo Regulador de la Agricultura Ecológica* (CRAE) i l'any 1988 es va aprovar el reglament de la denominació genèrica "Agricultura Ecológica" (BOE, 5-X-89), tres anys abans de l'entrada en vigor del primer Reglament Europeu (Reglament CEE 2092/91). A partir d'aquest moment, dins

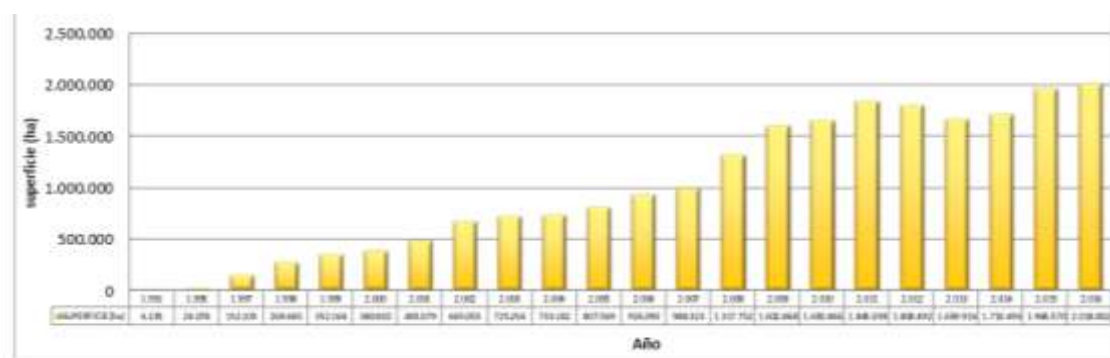
² Més informació: https://www.ifoam.bio/sites/default/files/organico_3.0_-_summary_-_spanish.pdf

d'un marc legal ben definit, la producció, elaboració i el consum d'aliments ecològics no han parat de créixer arreu del món.

Actualment, hi ha un total de 50,9 milions d'hectàrees en agricultura ecològica repartits entre 179 països. El nombre d'agricultors i ramaders és de 2,4 milions i el mercat global dels aliments ecològics és de 75 mil milions d'euros. No obstant això, el percentatge que suposa la superfície en règim ecològic suposa només un 1,1% del total (FIBL, 2017).

A L'Estat espanyol, l'any 2016 s'han superat els dos milions d'hectàrees. La figura següent mostra l'evolució des de l'any 1991 fins el 2016, amb un total de 39.744 operadors.

Figura 1. Evolució de la superfície certificada, Estat espanyol 1991-2016

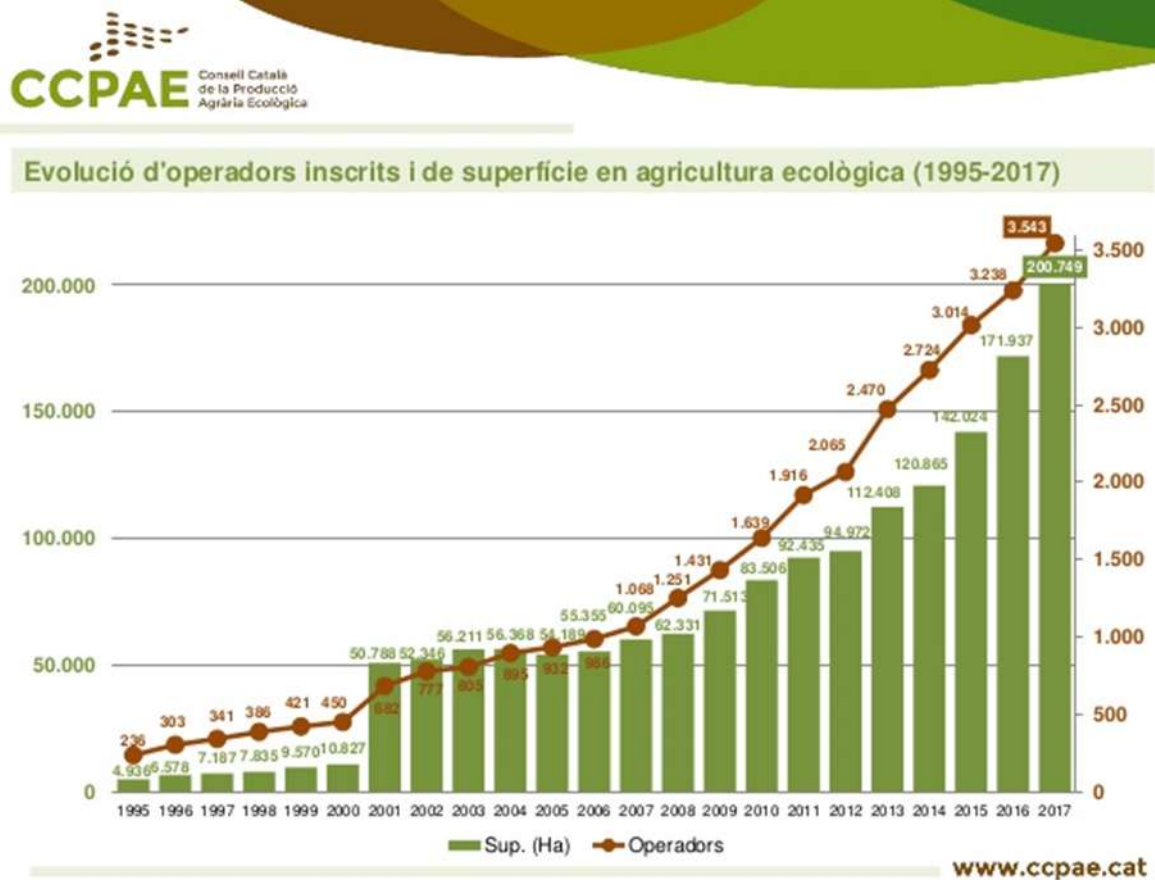

Font: MAPAMA, 2017

Pel que fa a Catalunya la figura següent mostra com les dades són també un bon mirall de l'expansió de la producció agrària ecològica: una superfície certificada és de 171.937 ha i 3.238 operadors. La figura mostra l'evolució dels operadors i la superfície certificada durant els darrers vint anys. Si ens fixem amb les dades del període 1995-2000, s'observa com en un període de 5 anys la producció certificada es va doblar, passant de 4.936 ha. a 10.827ha., fet que mostra com els primers anys es va passar ràpidament d'una quantitat ínfima d'hectàrees a superfícies significatives l'any 2000.

També cal esmentar l'increment destacat de l'any 2000 al 2001, que es deu a l'entrada en vigor del reglament europeu que regulava per primera vegada la producció animal. Això evidencia que estem davant d'un sector relativament jove i que no ha parat d'evolucionar. Si ens fixem només amb els increments dels darrers dos períodes, s'observa un augment de superfície certificada d'un 21,1% i, d'operadors inscrits, del 7,4%.

Figura 2. Evolució de superfície certificada i operadors inscrits a Catalunya 1995-2017

Font: CCPAE, 2018

Al mateix temps, aquest augment i reconeixement ha portat a una polarització entre els productors que continuen practicant un maneig que respecta els equilibris i sistemes ecològics del sòl, per exemple amb pràctiques agroecològiques o biodinàmiques, i els productors que entenen la normativa com a única guia de produir els aliments sense tenir en compte aquests ecosistemes naturals. El fet que la producció ecològica augmenti, implica que els motius tant per produir com per consumir siguin cada vegada més diversos i dispers dels que van motivar els pioners en l'etapa de Organic 1.0.

Una de les conseqüències és la diversitat d'actors que entren en el mercat ecològic arreu del món, atrets principalment pel potencial de creixement i de rendibilitat. La gràfica sobre la indústria agroalimentària nord-americana i els seus vincles amb les empreses

que es dediquen als aliments ecològics n'és un bon exemple³, així com la compra de la cadena Wholefood per part d'Amazon fa pocs mesos.

També a Europa i l'Estat espanyol s'estan donant adquisicions de petites empreses especialitzades en el sector ecològic per part d'empreses multinacionals o fons d'inversions per exemple en el cas d'El Granero Integral, Natursoy, Sorribas-Biogrà o Vegetalia. Aquests canvis es donen moltes vegades sense que la persona consumidora sigui conscient del canvi d'orientació de les empreses que elaboren productes ecològics.

Al mateix temps, empreses com Borges, San Miguel, Puleva, Hero o Danone ja han complementat la seva oferta amb productes certificats com ecològics, i la gran distribució ja treballa amb marques blanques ecològiques com ara Alcampo, Carrefour, El Corte Inglés, Aldi o Eroski. A Catalunya trobem com algunes marques com Llet Nostra, han obert una línia de iogurts ecològics naturals, desnatats i de cabra.

La tercera, **Organic 3.0**, és la visió d'una futura etapa que ja s'ha iniciat i que ha de donar resposta a les oportunitats i els reptes d'aquests darrers decennis per aconseguir uns sistemes agroalimentaris realment sostenibles, més viables des d'un punt de vista econòmic, socialment més justos i culturalment diversos. Els punts clau d'aquest enfocament es basen en els principis de l'agricultura ecològica conjuntament amb una cultura d'innovació amb millores progressives cap a les millors pràctiques i una comptabilitat de costos i fixació de preus reals incloent-hi totes les externalitats positives i negatives.

En aquesta tercera etapa destaquen elements nous com és el nou Reglament (UE) 848/2018 sobre producció ecològica i etiquetatge⁴ dels productes ecològics, que entrarà en vigor el proper gener de 2021 i que derogarà l'actual Reglament (CE) 834/2007. Segons el CCPAE, les principals novetats són: 1) menys excepcions, 2) més controls en tota la cadena, 3) mateixes normes a la importació, 4) s'amplia l'abast de la certificació, 5) més produccions regulades, 6) certificació en grup, 7) evitar els riscos de contaminació i 8) restricció en l'ús d'aromes. A més a més, també és rellevant destacar que les produccions locals guanyen protagonisme, ja que per primera vegada es fa menció explícita als canals curts de comercialització o al foment de les varietats locals o races en perill d'extinció.

³ Més informació: a la figura que s'adjunta a Annex 2 i a *Who owns organic?*: <https://www.cornucopia.org/wp-content/uploads/2016/01/Organic-chart-Jan-2016.pdf>

⁴ Veure: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&from=ES>

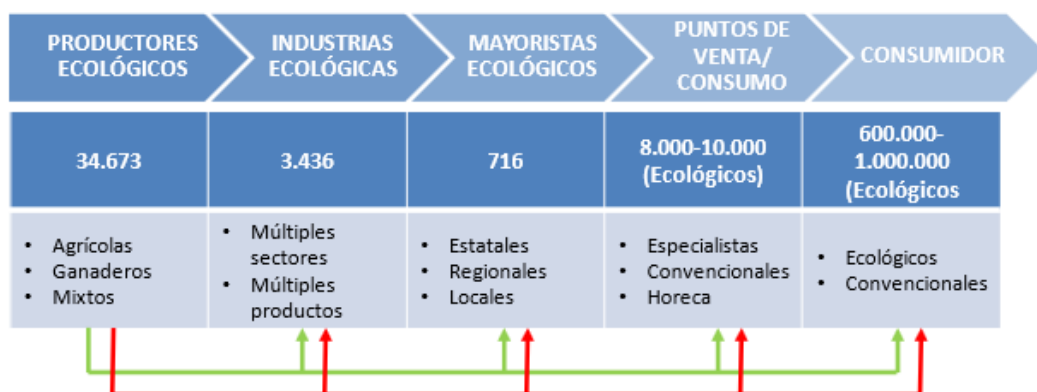
3. Situació actual del sector dels productes ecològics

3.1. Introducció

Parlar del sector dels productes ecològics fa referència a tota la cadena de valor, com si es tractés d'un subsector dins del sector de l'agroindústria. Les diferents baules de la cadena són doncs la producció primària, la industrial i la comercial sense deixar de banda el consumidor. Mentre que la primària i industrial són clarament regulades mitjançant els diferents organismes de control, la part comercial, així com el canal Horeca, no queden automàticament subjectes a aquests tipus de garanties. Per aquest motiu, a l'hora de fer una foto actual del sector es disposa de dades estadístiques molt afinades de la part productiva però no de les darreres baules. No obstant això, es descriu la situació actual mitjançant les publicacions disponibles i els coneixements i els inputs per part del mateix sector.

Per tenir una visió ràpida de la cadena de valor de la producció agrària ecològica, es mostra la figura següent, en la que es detallen el nombre d'operadors a l'Estat Espanyol en cadascuna de les baules de la cadena per a l'any 2015.

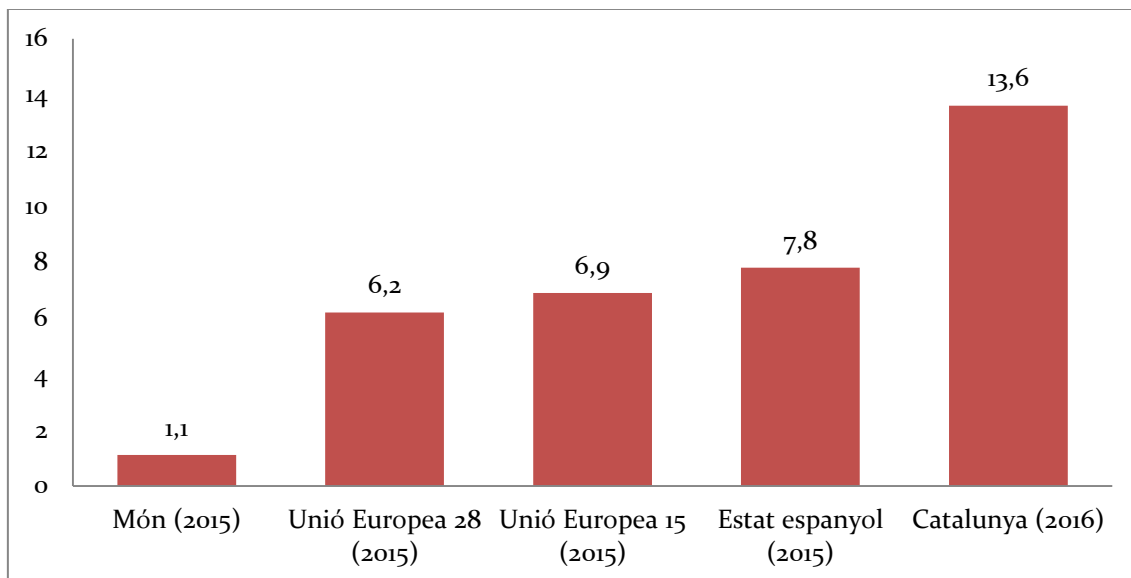
Figura 3. Baules de la cadena de valor ecològica, Estat espanyol 2015.

Font: MAPAMA, 2015.

D'altra banda, i per tenir una visió des de diferents òptiques escalars es mostra la figura següent en la que es comparen els percentatges de la superfície certificada ecològica sobre el total de superfície (SAU en el cas d'Europa, Espanya i Catalunya). La dada de Catalunya és clarament molt més alta amb un 13,6% que la resta de contextos geogràfics.

Figura 4. Percentatge de superfície certificada sobre el total, 2015 i 2016

Font: Fibl, 2017, CE, 2016, MAPAMA, 2016, Observatori PAE

En la mateixa línia i pel que fa al potencial de Catalunya dins d'aquesta realitat, cal esmentar que les darreres dades de la producció agrària ecològica (MAPAMA, 2017) confirmen que Catalunya és l'epicentre de la transformació i la comercialització d'aliments ecològics a l'Estat espanyol. La figura següent ho resumeix.

Figura 5. Percentatge d'operadors ecològics catalans respecte a l'Estat Espanyol, 2016.

Font: CCPAE, 2017.

3.2. Producció agrària

Començant amb una visió global exhaustiva de la producció agrària ecològica, la millor referència és la publicació anual “The World of Organic Agriculture” de l’institut de recerca FiBL en col·laboració amb IFOAM que subministra dades homogeneïtzades dels diferents països i també informació temàtica detallada.

A escala mundial es compta amb una superfície ecològica de 50,9 milions d’hectàrees amb un augment interanual del 14,7%, tenint en compte les dades de 179 països. El continent amb més superfície és Oceania amb 22,8 milions ha (tot i que una part molt important correspon a pastures i semblants), seguit per Europa amb 12,7 milions, Amèrica Llatina (6,7 milions), Àsia (84 milions), Amèrica del Nord (3 milions) i Àfrica (1,2 milions). Els països amb més superfície certificada són Austràlia (22,7 milions), Argentina (3,1 milions) i Estats Units (2 milions). L’Estat espanyol queda doncs entre els primers països amb una superfície molt propera a la dada d’Estats Units per a l’any de referència. No obstant això, s’estima una proporció d’agricultura ecològica sobre el total que se situa just per sobre de l’1%, a nivell mundial.

El nombre d’agricultors també ha pujat de forma considerable en un 7,2% fins a arribar a 2,4 milions de productors globalment. Les nacions amb les xifres més altes són la Índia amb 585.000 productors, Etiòpia amb 203.602 i Mèxic amb 200.039. Això contrasta les realitats de països amb grans extensions amb altres que compten amb un gran nombre de petits agricultors i, en conseqüència, amb un enfocament productiu i mercats diferents.

Pel que fa a la Unió Europea, l’any 2015 l’Estat espanyol va ser el país amb la superfície certificada més important però les darreres dades del 2016 confirmen que Itàlia s’ha avançat i se situa de moment en primer lloc amb 2.325.718 ha⁵. Itàlia és un dels competidors més importants d’Espanya si pensem en els cultius clarament mediterranis (olivera, fruits secs, vinya, etc.). Seguit se situa França en una tercera posició. Els països amb els percentatges més alts de producció agrària ecològica sobre el conjunt de l’agricultura en termes de superfície són Liechtenstein (30%), Àustria (21%) i Suècia (17%). Hi ha també països que compten amb extensions molt grans d’àrees de recol·lecció silvestre com ara Finlàndia, Romania i Bulgària.

Pel que fa a les dades estadístiques de l’Estat espanyol, també es poden observar augments en la majoria d’indicadors. La superfície certificada de l’any 2016 supera per primera vegada les dos milions d’hectàrees –un 2,46% més gran que l’any anterior– amb 39.744 operadors inscrits, amb la qual cosa Catalunya és la tercera comunitat autònoma tant en superfície (8,5%) com en operadors (9,4%). El percentatge de la SAU en ecològic

⁵ Més informació: <http://www.sinab.it/content/superfici>

per al conjunt de l'estat és del 8,5% (MAPAMA, 2017). A l'Annex 6 es mostra el detall per tipus de cultiu, la distribució d'explotacions ramaderes, els efectius en caps de bestiar i els outputs físics dels productes animals per Comunitats Autònomes.

El MAPAMA (MAPAMA, 2016) publica també l'estudi anual "Caracterización del Sector de la Producción Ecológica Española, en términos de valor y mercado" que compren la totalitat de dades de la cadena de valor del sector econòmic. En aquest estudi, es mostra també la participació de la producció ecològica en el conjunt de la producció total d'algunes línies de productes (en físic): en fruits secs és un 14%, en oli un 11% i vins el 8,6%. El valor monetari (estimat) de la producció espanyola ecològica en origen assoleix un valor de 1.358 milions d'euros pel que fa a l'origen vegetal i 260,8 milions d'euros a l'origen animal. La taula següent mostra el valor de la producció dels diferents grups de productes. Hi ha en primer lloc l'oli amb 443 milions d'euros; en segon lloc les hortalisses fresques amb 227 milions i a continuació les carns amb 207 milions.

Figura 6. Valoració econòmica de la producció agrària ecològica en origen, Estat espanyol 2017.

Líneas de productos	Valor de la Producción en origen 2015 (Millones Euros)	% s/Total valor Producción en origen
1. Aceite	442,9	27,4%
2. Hortalizas frescas y patatas	226,7	14,0%
3. Carnes (todas las especies)	206,8	12,8%
4. Vino	198,6	12,3%
5. Frutas (excepto frutos secos)	169,1	10,4%
6. Frutos secos	105,0	6,5%
7. Cereales	53,9	3,3%
8. Legumbres	21,7	1,3%
9. Leche cruda (todas las especies)	17,7	1,1%
10. Acuicultura	16,3	1,0%
11. Forrajes	15,6	1,0%
12. Huevos	13,3	0,8%
13. Cultivos industriales	5,4	0,3%
14. Miel	3,7	0,2%
15. Otros productos de origen vegetal y/o animal	122,3	7,6%
TOTAL VALOR PRODUCCIÓN EN ORIGEN 2015	1.619,0	100,0%

Fuente: Elaboración PRODESCON, S.A.

Font: MAGRAMA, 2017

A Catalunya, igual que a la resta de l'Estat espanyol, es recullen les dades dels inscrits des de la creació de l'organisme corresponent i el CCPAE les publica anualment en el Recull d'estadístiques del sector ecològic a Catalunya 2000-2016⁶.

Del total de les 172 mil hectàrees en agricultura ecològica és important tenir en compte que dos tercers parts d'aquesta superfície són prats, pastures i farratges dedicades a l'alimentació del bestiar de producció ecològica. Pel que fa als cultius, gairebé el 40% es dedica a la vinya, seguit per la olivera (23%), els conreus extensius (17%), els fruits secs (8%), els fruiters (3%) –que han experimentat un creixement de superfície del 38,9%– i les hortalisses (2%).

En el sector ramader el creixement d'explotacions ha estat del 5,2%, arribant a un total de 843. Tot i que el vaquí de carn continua com la més implantada, cal destacar els augments d'altres menors com l'avicultura de posta (+58,8%), l'avicultura de carn (+16,7%) i l'equí (+13,2%). En termes de caps, el 2016 hi ha els efectius següents a Catalunya (també es compta em una superfície de 2.770 m² de pati de cria de cargol). La taula següent mostra el nombre de caps el 2017 segons espècie i orientació productiva.

Figura 7. Caps de bestiar ecològics segons espècie i orientació productiva, Catalunya 2017

Espècie	Orientació productiva	Núm. Caps de bestiar
Bovins	Carn	36.114
	Llet	547
Porcí		2.440
Oví	Carn	44.124
	Llet	1.769
Cabrum	Carn	5.267
	Llet	4.868
Aviram	Pollastre	78.874
	Altres	6.291
	Gallina posta (ous)	99.221
Equins		2.327
Conills		657
Apicultura (ruscos)		1.522

Font: CCPAE, 2017

⁶ Més informació: http://www.ccpae.org/docs/estadistiques/2016/oo_2016_ccpae_recull-estadistiques.pdf

Per la seva banda, el MAPAMA (2017) publica també les dades de producció física estimada a partir de les hectàrees conreades i un rendiment mitjà. Amb aquestes dades, s'obtenen a Catalunya per exemple 12,6 tones de cereal, 361 tones de llegums i proteaginoses, 41 tones d'output de plantes collides en verd i 8,9 tones d'hortalisses.

Unes dades interessants són les publicades per l'Observatori de l'agricultura i l'alimentació ecològiques⁷. Fan referència a la superfície agrícola útil (SAU) ecològica sobre el total; per a Catalunya l'any 2016 el 13,6% de la SAU es treballava sota certificació ecològica, sent una dada molt destacable, sobretot si es compara amb la de l'Estat Espanyol (7,8%) o la de la resta del món (1,1%). Amb una anàlisi de subsectors, es fa evident que aquests percentatges són més elevats en el cas de la vinya amb un 21,2% de la certificada ecològica sobre la total, l'horta amb un 8,8%, l'olivera amb un 6,4% i la fruita seca amb un 5%⁸.

3.3. Elaboració

L'activitat primària requereix en la majoria dels casos algun tipus de transformació abans d'arribar al consumidor. En el cas de la producció agrària ecològica aquests processos també queden subjectes als controls i la certificació pertinent d'acord amb la normativa vigent.

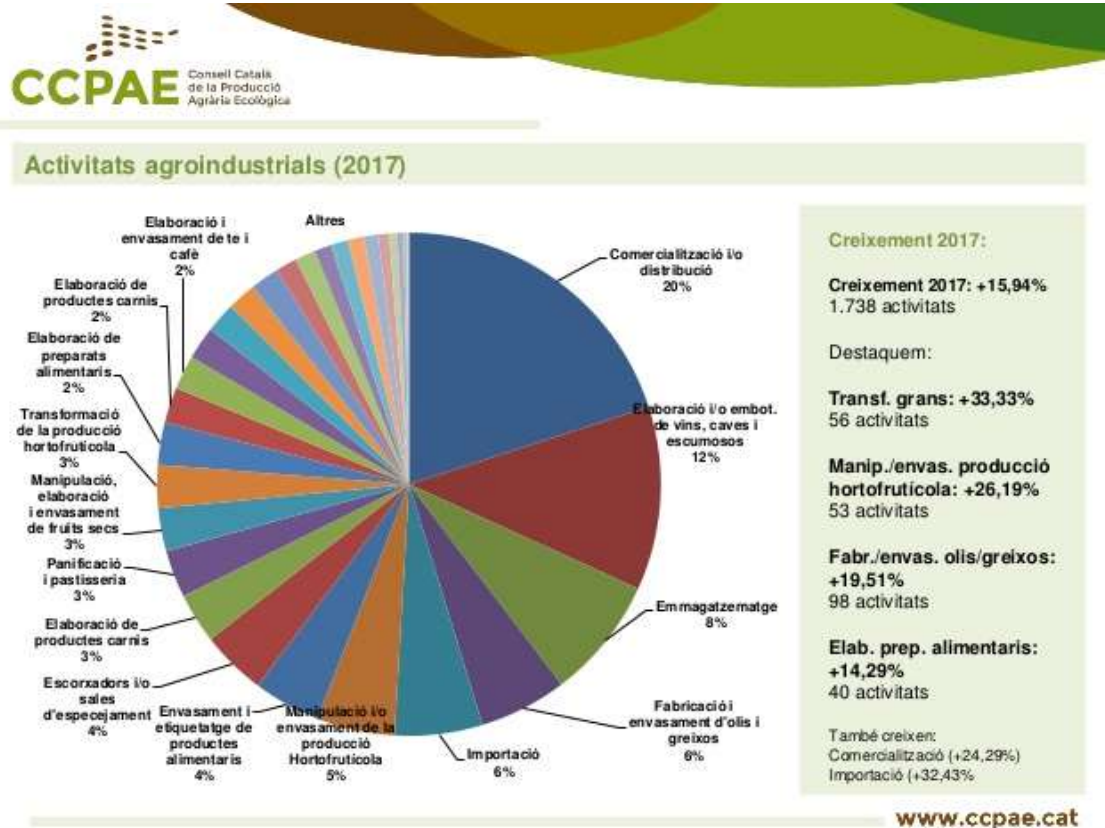
En el conjunt de l'Estat espanyol, les activitats relacionades amb la manipulació i conservació de fruites i hortalisses són les més nombroses (2.069), seguit per l'elaboració d'altres productes d'origen vegetal (1.038) i l'elaboració de begudes (1.032). En la producció animal, també destaquen les activitats classificades com a elaboració i conservació de carn i productes carnis (395), així com l'elaboració d'altres productes d'origen animal (364). Es pot consultar el detall per tipus d'activitat i Comunitat Autònoma en l'Annex 6.

A Catalunya, pel que fa a les activitats de les indústries agroalimentàries, un total de 1.499 l'any 2016, predominen les empreses que es dediquen a la comercialització i distribució de productes ecològics (280). Les segueixen les empreses que es dediquen a l'elaboració i/o embotellament de vins, caves i escumosos (190) i a les que es dediquen a l'emmagatzematge de productes (113). La figura següent mostra la repartició del total d'indústries (CCPAE, 2017).

⁷ Més informació: Fitxa 1.B Superfície agrària útil (SAU) ecològica
http://pae.gencat.cat/web/.content/al_alimentacio/alo1_pae/13_observatori_pae/EstadistiquesiFitxes/Fitxers/1B-SAU.pdf

⁸ Més informació: Fitxa 2.I Resum dels principals conreus ecològics
http://pae.gencat.cat/web/.content/al_alimentacio/alo1_pae/13_observatori_pae/EstadistiquesiFitxes/Fitxers/2I-Resum-principals-cultius.pdf

Figura 8. Distribució de les activitats de les indústries agroalimentàries ecològiques, Catalunya 2017

Font: CCPAE, 2018

Si es deixen de banda les relacionades amb el comerç i s'agrupen per tipus de producte, s'obté la distribució següent⁹.

⁹ Més informació: Fitxa 4.K Situació de l'agroindústria ecològica
http://pae.gencat.cat/web/content/al_alimentacio/alo1_pae/13_observatori_pae/EstadistiquesiFitxes/Fitxers/4K-Percentatges-de-lagroindustria-ecologica.pdf

Figura 9. Distribució de les activitats de les indústries agroalimentàries ecològiques, Catalunya 2016

Subsector agrari	Nombre establiments	% eco Catalunya / Total Espanya (2015)
Vins	190	20,2
Hortícola	123	10,9
Panificació i pastisseria	44	14,6
Escorxadors i specejament	68	35,3
Olis i greixos	82	11,6
Grans	42	18,2
Fruita seca	43	16,8
Carnis	44	29,1
Lactis	24	17,3
Alimentació animal	27	30,8

En el context de l'Estat espanyol, si bé Catalunya lidera en nombre d'operadors transformadors inscrits, incloent-l'hi també els comercialitzadors, agrupant les activitats desenvolupades segons el tipus de producte transformat, per tercer any consecutiu, esdevé la tercera Comunitat Autònoma amb més activitats agroindustrials relacionades amb la producció vegetal (790 activitats) i la segona en producció animal (205 activitats). Només Andalusia, amb un 26,94% de les activitats industrials, i la Comunitat Valenciana, amb el 16,02%, superen Catalunya.

Catalunya destaca també per ser la comunitat amb més agroindústria relacionada amb l'elaboració de begudes (202 activitats, 19,57%), de les quals 190 són cellers (21,86%); fabricació de pinsos (27 activitats, 22,88%) i l'elaboració de productes carnis i conserves de carn (112 activitats, 28,35%). Segona en l'elaboració de pa (110 activitats, 21,11%) i en l'elaboració de productes lactis (24 activitats, 17,52%). I tercera en la transformació hortofructícola (185 activitats, 8,94%), elaboració d'olis (82 activitats, 10,21%).

Resumint, pel que fa a l'activitat agrària ecològica certificada de Catalunya en valors econòmics, val la pena fixar-se en les dades de facturació del conjunt d'aquestes activitats i la seva evolució al llarg dels darrers anys (Veure Annex 8). El 2015, el volum de facturació de la producció certificada dels operadors va assolir un total de 400,8 milions d'euros i s'ha d'esmentar especialment l'increment molt important del 37,6% respecte l'any anterior que s'explica parcialment també l'alta de nous inscrits, sobre tot d'activitats comercials, manipuladores i envasadores. Les vendes de la comercialització han augmentat uns 26 milions; del sector de la vinya, uns 20 milions; del sector hortofructícola, uns 17 milions, etc.

3.4. Comercialització

Els comercialitzadors de productes ecològics no tenen l'obligació de donar-se d'alta en els organismes de control i certificació corresponent si no porten a terme cap tipus de manipulació dels aliments i tracten només el producte envasat i etiquetat. No obstant això, es poden inscriure de forma voluntària.

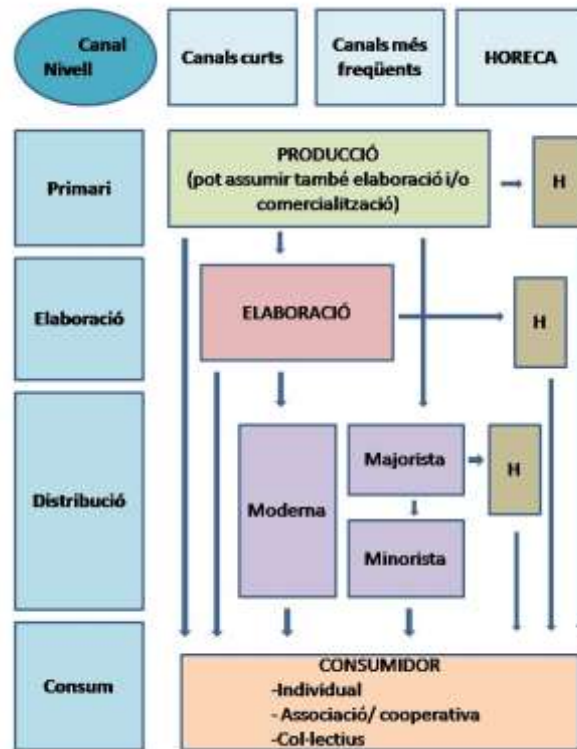
L'any 2016 consten en el registre del CCPAE 280 operadors amb activitat de comercialització amb la distribució territorial següent: Barcelona (174), Tarragona (43), Lleida (42) i Girona (21). Al mateix temps hi havia 74 operadors donats d'alta també com a importador (adquisicions de fora de la Unió Europea) i 113 operadors en règim d'emmagatzematge. De comerços minoristes en consten 32; són aquells que porten a terme algun tipus de manipulació sigui per exemple de producte fresc o bé elaboració de productes preparats, etc.

Els canals de comercialització en ecològic són molt més diversos que en el sector agroalimentari convencional. La figura següent mostra un esquema de les diferents vies que pot emprendre el sector primari per tal de fer arribar el seu producte al consumidor final, tot i que hi ha molts actors que porten a terme activitats de més d'un nivell. Els canals curts de comercialització són molt populars en el sector ecològic perquè s'eviten intermediaris que allunyen el productor del consumidor i moltes vegades encareixen els productes o bé distorsionen la repartició del valor afegit al llarg de la cadena.

No obstant això, una distribució directa no sempre és realista en termes econòmics ni organitzatius i en aquests casos, l'aposta per la via comercial tradicional (majorista i minorista) o bé amb la distribució moderna pot ser l'opció més encertada per part de productors o elaboradors. Un altra via poc extensa en el sector ecològic, però amb un potencial important és el canal Horeca, que pot ser un canal també més o menys curt segons les circumstàncies de cada cas.

L'esquema no contempla de forma separada la importació i l'exportació dels productes ecològics, ja que queden inclosos de forma indirecta dins de l'esquema. Podem pensar per exemple en el cas clàssic de compra de fora d'un producte ecològic acabat que entra en algun nivell del circuit (principalment distribució) però es pot donar també el cas típic d'un celler que realitza venda per internet i ven directament a un consumidor estranger. En aquest sentit, les fronteres no són determinants sinó l'estratègia de comercialització de cadascú dels actors.

Figura 10. Esquema teòric de canals de distribució

Font: elaboració pròpia, 2017

La figura següent mostra les quotes de mercat dels diferents canals de distribució per al conjunt de l'Estat espanyol. Agafant les mitjanes dels rang indicats, el canal especialitzat compta amb un 68% de la quota i el convencional amb un 32%. Aquest primer, es descompon en un 42,5% de vendes per botigues (tradicional o supermercat especialitzades), un 15% de venda a través de grups de consumidors, un 8% per venda directa o *online* i un 2,5% en vendes al canal Horeca especialitzat en producte ecològic. Són dades força difícils d'obtenir, poden tenir un marge d'error important i una situació territorial diferenciada però serveixen com a primera aproximació a la qüestió.

Figura 11. Estimació quotes de mercats per canal de distribució, Estat Espanyol 2016

	Cuotas de mercado (%)	
	Horquillas	
TOTAL DISTRIBUCIÓN	100%	
CANAL ESPECIALISTA	63%	73%
Supermercado eco	40%	45%
Tienda tradicional eco		
Grupo de consumo eco	14%	16%
Venta directa eco /online	7%	9%
Canal HORECA eco	2%	3%
CANAL CONVENCIONAL	27%	37%
Hiper convencional	14%	18%
Descuento	4%	7%
Super convencional	7%	8%
Tiendas tradicionales convencionales	2%	4%

Fuente: Estimación basada en datos MAGRAMA, IRI y canales de venta

Font: MAPAMA, 2016

Cal esmentar alguns casos que porten moltes vegades a confusió.

- Exemple 1: la venda directa, no necessàriament ha de ser de proximitat en el sentit de producte local; sí que és de relació directa entre el productor i el consumidor com seria el cas d'un celler que ven el vi on-line a qualsevol part del món.
- Exemple 2: les compres que es realitzen a través de grups de consumidors (cooperatives, associacions, etc.) no necessàriament són a través de la venda directa. Normalment hi ha una part dels productes que sí que s'adquireix directament a un productor o elaborador però en molts casos, senzillament s'aconsegueix obviar el comerç minorista comprant directament a distribuïdors.
- Exemple 3: la venda per internet, pot ser tant de canal curt (per exemple la venda de caixes de cítrics directament del camp al consumidor) com de canal llarg en el cas de comerç minorista que ofereix aquesta modalitat de venda amb l'estoc que té a la mateixa botiga.

Per tal d'il·lustrar millor els diferents agents de la cadena, es fa un breu repàs de cada un amb exemples del sector a Catalunya.

Majoristes canal especialitzat

És la figura d'actors que va sorgir des del principi del creixement del sector (finals dels vuitanta i principis dels noranta del segle passat) per poder donar un servei de productes certificats al creixent nombre de punts de venda especialitzat. En aquest temps amb els primers productes ja certificats d'acord amb la normativa espanyola i el reglament europeu, el context econòmic era més complicat i els volums més petits amb la qual cosa calia una dedicació especial per realitzar les compres tenint en compte les dificultats a l'hora de contactar amb productors de fora, amb els tipus de canvis molt fluctuants, contractació de transport internacional, etc.

Les empreses més rellevants d'aquest tipus que continuen en l'actualitat són Biocop, Biospirit, Cal Valls, Natureco, Natursoy, Qbio, Sol Natural, Vegetalia, etc. En tots els casos es barregen també activitats productives pròpies amb la distribució. En quant a la facturació se situen entre 8 i 20 milions d'euros anuals, tenint en compte que la majoria també abasteix la totalitat del territori espanyol i no només Catalunya. En segon lloc, hi ha moltes més empreses que comercialitzen producte ecològic però què són més especialitzades en algun segment de productes d'elaboració o marca pròpia com per exemple Hortec, Casa Amella, etc.

Comerç minorista especialitzat

Aquí s'inclouen tots aquells punts de venda independents especialitzats d'alguna forma en alimentació ecològica. Cada vegada trobem més "Ecobotigues" amb una clara orientació cap a alimentació certificada i altres productes d'ús diari amb característiques diferencials als corresponents del sector convencional (per exemple productes de drogueria). En aquest cas, es poden classificar segons la seva mida (m², nombre de treballadors, horaris d'obertura...) o facilitats (caixes enregistradores informatitzades, carros de compra, etc.) per considerar-les com a petits supermercats ecològics o botigues més tradicionals de barri. Exemples d'aquest tipus serien Biospace o Obbishop (ambdues a Barcelona).

Un altre tipus de botigues d'aquesta categoria són les que ofereixen alimentació ecològica però tenen alguna especialització principal relacionada amb la salut, la nutrició o la vida alternativa. És el cas de les herbolaris, dietètiques, centres de teràpies

alternatives, botigues per a esportistes, etc. En general, hi ha una gran diversitat i molts models mixtos. També hi ha l'exemple d'associacions de botigues que intenten sumar esforços com és el cas de Bioconsum¹⁰.

Distribució moderna especialitzada

Aquest model correspon a cadenes de botigues que prescindeixen en gran part de proveïdors majoristes perquè treballen amb plataforma logística pròpia i marca blanca. Actualment hi ha pocs casos però sí un cas exemplar que és el de les botigues Veritas. En part, es podria considerar com a tal també les botigues de la cadena NANA.

Comerç minorista especialitzat convencional

En aquest apartat es poden incloure tot tipus de punt de venda que ofereixen –pel motiu que sigui i de forma específica (no accidental)- productes ecològics certificats. Exemples típics són botigues tradicionals de poblacions petites que no compten amb cap comerç especialitzat, forns de pa que ofereixen en un prestatge productes ecològics per donar resposta a un demanda específica, benzineres, agrobotigues, botigues especialitzades en vegà o sense gluten sense posar especial èmfasis en els productes ecològics. Actualment, és molt habitual trobar algun producte ecològic en qualsevol punt de venda minorista degut a la creixent oferta per part de múltiples productors i elaboradors nacionals i internacionals.

Distribució moderna convencional

Les empreses d'aquest segment incorporen cada vegada més productes ecològics en els seus lineals. És especialment des de l'any 2015 que s'evidencien apostes estratègiques molt clares per part d'algunes empreses rellevants. Cal destacar alguns casos:

¹⁰ Veure: <https://bioconsum.com/> A Vic la botiga Iris, en forma part.

- Carrefour que ja ve amb l'experiència d'altres països on opera amb marca blanca pròpia "Carrefour bio" i amb l'obertura de botigues especialitzades en ecològic (Madrid).
- Caprabo que ha iniciat recentment una col·laboració amb Veritas per comercialitzar els productes ecològics amb aquesta marca.
- El Corte Inglés amb la creació d'una "gran illa" d'ecològics com la Biosfera.
- Spar amb l'obertura de botigues especialitzades (Canàries).
- Aldi amb una oferta molt àmplia amb la marca blanca "Gut bio" que incorpora cada vegada productes produïts al territori.
- Lidl amb marca blanca de producte ecològic Lidl bio.

Canal Horeca

Aquest canal és encara més difícil de retratar degut a la falta de fonts de dades i una segmentació i diversitat tan gran que dificulta obtenir conclusions a través de simples observacions. No obstant això, es considera que existeix un potencial important tenint en compte les reflexions següents:

- Restauració col·lectiva: hi ha altres països que ja obliguen per llei a incorporar una part dels menús de les diferents col·lectivitats (llars d'infants, escoles, hospitals, etc.).
- Alta gastronomia: cada vegada es troben més xefs que valoren els atributs dels productes ecològics i/o de proximitat i els inclouen en les seves cartes. En aquest cas, hi ha tant un l'efecte d'increment de consum directe com de promoció (per exemple *Show cooking* amb xefs reconeguts, etc.). Recentment s'han creat empreses noves especialitzades en productes ecològics per al canal HORECA, com per exemple distribuïdora Kviures¹¹ o MesBio¹², que ja te un servei integral per a la restauració.

Un altre dels indicadors que mostra l'increment dels productes ecològics en els restaurants en el salt que a Catalunya han donar els restaurants distingits amb el segell

¹¹ Més informació: <http://kviures.com/>

¹² Més informació: <http://profesionalhoreca.com/mesbio-distribucion-productos-ecologicos-restaurantes/>

d'Slow Food. Aquests ofereixen a les seves cartes i menús un percentatge molt elevat de productes ecològics i locals. El nombre de restaurants ha passat de 24 l'any 2011 a 63 l'any 2015.

En aquesta mateixa línia, l'any 2017 INTERECO ha posat en marxa una certificació ecològica de restauració a petició del mateix sector, per a disposar d'un distintiu diferenciat que reconegui la seva aposta per oferir aliments ecològics. El Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) informa de la possibilitat d'obtenir la certificació INTERECO per a establiments de restauració (bars, restaurants, cafeteries, menjadors) que ofereixin menjars i begudes elaborats amb productes ecològics, ja sigui per a la carta completa, menús, receptes, plats o la utilització de productes concrets. Aquesta certificació dona dret a l'ús d'un segell específic de restauració ecològica d'INTERECO, segons la modalitat escollida, i la publicació de l'establiment a la llista de restaurants certificats al web d'INTERECO¹³. De moment, només hi ha dos empreses catalanes i dues empreses madrilenyes certificades. Però el fet que la certificació s'hagi posat en marxa, és un indicador de nova demanda per part del canal HORECA.

Comerç internacional

En el comerç internacional dels productes ecològics es pot observar també aquesta polarització del mercat entre els comerciants que contracten i cotitzen els cultius més importants ("cash crops") com una mercaderia més sense sensibilitat pels atributs d'aquest tipus d'aliments i les iniciatives creixents com el comerç just o semblants que permeten mantenir informació de l'origen del producte. A part de les organitzacions especialitzades en comerç just és interessant l'exemple Miles&nature¹⁴ de l'empresa neerlandesa Eosta que permet veure l'origen dels productes (principalment frescos) mitjançant un codi identificador del productor.

En general, i pel que fa a la realitat de l'Estat espanyol (MAPAMA, 2016), les exportacions (sumen 778 milions d'EUR l'any 2015) es basen principalment en vins, cerveses, begudes alcohòliques i derivats, les fruites i derivats i les hortalisses, patates i derivats amb 22% cadascuna de les tres categories; el segueixen els olis d'oliva (20%), altres productes

¹³ Més informació:

http://www.ccpae.org/index.php?option=com_content&task=view&id=1145&Itemid=196&lang=ca_ES#.Wigh7oriaHs

¹⁴ Més informació: <https://www.natureandmore.com>

vegetals (9%) i carn i derivats (3%). En canvi, les importacions (431 EUR), cobreixen més aviat els derivats de cereals i soja (25-30%), les fruites i verdures (5-10%) i els aliments infantils, productes dietètics i semblants (15-20%). Naturalment també els productes de zones climàtiques diferents com el cafè, te, xocolates i derivats (10-15%), però també pinsos animals (20-25%).

Venda de proximitat

La venda de proximitat es defineix com la venda de productes agroalimentaris, procedents de la terra o de la ramaderia o bé com a resultat d'un procés d'elaboració o de transformació que els productors o les agrupacions de productors agraris fan en favor del consumidor o consumidora final, directament o mitjançant la intervenció d'una persona intermediària. La venda de proximitat inclou la venda directa i la venda en circuit curt.

Aquest canal és amb el que la majoria de productors ecològics pioners van començar a vendre les seves produccions. A la finca, en fires, en mercats o directament a casa. El fet de reduir intermediaris és una de les maneres de compensar el cost més elevat dels aliments ecològics. Tal i com es detalla en l'apartat següent, aquest canal continua sent majoritari entre els consumidors de productes ecològics, tot i que altres canals com el de la distribució moderna convencional estan augmentant.

3.5. Consum

El mercat mundial d'aliments ecològics creix any rere any, tal i com s'ha constatat amb les dades de producció, elaboració i comercialització. En aquest sentit, cada vegada hi ha més països que augmenten la seva demanda de productes ecològics certificats i per tant la necessitat productiva està provocant uns creixements exponencials en totes les baules de la cadena agroalimentària. Pel que fa al consum de productes ecològics, en aquest apartat es constata com l'alimentació ecològica és cada vegada més una opció de compra, tant de les llars com d'altres canals com els Horeca.

El consum a escala mundial creix, tot i que de manera desigual. Una dada de referència és el consum per càpita dels països que tenen major consum com són Suïza (262€/any), Dinamarca (191€/any), Suïza (177€/any), Luxemburg (170€/any), Liechtenstein (142€/any), Àustria (127€/any), USA (111€/any), Alemanya (106€/any), França (83€/any) i Canadà (77€/any). Aquestes fonts estadístiques mostren com l'Estat espanyol se situa en un consum per càpita l'any 2015 de 32€/any (IFOAM, 2017: 71), que creix un 12,58% al 2016 situant-se en 36,33€/any.

Pel tal d'entendre el consum ecològic al món i a Catalunya, és interessant conèixer quines són les tendències principals en relació al sector agroalimentari. Segons l'informe "Impacte de les macro tendències al sector agroalimentari i la indústria de l'alimentació i begudes" (Creacció, 2017), les que afectaran el sector agroalimentari són les que es detallen en la figura següent.

Figura 12. Megatendències que afectar el sector de l'agroindústria.

Font: Creacció, 2017.

Aquestes megatendències són les que defineixen una persona consumidora crítica amb el que compra, que reclama transparència en el procés i en el producte, que demanda serveis personalitzats i que exigeix participació. Segons aquest estudi es deriven 6 perfils de consum:

- **Alimentació social:** la persona consumidora cerca ser partícip en algun punt del procés, des de la producció al consum. Aquesta nova cultura, que implica persones compromeses amb una vesant molt social, genera projectes nous basats en valors com la creació, la innovació i el consum des de la col·laboració.
- **Alimentació conscient:** la persona consumidora es basa en el principis de sostenibilitat i transparència, i cerca productes que mantinguin aquests valors vinculats al medi ambient i a la honestedat.
- **Alimentació efímera:** la persona consumidora exigeix que el mercat s'adapti als seus ritmes de temps i espai. Els nous estils de vida més urbans i actius, generen necessitats alimentàries molt més flexibles, ràpides i fugaces.
- **Local:** la persona consumidora valora allò que es proper i que li garanteix la confiança de la empresa productora. El vincle que es genera entre el productor i el consumidor final és l'element clau que reforça el producte de proximitat.
- **Salut personalitzada:** la persona consumidora cerca productes que millorin el seu estat de salut, a través de dietes personalitzades, aliments funcionals o amb fórmules que resolguin problemes de salut amb una base sobre l'alimentació.
- **A la meua manera:** la persona consumidora vol participar del que menja i com ho menja. Augmenta el desig de poder decidir sobre el producte, com cuinar-lo o fins i tot com produir-lo a casa.

Aquests perfils de consum mostren com l'alimentació conscient, sana i respectuosa amb l'entorn i les persones, se situa a l'epicentre de les noves tendències de consum. Els productes ecològics responen a molts d'aquests atributs ja que donen resposta a moltes de les preguntes que actualment es fa la persona que consumeix. De fet, el principal motiu de consum de productes ecològics és per motius de salut (Ecological, 2017). La identificació d'aquest perfil, coincideix amb una anàlisi que fa el director general de Veritas en que identifica el perfil de les persones que consumeixen productes ecològics com persones joves, urbanes, universitàries i actives, amb nivells socioculturals alts i amb sensibilitat per temes ambientals i de salut¹⁵.

¹⁵ Veure: http://www.viaempresa.cat/empren/la-llista-de-la-compra-es-torna-eco_19024_102.html

Per la seva banda, el darrer estudi sobre el perfil del consumidor ecològic en Espanya¹⁶ destaca que entre el 2011 i el 2014, ha augmentat el percentatge de consumidors ecològics (passa del 26% al 29%), la freqüència de consum diari (passa del 18% al 25) i el pes dels productes ecològics a la cistella de la compra (passa del 24% al 28%). El mateix estudi també identifica la barrera del preu elevat en comparació als productes convencionals com la principal per poder augmentar el consum. Al mateix temps que també identifica els canals curts de comercialització com una estratègia per reduir la barrera del preu.

El resultat es que la demanda de productes ecològics a l'Estat espanyol no para de créixer i el 2015 va rondar els 1.500 milions d'euros, el 24,5 % més que l'any anterior. Aquestes dades auguren previsions de creixements anuals per sobre del 10 % al sector ecològic en els propers anys, motivades tant per una baixada dels preus com per la facilitat d'accés gràcies a la incorporació dels canals convencionals dels productes ecològics. A aquest fenomen hom l'anomena "democratitzar el consum agroalimentari de productes ecològics". En tot cas, cal tenir en compte que amb dades de 2015 el consum ecològic a Espanya se situa en un 1,51% respecte el total del consum, percentatge que passa al 1,69% per al 2016.

Pel que fa a la cistella ecològica a Espanya, tal i com mostra la taula següent, està liderada per les hortalisses, patates i els seus elaborats (16%), fruita fresca (15%), cereals, arròs i derivats (12,6%) i carns i els derivats càrnics (10%). Aquestes dades contrasten amb la cistella dels aliments convencionals en la que el primer lloc és per les carns i els derivats càrnics (21,8%), pesca i aqüicultura i les seves conserves (13,4%) i llet i derivats làctics (12,4%).

Els resultats d'aquesta anàlisi confirmen que els productes ecològics que més es consumeixen són els frescos, tant d'horta com de fruita, els cereals i finalment la carn. En canvi la cistella convencional prioritza els productes de proteïna animal com la carn, el peix i els làctics.

¹⁶ Veure l'Annex 10.

Figura 13. Productes prioritaris en la cistella de la compra, Estat espanyol 2015

Líneas de productos	Pesos específicos en valor en la configuración de la cesta de la compra	
	Alimentos Ecológicos	Alimentos Convencionales
1. Hortalizas, patatas y sus elaborados	16,0%	11,4%
2. Frutas (excepto frutos secos) y sus elaborados	15,0%	9,5%
3. Cereales, arroz y derivados (pan, pasta, etc.)	12,6%	10,7%
4. Carnes y derivados cárnicos	10,0%	21,8%
5. Vinos, cervezas, bebidas y elaboraciones	9,0%	3,1%
6. Aceites y grasas	8,8%	2,2%
7. Frutos secos y derivados	4,0%	1,4%
8. Leche y derivados lácteos	4,0%	12,4%
9. Legumbres y sus conservas	2,0%	0,3%
10. Huevos y derivados	1,3%	1,2%
11. Pesca y acuicultura y sus conservas	1,2%	13,4%
12. Miel y derivados	1,0%	0,5%
13. Otros de origen vegetal	13,5%	7,4%
14. Otros de origen animal	1,6%	4,6%
TOTAL	100,0%	99,9%

Fuente: Elaboración PRODESCON, S.A. a partir de MAPAMA

Font: MAPAMA, 2015.

Un altre estudi, també realitzat pel MAPAMA¹⁷, compara les opcions de compra majoritària en el consum de productes ecològics entre el 2011 i el 2014 a l'Estat Espanyol. Com es pot observar, en la taula següent, les dues primeres posicions són per les verdures i les fruites fresques, seguides de la carn fresca, els pollastres i els làctics. Aquestes opcions de compra es mantenen amb dades de 2016, en que les opcions majoritàries son les hortalisses i la carn fresca.

Aquest mateix estudi també analitza els canals de compra de productes ecològics. S'observa com el que presenta una major freqüència són les grans superfícies i hipermercats, tot i que perden un punt, mentre que creixen clarament les compres directes al productor, percentatge que a Espanya passa d'un 24% l'any 2011 a un 35% l'any 2014. Per la seva banda, les botigues especialitzades, les de barri o els supermercats mantenen els seus percentatges respecte anys anteriors i es mantenen amb quotes de mercat més baixes que els dos canals prioritaris.

¹⁷ A l'Annex 10 es detallen els resultats més rellevants d'aquest estudi.

Figura 14. Consum de productes ecològics, Espanya 2011 i 2014

Font: MAPAMA, 2014.

Figura 15. Canals de productes ecològics, Espanya 2011 i 2014

Font: MAPAMA, 2014.

Segons el mateix estudi que mostra les dades anteriors, es poden distingir quatre tipologies de consumidors ecològics:

- *Ecològic*: equilibri entre alimentació ecològica i cura del medi ambient.
- *Convençut*: practica i reivindica una alimentació natural i hàbits de vida sans i respectuosos amb el medi ambient.
- *Preocupats per la salut*: l'alimentació ecològica ajuda a porta una vida saludable.
- *Desimplicat*: consumeix productes ecològics perquè està de moda.

Aquesta distinció posa sobre la taula la diversitat de perfils que decideixen comprar productes ecològics. Cal tenir en compte aquesta classificació per tal de saber en el moment que es posa un producte ecològic al mercat, a quina tipologia de consum es dirigeix i en quin canal cal prioritzar la seva comercialització.

Les dades de consum dels darrer estudi del MAPAMA (2017) exposen que la despesa en alimentació ecològica certificada sobre el total de despesa en alimentació és de l'1,51%, la qual cosa correspon a un despesa per càpita anual de 32€, tal i com ja s'ha comentat anteriorment, percentatges que augmenten el 2016 i passen al 1,69% i a 36,33€/any, un un creixement interanual del 12,5%.

Finalment, segons el MAPAMA, també és interessant tenir un compte una tendència nova en relació al perfil del consumidor ecològic. Son els “mil·lenaris”, la generació nascuda entre 1980 i 1990, el sector que més creixement està experimentant en el compromís de compra de producte ecològic. S'identifica una necessitat de tenir cura de la salut personal, així com de la família. En aquest sentit, aquest grup jove de pares i mares de família ja se situa sobre el 30% dels compradors de producte ecològic a l'Estat Espanyol.

Les dades a Catalunya sobre el consum ecològic es recullen regularment al Baròmetre de percepció i consum dels aliments ecològics¹⁸ amb l'objectiu de quantificar el coneixement i els hàbits de consum d'aliments ecològics dels consumidors catalans i mesurar-ne l'evolució.

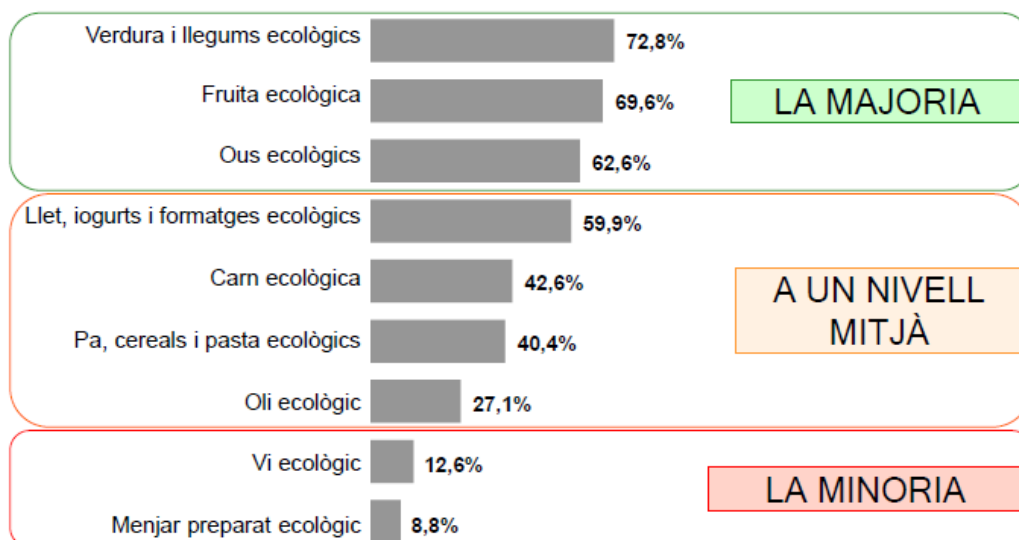
En relació al coneixement dels aliments ecològics el 83,7% del total d'entrevistats identifica correctament què és un aliment ecològic i el 88,7% defineix els aliments

¹⁸ Veure l'Annex 10.

ecològics amb mencions positives. En relació al consum, s'identifica que el 49,6% de catalans han consumit alguna vegada aliments ecològics certificats, un 37,4% ho fa almenys un cop al mes i un 25,6% amb freqüència setmanal. Un 47,8% dels catalans no han consumit mai cap aliment ecològic.

Pel que fa als productes ecològics de preferència en la cistella catalana, la verdura (72,8%), la fruita (69,6%) i ous (62,6%) són els aliments ecològics més consumits; mentre els menjars preparats (8,8%) i el vi (12,6%) continuen tenint un nivell de consum baix.

Figura 16. Consum de productes ecològics, Catalunya 2015

Font: Baròmetre de percepció i consum dels aliments ecològics, 2015.

El 48,5% dels consumidors d'aliments ecològics afirmen que consumeixen aquest tipus d'aliments des de fa menys de tres anys, mentre que el 49,1% els consumeixen des de fa més de tres anys. La verdura, la fruita i ous són els aliments ecològics més consumits, mentre els menjars preparats i el vi continuen tenint un nivell de consum baix.

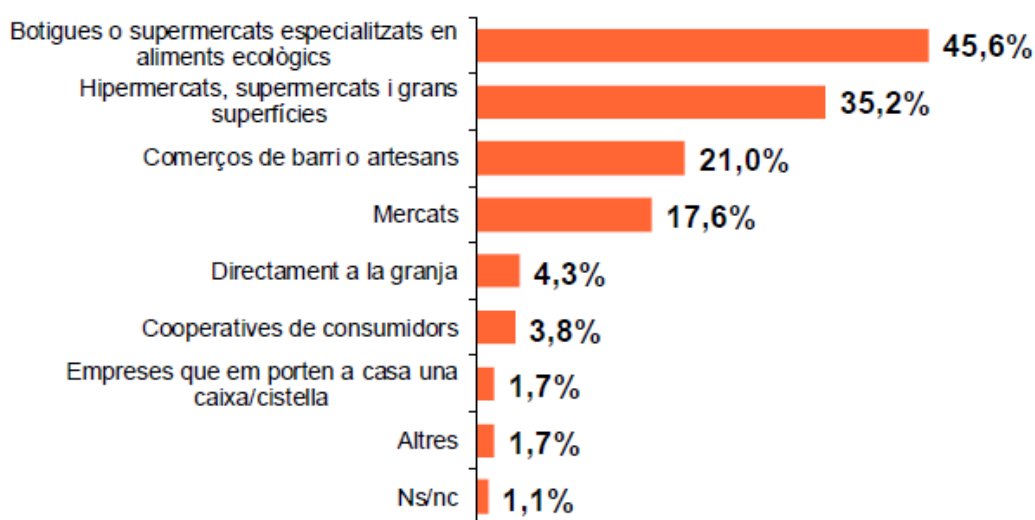
Més del 93% dels enquestats consumidors d'aliments ecològics té la intenció de seguir consumint aquest tipus de productes en els propers mesos, i un 15,9% dels consumidors actuals manifesten la intenció d'incrementar el seu consum, especialment de carns (36,9%), verdures (32,7%) i llegums i fruita (31%).

Una altra dada rellevant, és que els compradors de productes ecològics cada cop destinen més proporció a la compra d'aquest tipus de productes. De mitjana hi destinen el 31% de la despesa total en productes alimentaris i creix la proporció de compradors d'aliments

ecològics que dediquen més d'un 30% de la despesa setmanal a la compra d'aquest tipus d'aliments.

La majoria dels compradors de productes ecològics segueix optant per les botigues especialitzades (45,6%) en aquest tipus de productes tot i que aquesta opció cada cop és menys freqüent. Aproximadament un terç (35,2%) compra els aliments ecològics a hipermercats, supermercats i grans superfícies, canal més emprat en el consum a l'Estat Espanyol. La taula següent mostra les opcions de compra prioritàries dels consumidors ecològics.

Figura 17. Canals de productes ecològics, Catalunya 2015

Font: Baròmetre de percepció i consum dels aliments ecològics, 2015.

El 46,9% dels compradors afirma que en algunes ocasions ha adquirit productes convencionals per no trobar-ne d'ecològics. L'aliment ecològic que més costa de trobar és la carn i embotit, seguit de les verdures i el pa, cereals i pasta ecològica.

Pel que fa a l'accessibilitat, el 68% dels compradors entrevistats creu que durant el darrer any la presència d'aliments ecològics als establiments ha augmentat. D'altra banda, el 94% dels compradors consumidors d'aliments ecològics considera que està pagant un sobrepreu. De fet entre els motius que incentivarien la compra de productes ecològics, hi destaca clarament que tinguin un preu més assequible.

El 41,4% dels no consumidors de productes ecològics, declara que no pagaria més per aquests aliments, mentre que el 32,8% sí que hi estaria disposat. Entre els tipus

d'aliments que estarien disposats a comprar, encara que haguessin de pagar una mica més, destaquen la verdura i els llegums, la fruita i la carn ecològica.

En relació al consum, també cal tenir en compte les noves tendències en relació a la dieta actual i a com serà en un futur. Diversos estudis posen sobre la taula la necessitat de reduir el consum de carn i augmentar la qualitat de la que es consumeix. Per exemple, al *Summary Report of the EAT-Lancet Commission*¹⁹, es fa èmfasi en la necessitat de reduir el consum de carn amb l'objectiu que el planeta pugui conservar els seus límits naturals, així com que les persones puguin accedir a una alimentació sana i equilibrada. El següent esquema ho exemplifica:

Figura 18. Sistemes alimentaris sostenibles per una dieta el 2050

Font: Summary Report of the EAT-Lancet Commission, 2018.

Segons l'estudi, “la transformació a dietes saludables per al 2050 requerirà canvis substancials en la dieta. El consum mundial de fruites, vegetals, llavors i llegums haurà de duplicar-se, i el consum d'aliments com la carn vermella o el sucre s'haurà de reduir en més del 50%. Una dieta rica en aliments d'origen vegetal i amb menys aliments d'origen animal confereix una bona salut i beneficis ambientals”. Aquestes dades mostren con la tendència de l'alimentació local i ecològica pren protagonisme en un món globalitzat en que els reptes són compartits arreu del planeta. En aquest escenari la producció agrària ecològica es presenta, entre altres coses, com una estratègia òptima per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per al 2030.

¹⁹ Veure: <https://eatforum.org/eat-lancet-commission/eat-lancet-commission-summary-report/>

3.6. Resum: principals tendències del sector ecològic

- Creixement constant arreu del món de la producció ecològica certificada des que a finals del segle XX comencen els processos de regulació.
- Tant a l'Estat espanyol com a Catalunya l'increment de la superfície i del nombre d'operadors és exponencial des de l'any 2007 fins l'actualitat.
- Aparició d'actors nous al llarg de la cadena agroalimentària ecològica que identifiquen el sector com una oportunitat de negoci (Amazon compra Wholefood).
- Concentració d'empreses que entren al mercat ecològic, sobretot per la compra d'empreses del sector ecològic per part de multinacionals (d'El Granero Integral, Natursoy, Sorribas-Biogrà o Vegetalia).
- Obertura de línies ecològiques en marques agroalimentàries convencionals (Borges, San Miguel, Puleva, Hero, Danone o Llet Nostra).
- Noves tendències saludables en les dietes actuals i en la projecció de dietes futures: mes consum de fruites, vegetals i llavors, i menys consum de carn.
- Consolidació de Catalunya com epicentre de la transformació i la comercialització d'aliments ecològics a l'Estat espanyol (39% dels exportadors, 36% dels importadors, 26% comercialitzadors i 26% d'elaboradors).
- A Catalunya augmenten algunes produccions ramaderes com l'avicultura de posta (+58,8%), l'avicultura de carn (+16,7%) i l'equí (+13,2%).
- A l'Estat Espanyol, el consum majoritari de productes ecològics és de verdura fresca (94%) i de fruita fresca (94%), seguit de la carn fresca (73%), el pollastre (72%) i els làctics (67%).
- A l'Estat Espanyol, la distribució de la cistella de la compra ecològica està liderada per les hortalisses, patates i els seus elaborats (16%), fruita fresca (15%), cereals, arròs i derivats (12,6%) i carns i els derivats càrnics (10%).
- A l'Estat Espanyol, entre el 2011 i el 2014, ha augmentat el percentatge de consumidors ecològics (passa del 26% al 29%), la freqüència de consum diari

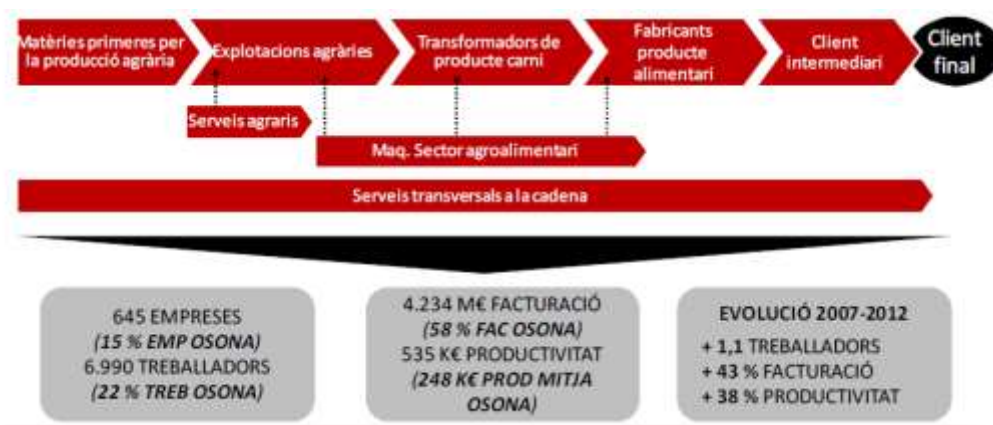
(passa del 18% al 25) i el pes dels productes ecològics a la cistella de la compra (passa del 24% al 28%).

- La demanda de productes ecològics a Espanya no para de créixer i el 2015 va rondar els 1.500 milions d'euros, el 24,5 % més davant l'any anterior, i un consum per càpita de més de 32 euros anuals que passa a ser de 36€/any al 2016. L'augment entre 2015 i 2016, se situa al 12,5% pel que va al creixement del mercat, que passa d'un 1,51% (2015) al 1,69% (2016). Aquestes dades auguren previsions de creixements anuals per sobre del 10% al sector ecològic en els propers anys, motivades tant per una baixada dels preus com per la facilitat d'accés gràcies a la incorporació dels canals convencionals dels productes ecològics.
- A l'Estat Espanyol, s'identifica un grup de població que augmenta la demanda de producte ecològic. Son els "mil·lenaris", la generació nascuda entre 1980 i 1990, que prioritzen l'alimentació saludable. Aquest segment de la població ja representa el 30% de consum de producte ecològic.
- A Catalunya, els productes ecològics de preferència en la cistella ecològica son la verdura (72,8%), la fruita (69,6%) i ous (62,6%); mentre els menjars preparats (8,8%) i el vi (12,6%) continuen tenint un nivell de consum baix.
- A Catalunya, els consumidors ecològics consumeixen el 28% dels productes ecològics de la seva cistella i estan disposats a augmentar el percentatge, especialment de carns (36,9%), verdures (32,7%) i llegums i fruita (31%).
- A Catalunya, més del 93% dels consumidors d'aliments ecològics té la intenció de seguir consumint aquest tipus de productes en els propers mesos.
- A Catalunya, els compradors de productes ecològics cada cop destinen més proporció a la compra d'aquest tipus de productes. De mitjana hi destinen el 31% de la despesa total en productes alimentaris.
- A Catalunya, la majoria dels compradors de productes ecològics segueix optant per les botigues especialitzades en aquest tipus de productes tot i que aquesta opció cada cop és menys freqüent. Aproximadament un terç compra els aliments ecològics a hipermercats, supermercats i grans superfícies.

4. El sector agroalimentari convencional a Osona i Lluçanès

Segons l'informe "Impacte de les macro tendències al sector agroalimentari i la indústria de l'alimentació i begudes" (Creacció, 2017), el sector agroalimentari a Osona és el més important de la comarca en nombre d'empreses (15%), treballadors (22%) i facturació (58%). També argumenta que la crisi no ha tingut un impacte negatiu, ja que s'ha guanyat ocupació i s'ha incrementat la facturació. Al mateix temps, també es reconeix que l'increment i la inestabilitat dels preus de les matèries primeres ha incrementat la incertesa del sector. Finalment, cal remarcar que és un sector amb una gran concentració de la cadena (>80%), amb poques empreses grans i una gran atomització de les microempreses. Els gràfics següents ho especifiquen.

Figura 19. Cadena agroalimentària Osona (2017)

Font: Creacció, 2017.

D'altra banda, segons les dades recentment presentades en l'Anuari Econòmic Comarcal 2017 (BBVA, 2018), el sector primari d'Osona contribueix només en un 4,2% al VAB de la comarca, tot i què mostra un increment de l'11,1% respecte l'any 2015. En tot cas, és un percentatge que se situa clarament per sobre de la mitjana catalana (0,9%). Aquest augment es pot detallar en el 10,3% de creixement de la ramaderia –que representa gairebé el 93% del VAB primari– amb unes variacions positives en el porcí (9,3%) i el boví (13,9%), i la producció agrícola, del 26,2% amb increments considerables de les plantes farratgeres (5,1%) i els cereals (47%). No obstant això, destaca el predomini de la indústria agroalimentària que constitueix aproximadament un 15% del VAB comarcal l'any 2015 i mostra l'any 2016 uns increments del 7,5%.

4.1. El sector ramader

Pel que fa al nombre d'explotacions actives amb ramaderia la taula següent mostra les explotacions que tenen places d'algun animal de les diferents espècies corresponent a l'any 2016. Com que una explotació pot tenir més d'una espècie la suma del nombre d'explotacions no correspon al nombre total d'explotacions. Es diferencia entre explotacions amb menys d'una unitat ramadera (UR) per excloure els efectius residuals (per exemple els galliners per a autoconsum, etc.).

Si ens fixem en les explotacions ramaderes amb almenys una UR, destaca el porcí amb un nombre total de 788 explotacions, seguit pel boví amb 633 i l'equí amb 369. Tot i que d'aquestes darreres una part important no es dedica a la producció de carn, sinó a activitats esportives i d'oci, sent en tot cas també una activitat complementària del món rural.

Figura 20. Explotacions ramaderes per espècie, Osona 2016

Grup	Espècie	Nombre total d'explotacions	Nombre d'explotacions menors 1 UR	Nombre d'explotacions majors o iguals 1 UR	% d'explotacions menors 1 UR
Cabirols	Cabirols	se	se	0	
Aviram	Gallines i pollastre)	231	198	33	86
Aviram	Gall dindi	16	11	5	69
Aviram	Perdius	se	0	se	
Aviram	Ànecs	30	23	7	77
Aviram	Faisans	4	se	se	
Aviram	Coloms	se	se	se	
Aviram	Oques	14	14	0	100
Aviram	Resta	se	0	se	
Aviram	Pintades	se	se	0	
Porcí	Porcí	794	6	788	1
Conills	Conills	254	174	80	69
Oví	Oví	261	63	198	24
Boví	Boví	775	142	633	18
Cabrum	Cabrum	172	54	118	31
Abelles (5)	Abelles	57	0	57	0
Èquids	Èquids	410	41	369	10
Cargols (3)	Cargols	se	se	0	

Font: SIR (Sistema d'Informació Ramadera). Extraccions explotacions d'Osona actives a Desembre 2016, DARP.

Pel que fa als caps de bestiar existents, segons les dades del SIR, es compta l'any 2016 amb un total entorn del milió de porcons, 577 mil de gallines i pollastres, uns 77 mil de bovins, més de 40 mil d'ovins, 4.687 de cabrum i uns 180 mil de conills.

Per tal de conèixer millor la dimensió de cada subsector, s'ha fet una anàlisi detallada de les dades del SIR per conèixer el nombre d'explotacions per municipi, la capacitat, el cens i la mitjana d'explotació (Veure el detall a l'Annex 11). En aquestes dades s'han descartat les explotacions d'autoconsum, i en els casos que s'ha considerat adequat s'han segregat les diferents fases dels processos productius, com la cria i l'engreix, o amb la tipologia d'animals, de carn o de llet. El total d'aquestes explotacions difereix de la taula anterior, per la metodologia emprada en la segregació de les dades.

Tal i com mostra la taula següent, per nombre d'explotacions ramaderes, el subsector més representatiu és el porcí d'engreix, seguit del boví de cria, del boví d'engreix i del boví de llet. La resta de sectors presenten nombre molt més reduïts, menys el d'èquids d'oci, que tot i no formar part de la cadena agroalimentària, està registrat als censos d'explotacions ramaderes oficials.

Figura 21. Explotacions ramaderes segons municipi, Osona i Lluçanès

Espècie	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Boví de llet	139	13808	15021	109
Oví de llet	2	550	302	151
Cabrum de llet	10	2754	1598	160
Boví de cria	329	17949	12098	37
Boví d'engreix	181	25044	18361	101
Porcí d'engreix	497	441343	378725	762
Porcí cicle tancat	34	28678	25829	760
Oví de cria	166	44085	25397	153
Oví d'engreix	10	7684	2817	282
Aviram de carn	56	673497	527411	9418
Aviram posta	15	8270	4553	303
Abelles	44	1639	825	19
Èquids engreix	9	15	16	2
Èquids oci	114	926	619	5

Font: SIR (Sistema d'Informació Ramadera). Extraccions explotacions d'Osona actives a Desembre 2016, DARP.

Per tal de conèixer la distribució territorial de les explotacions ramaderes, s'ha fet una anàlisi pels territoris Plana de Vic, Lluçanès, Vall del Ges, Oris i Bisaura, Cabrerès i Guillerics-Montseny. A l'Annex 12 es recull el detall. En la taula següent se sintetitza la informació.

Figura 22. Explotacions ramaderes segons territori, Osona i Lluçanès

Espècie	Núm. Explot.	Lluçanès	Vall del Ges, Oris i Bisaura	Cabrerès	Guilleries Montseny	Plana de Vic
Abelles	44	18,18%	27,27%	6,82%	4,55%	43,18%
Aviram carn	56	26,79%	14,29%	0,00%	0,00%	58,93%
Aviram ous	15	0,00%	46,67%	0,00%	6,67%	46,67%
Boví cria	329	27,05%	19,45%	6,69%	5,17%	41,64%
Boví engreix	181	22,10%	3,31%	0,00%	0,55%	74,03%
Boví llet	139	15,11%	10,79%	1,44%	0,00%	72,66%
Cabrum llet	10	0,00%	20,00%	0,00%	10,00%	70,00%
Conills	87	29,89%	8,05%	0,00%	3,45%	58,62%
Èquids engreix	9	77,78%	0,00%	0,00%	0,00%	22,22%
Èquids oci	102	11,76%	2,94%	0,00%	4,90%	80,39%
Oví cria	166	21,69%	19,88%	8,43%	3,61%	46,39%
Oví engreix	10	0,00%	30,00%	0,00%	0,00%	70,00%
Oví llet	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Porcí cicle tancat	34	17,65%	14,71%	0,00%	0,00%	67,65%
Porcí engreix	497	23,14%	7,44%	1,01%	0,20%	68,21%
Total explotacions	1681	22,31%	12,02%	2,74%	2,20%	60,74%

Font: Font: SIR (Sistema d'Informació Ramadera). Extraccions explotacions d'Osona actives a Desembre 2016, DARP.

La taula anterior mostra com la major part de les explotacions ramaderes se situen a la Plana de Vic (60,74%), seguit d'un 22,32% al Lluçanès, un 12,02% a la Vall del Ges, Oris i Bisaura, i amb una representació molt més petita un 2,74% al Cabrerès i un 2,20% a la zona de les Guilleries-Montseny.

Finalment, i en relació al sector ramader d'Osona i Lluçanès, cal tenir en compte el nou **Decret de gestió de la fertilització o de les dejeccions ramaderes**²⁰ que té com a estratègia millorar la gestió en origen, la fertilització orgànica i la traçabilitat i control. La norma dibuixa el mapa de les zones vulnerables, en el que el territori objecte d'estudi es veu molt afectat, tenint 36 municipis identificats com zones de màxim control en els que l'Índex de Carrega Ramadera (ICR) és superior a 1,2. En aquestes zones s'estableix una

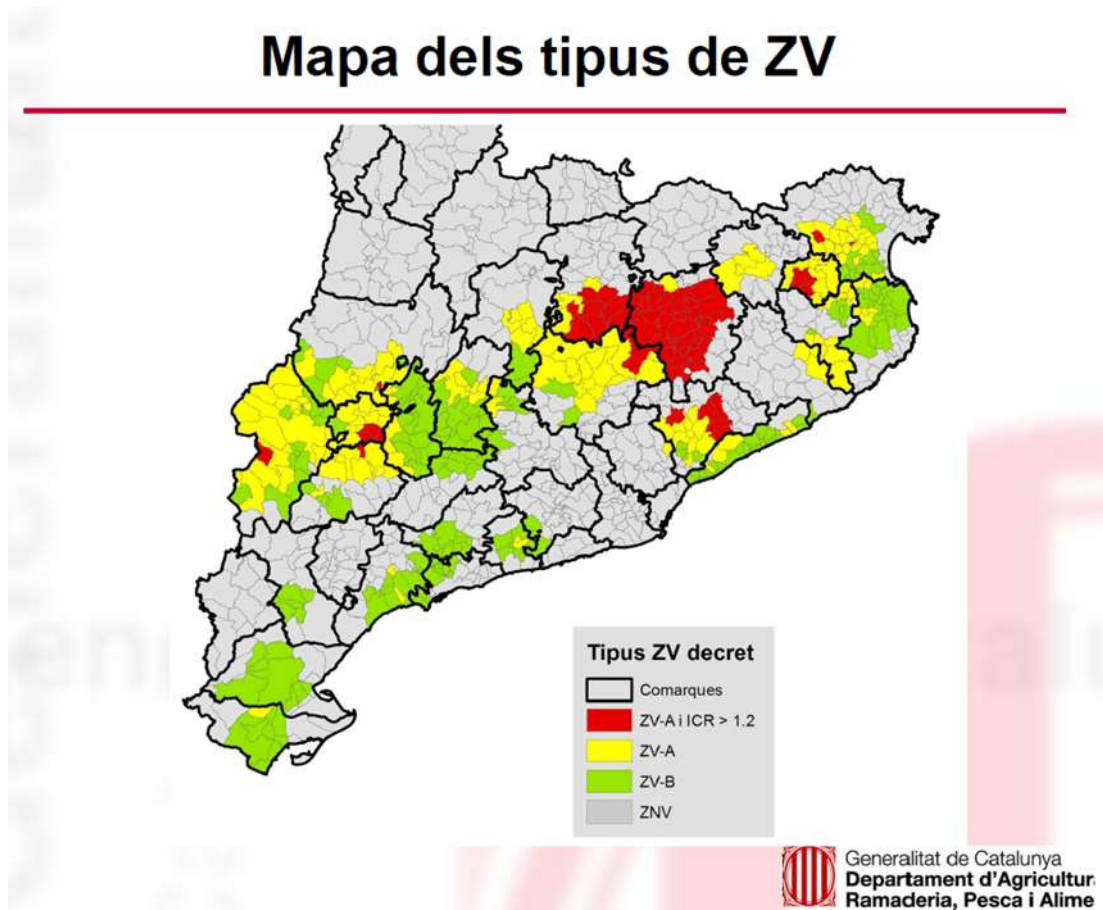
²⁰

http://agricultura.gencat.cat/ca/detalls/Article/2017_o8_DecretdejeccionsRamaderes#bloc1

Veure:

moratòria d'ampliacions de bestiar fins el gener de 2020. El mapa següent exemplifica les zones afectades.

Mapa 1. Tipus de zones vulnerables segons decret de gestió de la fertilització i de les dejeccions ramaderes

Font: DARP, 2018.

Aquest nou reglament presenta una oportunitat per les explotacions ramaderes que vulguin fer una reconversió al sector ecològic, ja que el canvi de model productiu implica, en la major part dels casos, una reducció de la càrrega ramadera i per tant serien activitats que es podrien implantar en els municipis afectats per la moratòria fins el gener de 2020.

4.2. El sector agrícola

Examinant les estadístiques de superfícies del 2016, destaca en primer lloc la inexistència d'una varietat de cultius a Osona tenint en compte la diversitat catalana²¹. De cultius llenyosos pràcticament no hi ha, deixant de banda les 23 hectàrees de nogueres, les 2 d'olivera i 3 de vinya. Dels grans cultius permanents de Catalunya – olivera, fruita seca, vinya, fruita fresca- actualment no hi ha presència d'aprofitament professional. De forma semblant passa amb les hortalisses que comptabilitzen l'any 2016 un total de 45 hectàrees, principalment hortalisses de temporada.

En canvi, quant als cultius extensius sí hi ha una ocupació considerable, tot i centrada en pocs conreus. De cereals per a gra destaquen els més de 12.000 ha de blat i ordi amb una producció total estimada d'unes 65 mil tones. És interessant veure que els rendiments en regadiu no són molt més elevats que en secà en aquests dos casos.

Dels cultius de lleguminoses per a gra es van comptabilitzar 222 ha de pèsol sec i 219 de veça. Pel que fa als cultius industrials destaquen les 742 ha de colza acompanyada només de 185 ha de gira-sol i sis ha de lli oleaginós, tot pràcticament al 100% en secà. En els cultius farratgers es pot observar una mica més de varietat (maragall, praderes polifites blat de moro farratger, sorgo farratger, alfals, cereals d'hivern per a farratges, etc.). En els cultius farratgers sí que s'identifica una diferència important en els rendiments si es comparen les superfícies en regadiu amb les de secà.

Figura 23. Conreus herbacis, Osona 2016

Conreus herbacis	Hectàrees secà	Hectàrees regadius
Cereals per gra	6.837	172
Lleguminoses per gra	445	11
Tubercles consum humà	30	16
Cultius industrials	923	10
Cultius farratgers	11.437	210
Total conreus herbacis	19.672	419

²¹ A l'Annex 13, es recullen totes les superfícies de seca i regadiu de conreus extensius i hortalisses per Osona.

4.3. L'estructura d'edats i mà d'obra

Amb les dades disponibles del cens de 2009, es mostra l'estructura general de les explotacions agràries existents. Per fer-ho, es diferencia entre les característiques dels titulars de les explotacions i els caps d'explotació. Per això, la taula següent mostra les dades principals relacionades als caps d'explotació.

Figura 24. Estructura cap de titulars de les explotacions, Osona i Lluçanès 2009

Total explotacions	1.831
% titular=cap explotació	62,4%
% dones cap explotació	11,7%
% <25 anys	0,5%
% 24-35 anys	5,8%
% 35-44 anys	17,1%
% 45-54 anys	31,3%
% 55-64 anys	28,2%
% >64	16,9%

Font: Cens agrari 2009

De la taula anterior es constatar que només en el 62,4% dels titular de l'explotació coincideix amb el càrrec del cap de l'explotació i que aquest valor és més baix que la mitjana catalana (74,9%). En relació al nombre de dones caps d'explotació és només de l'11,7%, també per sota de la mitjana catalana (17,1%).

Pel que fa a l'estructura d'edats dels caps d'explotació, gairebé una tercera part té entre 45 i 54 anys i un 28,2% té entre 55 i 64 anys. Per la seva banda, un 16,9% dels caps d'explotació (probablement els titulars) són majors de 64 anys, sent un valor clarament per sota de la mitjana catalana (27,3%). Finalment cal destacar que els més joves, menors de 45 anys, representen un 23,4%, situant-se per sobre que el conjunt català (20,8%). En conclusió, s'observa una estructura més jove que en el conjunt català.

Amb l'objectiu d'avaluar les dimensions de les explotacions en termes de mà d'obra, s'ha analitzat la distribució de les UTA (Unitat de Treball Agrari) mitjana d'explotació per municipi i el percentatge que correspon a la mà d'obra familiar. Pel que fa a les UTA per explotació, els valors municipals oscil·len entre el 0,5 de Roda de Ter i de Sant Vicenç de Torelló i el 2,5 de Sora. I fent la mitjana aritmètica de tots els municipis surt un valor de l'1,1 UTA's, cosa que significa que la mitjana correspon a poc més d'una dedicació d'una persona a temps complet. La taula completa es troba a l'Annex 14.

5. El sector agroalimentari ecològic a Osona i Lluçanès

5.1. Operadors ecològics

Figura 25. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017

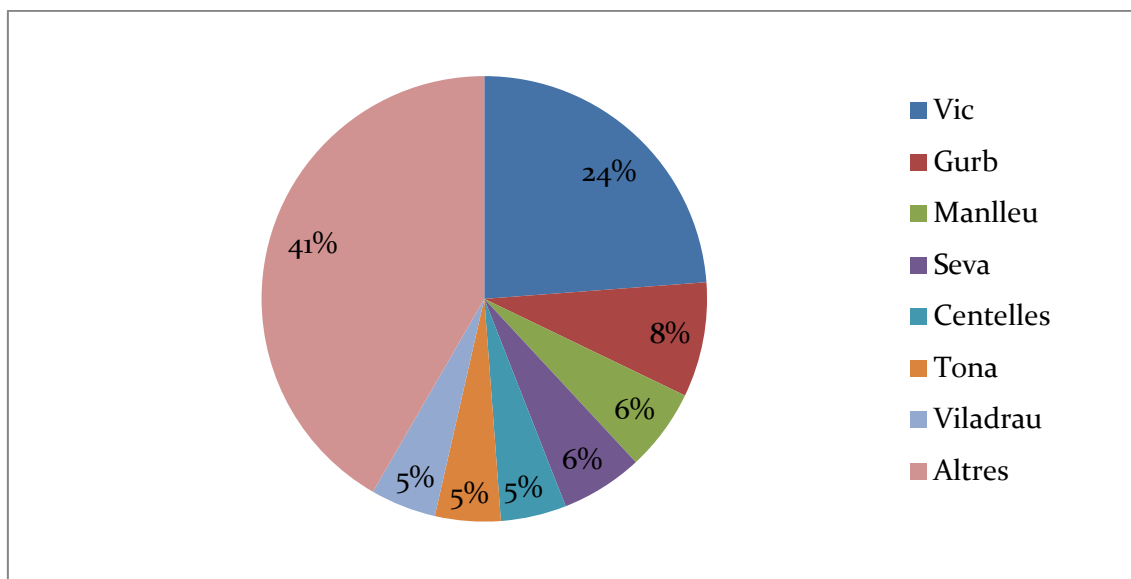
Municipi	Núm. Operadors
Vic	20
Gurb	7
Manlleu	5
Seva	5
Centelles	5
Tona	4
Viladrau	4
Balenyà	3
Prats de Lluçanès	3
Sant Julià de Vilatorca	3
Santa Eulàlia de Riuprimer	3
Sora	3
Folgueroles	2
Lluçà	2
Santa Maria de Corcó	2
Masies de Voltregà, les	1
Montesquiu	1
Perafita	1
Rupit i Pruit	1
Sant Feliu Sasserra	1
Sant Miquel de Balenyà	1
Sant Pere de Torelló	1
Sant Vicenç de Torelló	1
Santa Maria de Merlès	1
Taradell	1
Tavèrnoles	1
Tavertet	1
Torelló	1
TOTAL	84

Font: CCPAE, 2018.

Les últimes dades del CCPAE de 2017 indiquen que a Osona hi ha 77 operadors²² amb seu a la comarca i 2 més en els municipis de Sant Feliu Sasserra i Santa Maria de Merlès, al Lluçanès. Les dades següents mostren la distribució dels operadors al territori, en el que s'observa que dels 52 municipis d'Osona i Lluçanès, només 27 tenen algun operador ecològic, representant un 52% dels municipis.

Són els municipis més urbans els que concentren un major nombre d'operadors, ja que el 24% se situen a Vic, seguit d'un 8% a Gurb, un 6% a Manlleu i Seva, i un 5% a Centelles, Tona i Seva. Aquests 7 municipis aglutinen el 59% dels operadors. La resta de municipis tenen menys de 3 operadors.

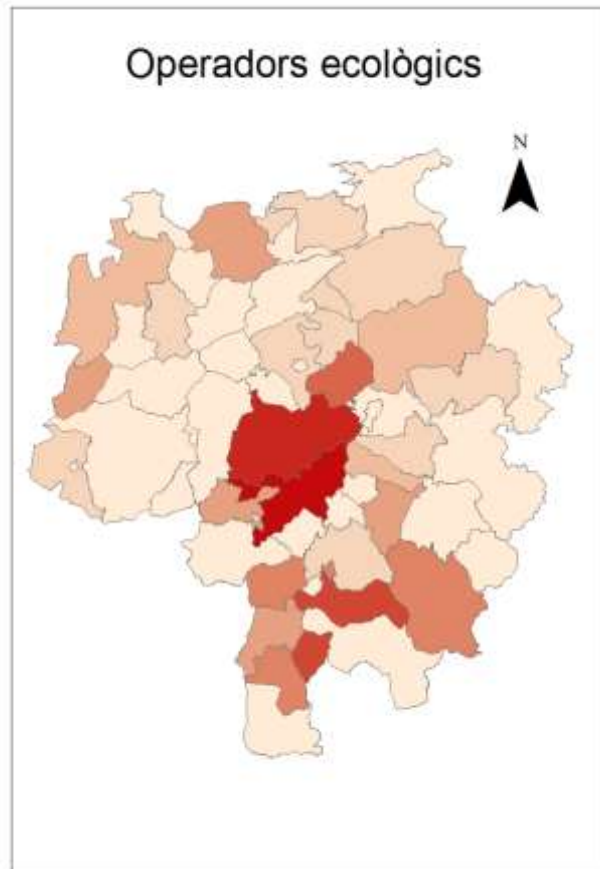
Figura 26. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017.

Font: CCPAE, 2018.

²² Els operadors ecològics identificats a Osona i Lluçanès no són necessàriament operadors del territori. Qualsevol operador inscrit al CCPAE que tingui donada d'alta alguna activitat industrial a Osona o Lluçanès, sortirà a la base de dades.

Mapa 2. Operadors ecològics per municipi, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

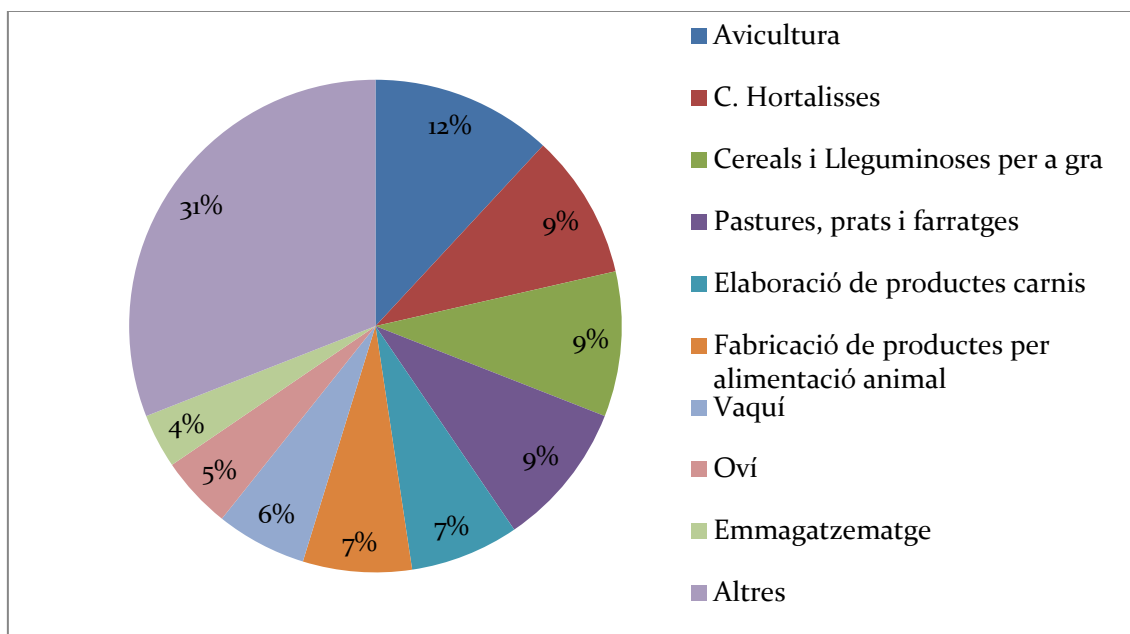
Pel que fa a les orientacions productives, les dades següents mostren com l'avicultura (12%), les pastures, prats i farratges (9%), l'hortalissa (9%) i els cereals i lleguminoses per a gra (9%), són les quatre que presenten un percentatge major d'operadors. En segon terme, s'identifiquen l'elaboració de productes carnis (7%), la fabricació de productes per alimentació animal (7%), el vaquí (6%), l'oví i el emmagatzematge (5%) com les següents categories que presenten més representació al territori.

Figura 27. Operadors ecològics per orientació productiva, Osona i Lluçanès 2017

Orientació Productiva	Núm. Operadors
Avicultura	10
C. Hortalisses	8
Cereals i lleguminoses per a gra	8
Pastures, prats i farratges	8
Elaboració de productes carnis	6
Fabricació de productes per alimentació animal	6
Vaquí	5
Oví	4
Emmagatzematge	3
Vinya	2
Manipulació, envasament i transformació de grans	2
Elaboració de llet, formatge i derivats làctics	2
Comercialització i/o distribució	2
Elaboració de preparats alimentaris	2
Comerç minorista	1
Bosc, matolls i recol·lecció silvestre	1
Plantes aromàtiques, medicinals i cosmètica	1
Fruiters	1
Producció i comercialització de llavors i plantes de viver	1
Manipulació i/o envasament de la producció hortofrutícola	1
Manipulació i/o envasament de sucre	1
Manipulació, elaboració i envasament de fruits secs	1
Elaboració de cerveses	1
Elaboració de complements alimentosos	1
Indústria sucrera	1
Panificació i pastisseria	1
Cunicultura	1
Porcí	1
Manipulació i envasament de productes apícoles	1
Escorxadors i sales d'especejament	1
TOTAL	84

Font: CCPAE, 2018.

Figura 28. Operadors ecològics per orientació productiva, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

5.2. Producció agrícola

Pel que fa a les superfícies, el percentatge més elevat correspon a pastures permanents; bosc; pastures, prats i farratges, així com pastures arbrades permanents, és a dir, la superfície certificada per a les explotacions ramaderes extensives. Aquestes es concentren als municipis de Viladrau (1.043 ha.), Sant Pere de Torelló (552 ha.), Tavertet (367 ha.), Lluçà (345 ha.) i Sant Maria de Corcó (266 ha.).

Si prescindim de la superfície dedicada als boscos i les pastures, el municipi que presenta més hectàrees certificades és Oristà, amb 36 ha. d'alfals. A Viladrau (30 ha.) també s'hi sumen 15 ha de trepadella i 5 ha de castanyers, seguit de Taradell (28 ha.) amb cultius con el sègol, el blat semidur o la trepadella i de Sant Pere de Torelló (26,4 ha.) on es conrea raigràs, alfals i ordi. A Vic (25 ha.) també s'hi conrea ordi, raigràs o blat. S'ha de tenir en compte que aquests conreus varien en funció de l'any i que no sempre correspondran al mateix nombre d'hectàrees. En tot cas sí que serveix per tenir una idea aproximada dels municipis amb camps ecològics certificats. La taula següent mostra els municipis amb més de 10 hectàrees de conreu.

Figura 29. Hectàrees de conreu ecològic, Osona i Lluçanès 2017

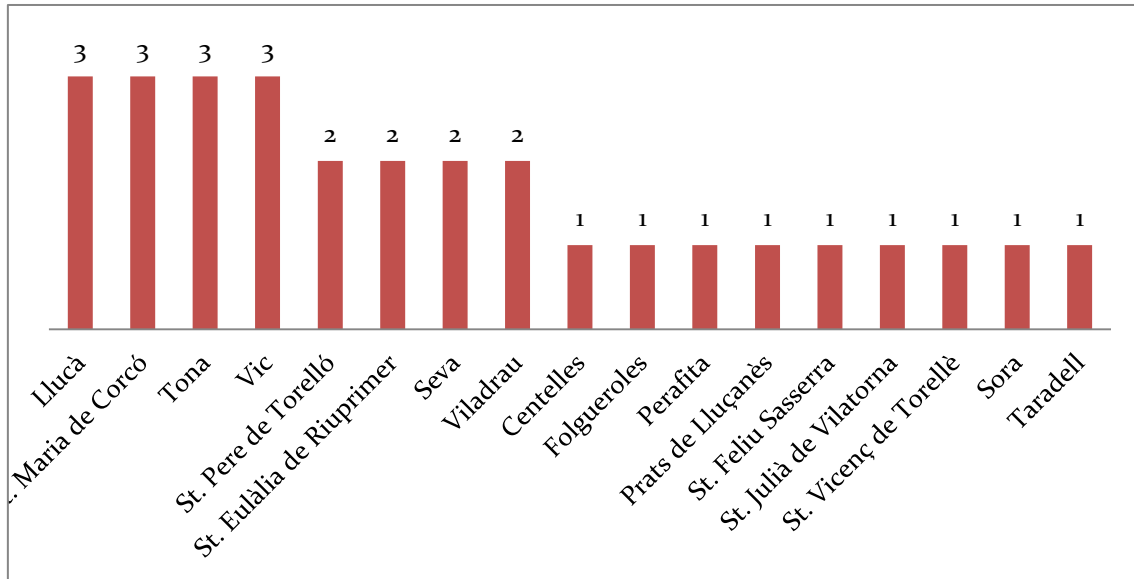
Municipi	Ha.
Oristà	35,7
Viladrau	29,3
Taradell	28,0
Sant Pere de Torelló	26,4
Vic	25,3
Tona	24,8
Manlleu	20,0
Gurb	19,3
Lluçà	19,2
Torelló	13,4
Brull, el	11,9
Santa Eulàlia de Riuprimer	11,7

Font: CCPAE, 2018.

5.3. Producció ramadera

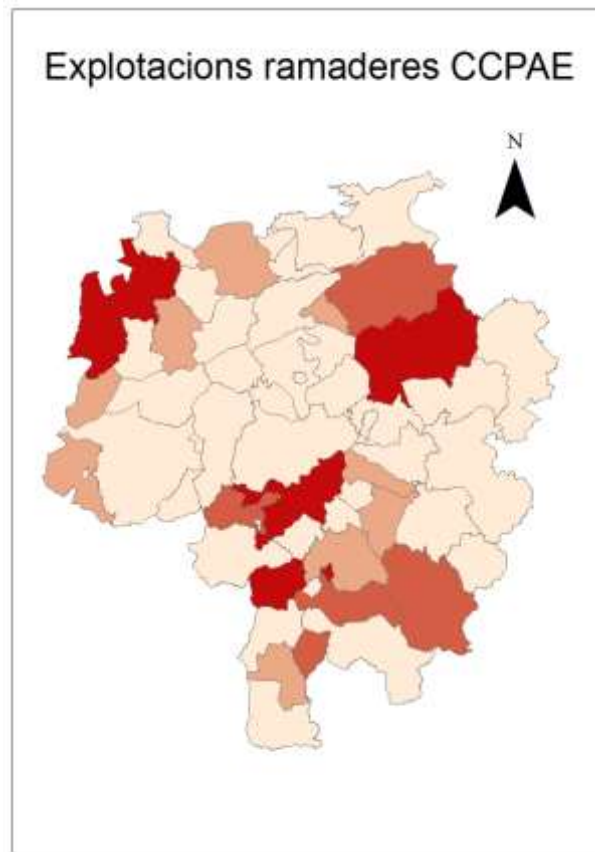
El mapa i el gràfic següent mostren les explotacions ramaders en els municipis d'Osona i del Lluçanès. Tal i com es pot observar, només en 18 municipis hi ha activitat ramadera certificada. D'aquest, n'hi ha 4 amb 3 operadors, que són Lluçà, St. Maria de Corcó, Tona i Vic, 4 amb 2 operadors, que són St. Pere de Torelló, St. Eulàlia de Riuprimer, Seva i Viladrau. La resta de municipis només tenen una explotació ramadera certificada. En l'anàlisi d'aquestes dades s'ha de tenir en compte que un operador pot tenir més d'una espècie en la mateixa explotació ramadera. Per tant, aquestes dades són de totes les orientacions ramaderes, sempre tenint en compte que un operador pot estar donant d'alta amb més d'una espècie.

Figura 30. Nombre d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

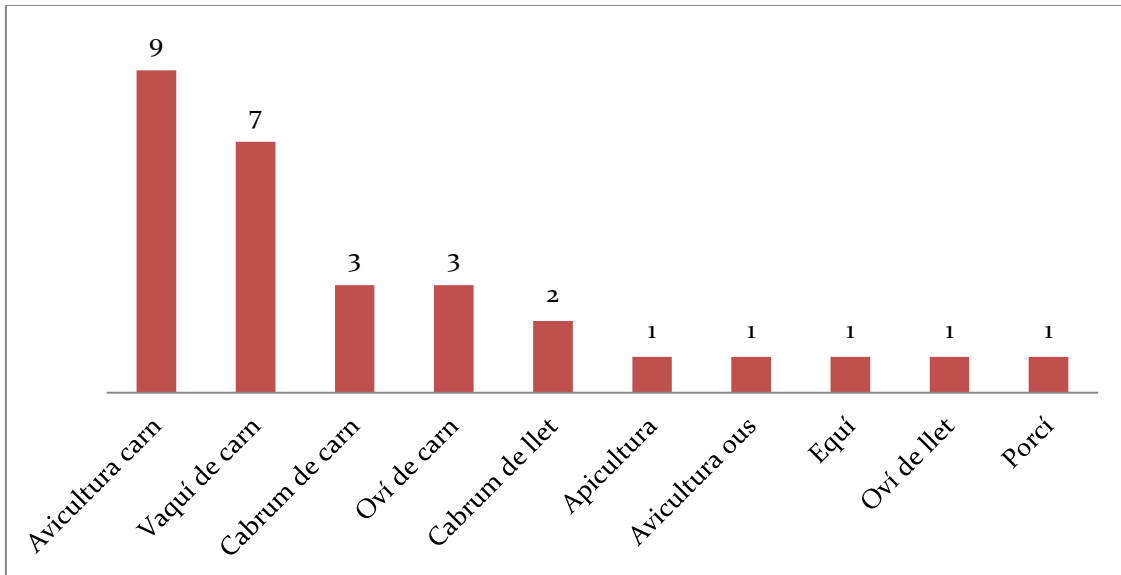
Mapa 3. Nombre d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

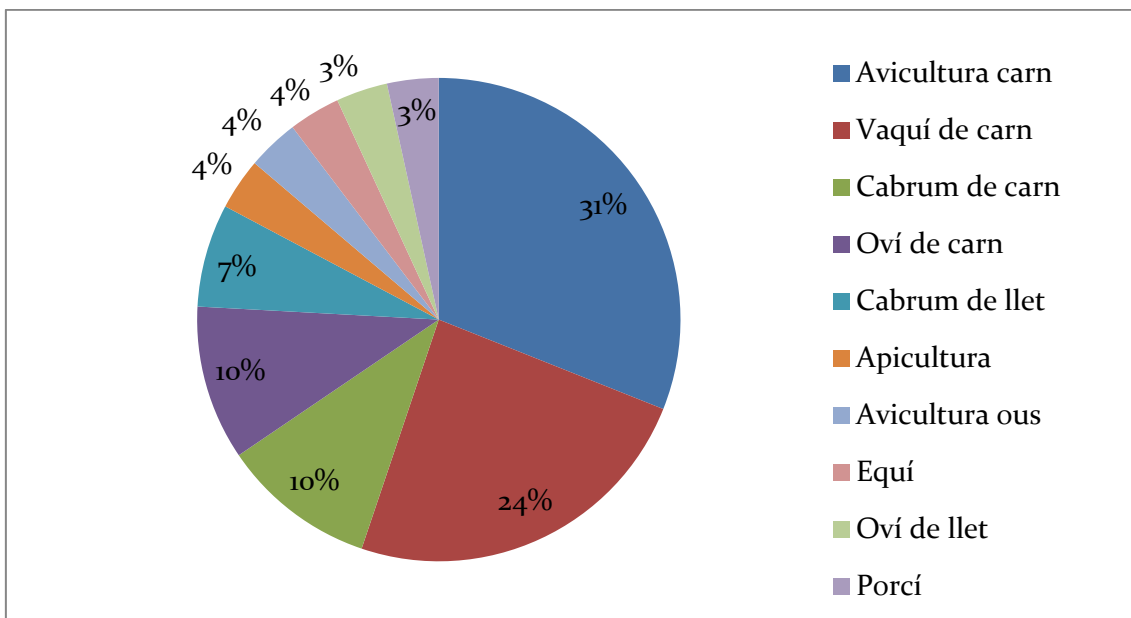
Pel que fa a la tipologia de les espècies, les dues majoritàries són l'avicultura de carn (9) i el vaquí de carn (7), seguides del cabrum de carn (3), del oví de carn (3) i el cabrum de llet (2). La resta només tenen una explotació ramadera.

Figura 31. Tipologia d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

Figura 32. Tipologia d'explotacions ramaderes per municipi, Osona i Lluçanès 2017

Font: CCPAE, 2018.

Per tal de tenir una idea més acurada de la dimensió de les explotacions ramaderes s'adjunta la taula següent en la que s'especifiquen els cap de bestiar de cada espècie, en funció del municipi. Pot ser que en un municipi hi hagi més d'una explotació ramadera, en aquest cas el nombre que mostra la taula n'és la suma.

Figura 33. Caps de bestiar ecològics, Osona i Lluçanès 2017

Municipi	Apicultura	Cabrum de carn	Cabrum de llet	Cunicultura	Equi	Gall dindi	Gallines nonedores	Oví de carn	Oví de llet	Pollastres de carn	Porcí	Vaquí de carn
Centelles										815		
Lluçà					2			352				251
Perafita									150			
Prats de lluçanès								507				
Sant Feliu Sasserra										289		
Sant Julià de Vilatorça										1.475		
Sant Pere de Torelló		88										26
Sant Vicenç de Torelló						620				0		
Santa Eulàlia de Riuprimer												171
Santa Maria de corcó		175						705				
Seva	170					7				0	120	
Sora							640					
Taradell												35
Tavèrnoles				281								
Tona		120	630									
Vic										9.744		
Viladrau												18
Total general	170	383	630	281	2	627	640	1.564	150	12.323	120	501

Font: CCPAE, 2018.

5.4. Activitat industrial

Pel que fa a l'activitat industrial, es comptabilitzen un total de 42 empreses que estan registrades com a elaboradors, comercialitzadors i/o importadors i que desenvolupen 66 activitats industrials diferents, ja que una mateixa empresa pot desenvolupar més d'una activitat. A l'Annex 17 es detallen les empreses segons municipi. Tot seguit es mostren les diferents tipologies, tant d'activitat industrial com de tipologia d'operadors.

Figura 34. Activitats industrials, Osona i Lluçanès 2017

Activitat industrial	Núm. Operadors
Comercialització i/o distribució	8
Emmagatzematge	7
Elaboració de productes carnis	7
Fabricació de pinsos amb ingredients agraris	5
Elaboració de formatge	3
Fabricació de productes per alimentació animal	3
Elaboració d'altres derivats làctics	2
Sala d'especejament de productes carnis	2
Importació	2
Elaboració de iogurt	2
Comercialització de mmpp per l'alimentació animal	2
Elaboració de preparats alimentaris	2
Comerç minorista	1
Manipulació i envasament de pol·len, gelea i altre	1
Comerç minorista de panificació i/o pastisseria	1
Elaboració de líquids de cereals i/o oleaginoses	1
Elaboració de precuinats	1
Manipulació de fruits secs (envasament)	1
Manipulació i/o envasament d'ous	1
Producció d'altres xarops	1
Elaboració de farines de fruits secs	1
Elaboració de farines de cereals i/o llegums	1
Elaboració de cervesa	1
Comercialització de pinsos amb ingre. agraris	1
Manipulació i envasament de mel	1
Envasament de llet	1
Manipulació i/o envasament de sucre	1
Envasament i/o etiquetatge de productes alimentari	1
Prod. i/o comerc. de micelis de fongs comestibles	1
Fab de pa i prod de forn i pastis de llarga durada	1
Fabr de pa i prod de forn i pastisseria frescos	1
Comerç minorista de fruites i/o verdures	1
Elaboració i envasament d'infusions de plantes	1
Total general	66

Font: CCPAE, 2018.

La taula anterior mostra una elevada diversitat d'activitats industrials, tot i que el nombre tant de les activitats com de les empreses és reduït. L'activitat amb més nombre d'operadors és la de comercialització i distribució (8), seguit de l'emmagatzematge (7), l'elaboració de productes carnis (7) i la fabricació de pinsos amb ingredients agraris (5).

Els operadors industrials també es poden agrupar per la seva tipologia. La taula següent mostra com la gran majoria són elaboradors, amb diferents combinacions en funció de si també són productors, comercialitzadors o importadors.

Figura 35. Tipologia d'operadors, Osona i Lluçanès 2017

Tipologia d'Operador	Nombre d'Operadors
Elaborador	30
Elaborador / Comercialitzador	11
Elaborador / Productor	11
Elaborador / Importador /Comercialitzador	6
Elaborador / Productor / Comercialitzador	4
Elaborador / Importador	2
Comercialitzador	2
Total general	66

Font: CCPAE, 2018.

El mapa i la taula següent mostren la distribució de l'activitat industrial en el territori, en el que s'observa clarament una concentració d'activitat a Vic (14). En segon lloc, els municipis de Seva (6), Tona (6) i Viladrau (5) són els que tenen una major activitat en comparació amb la resta del territori.

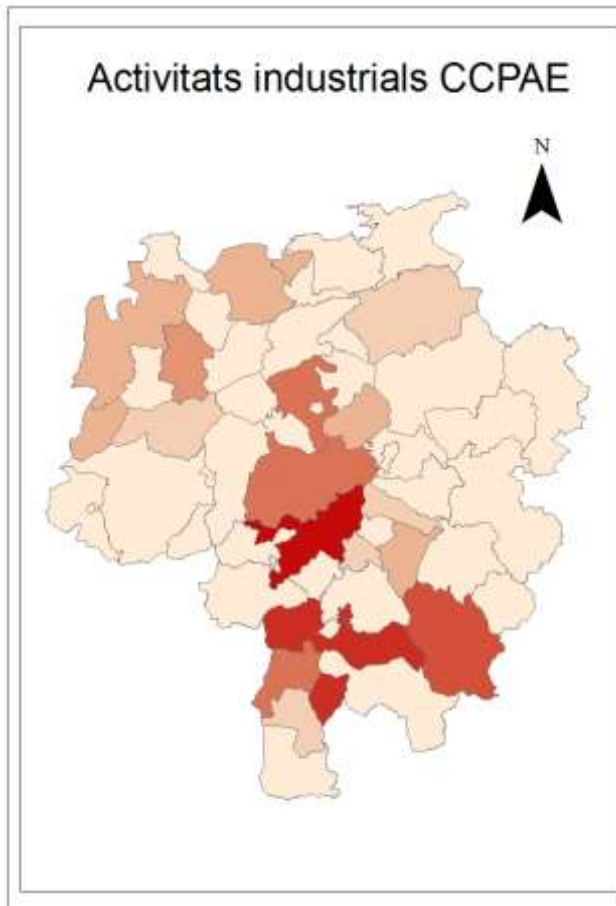
Figura 36. Activitat industrials ecològiques segons municipis, Osona i Lluçanès 2017

Municipis	Activitats Industrials
Vic	17
Seva	6
Tona	6
Viladrau	5
Balenyà	4
Gurb	4
Masies de Voltregà, les	4
Perafita	3
Lluçà	2
Manlleu	2
Montesquiu	2
Prats de Lluçanès	2

Sant Julià de Vilatorca	2
Sora	2
Centelles	1
Folgueroles	1
Olost	1
Sant Pere de Torelló	1
Santa Eugènia de Berga	1
Total general	66

Font: CCPAE, 2018.

Mapa 4. Activitats industrials ecològiques segons municipi, Osona i Lluçanès 2018.

Font: CCPAE, 2018.

Pel que fa als escorxadors, a la comarca no hi ha cap escorxador de cap espècies que estigui donat d'alta al CCPAE. En canvi, a les comarques veïnes si que hi ha una varietat rellevant d'escorxadors adequats pel sacrifici d'animals certificats en ecològic. Les taules següents mostren els de les comarques veïnes a Osona i Lluçanès.

Figura 37. Escorxadors ecològics de boví, oví, cabrum, porcí i equí, 2017

Empresa	Municipi	Boví	Oví / cabrum	Porcí	Equí
CARNICAS VALL D'EN BAS, SL	Sant Privat d'en Bas (Garrotxa)	X			
EMBOTITS VILANOVA, SL	Tortellà (Garrotxa)	X	X		
ESCORXADOR COMARCAL MOIANÉS S.A.	Moià (Moianès)	X	X	X	
ESCORXADOR DE BREDA SL	Breda (Selva)	X	X	X	X
ESCORXADOR DEL RIPOLLÈS, SA	Ripoll (Ripollès)	X	X	X	X
ESCORXADOR FRIGORIFIC SANT CUGAT VALLES,	Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental)	X	X		X
ESCORXADOR PLA DEL ROS, S.L.	Navès (Solsonès)	X		X	
ESCORXADOR SABADELL, SA	Sabadell (Vallès Occidental)	X	X		X
MATADERO FRIGORÍFICO AVINYÓ, S.A.	Avinyó (Bages)			X	

Font: CCPAE, 2018.

Figura 38. Escorxadors ecològics d'aviram pròxims a Osona i Lluçanès, 2017

Empresa	Municipi	Aviram
AVIBAGES, S.L.	Sant Joan de Vilatorrada (Bages)	X
ESCORXADOR ROJAS ROCA, SL	Les Franqueses del Vallès (Vallès Oriental)	X
FABREGA MONTEIS, S.C.P.	Sant Feliu de Pallerols (Garrotxa)	X
INDUSTRIA AVÍCOLA DEL BERGUEDÀ, S.L	Casserres (Berguedà)	X
JAUME BARTOLI, SL	Sant Perpetua de la Mogoda (Vallès Occidental)	X

Font: CCPAE, 2018.

5.5. DAFO del sector ecològic a Osona

Fortaleses	Oportunitats
Sector productiu convencional amb un fort arrelament, coneixement i estructura, amb capacitat per reorientar els sistemes productius agraris cap a produccions ecològiques.	Identificació de finques que compleixin unes determinades característiques que puguin anar fent la transició cap a l'ecològic amb l'acompanyament del DARP, Creació, Cooperatives, etc.
Sector ecològic actiu, amb un grup de pioners que van començar fa més de 10 anys i un grup de <i>followers</i> que continuen desenvolupant el sector.	Cercar exemples de bones pràctiques (La Riera, La Font, Mas Bellpuig, Gamisans, Mas el Garet, Betara) crear un grup motor dispost a generar coneixement i fer transferència a noves explotacions que es vulguin reconvertir o començar de nou.
Territori amb un alt grau d'especialització agroalimentària, amb una indústria organitzada i unes xarxes de coneixement punteres.	Oportunitat de reconversió per aquelles explotacions agràries que no poden seguir el model agroindustrial, aquelles que o "fem alguna cosa o desapareixen".
Volum rellevant d'indústria convencional amb línies ecològiques de producte transformat (elaboracions càrnies, formatge, pinso, farines, cervesa artesana, etc.).	Aposta de les Cooperatives Plana de Vic i Agrària de Torelló pel sector ecològic.
Motivació de totes les baules de la cadena agroalimentària per col·laborar en l'enfortiment del sector ecològic.	Generar una nova marca de qualitat territorial vinculada al segell del CCPAE i els productes de la terra.
Diversitat de canals comercials per cobrir la diversitat de la demanda: comerç especialitzat (botiga Iris), supermercat ecològic (Veritas), supermercat convencional (Bon preu), venda directa (mercat setmanal), mercat agroecològic (Gurb), etc.	Teixir nous canals de comercialització i poder arribar a tots els consumidors. Sensibilització i difusió de la qualitat dels productes.
Diversitat de territoris en els que desenvolupar projectes diferents: plana i muntanya.	Demanda creixent de la distribució moderna convencional (Alcampo, Aldi, Bon preu, Carrefour, El Corte Inglés, Eroski, etc).
Xarxa de dinamitzadors de la Producció Agrària Ecològica del DARP.	Iniciatives noves de diversificació de canals: Ateneu de Manlleu (Sa-bis), nova orientació de la botiga Mengem Osona, etc.
Proximitat a mercats potencials: Àrea Metropolitana i Catalunya Central.	Nou Servei d'Emprenedoria Rural (SER).
Gastronomia amb prestigi: <i>Osona Terra</i> , <i>Fet a Osona</i> i altres iniciatives.	Treballar conjuntament amb el DARP: jornades PATT i Setmana Bio
Mercats locals i ecològics: Gurb (divendres a la tarda) i Manlleu (dilluns al matí). Tres productors: verdura, pa i derivats làctics d'ovella.	Establir compromisos de compra amb menjadors col·lectius: escoles, hospitals, residències, etc.
Segell CCPAE: imatge i prestigi.	Oportunitat per vincular producte ecològic amb turisme vivencial a les explotacions agràries i obradors agroalimentaris.
Nou Decret de gestió de la fertilització i de les dejeccions ramaderes: oportunitat per ramaderia ecològica	El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020 amb un Grup de Ramaderia ecològica.

Debilitats

Indústria agroalimentària ecològica en procés de desenvolupament. Poc vincle amb els productors i la matèria prima ecològica local.

Limitacions d'accés a la terra, tant per reconversió com per empreses noves.

Orientació intensiva de bona part del sistema productiu, amb la consegüent visió del sector poc sostenible.

Saturació dels recursos naturals (sòl i aigua) per la intensificació dels models productius.

Condicions agronòmiques i climàtiques poc adients per alguns conreus ben valorats en ecològic: horta, cereal i llegum.

Dificultat d'assolir una integració agropecuària amb explotacions intensives amb poca terra.

No hi ha un grup de suport tècnic als productors ecològics (ADV, Cooperativa, etc.).

Amenaces

Despeses de producció més elevades en sistemes ecològics que en convencionals (rendiments menors, inputs més cars, certificacions, etc).

Mantenir la qualitat del producte ecològic, més enllà de la certificació del CCPAE, el producte ha de ser "bo".

Sector especialment vulnerable a l'oportunisme, tant per les ajudes com pel diferencial de preus dels productes.

Alerta al Lluçanès per "l'arribada" del model industrial de la plana, a causa de les millores en les comunicacions.

Poca motivació per la reconversió en aquells sectors en què el productor es guanya la vida.

Canvis normatius, tant en temes tècnics de certificació com amb l'orientació dels ajuts a la producció ecològica.

Competència amb altres zones amb costos de producció en ecològic més baixos.

Obertura dels ajuts a la producció ecològica: l'any 2017 no s'han obert els de ramaderia ecològica.

6. Sectors ecològics estratègics a Osona i Lluçanès

Tal i com mostren les dades del sector agrari d'Osona i Lluçanès, el territori presenta una varietat de sectors important, en els que predominen els ramaders i en els que cada zona té les seves especificitats. En relació a la producció agrària ecològica s'han tingut en compte tant els sectors en els que hi ha oportunitat de reconversió, com aquells en els que s'identifica una oportunitat per empreses de nova creació. Com a premisses generals és important tenir en compte que els sistemes productius ecològics impliquen un canvi tant a nivell productiu i comercial, com també de mentalitat de les persones que s'hi dediquen.

Una de les característiques de la producció ecològica és que les despeses de la producció són més elevades degut a factors com el menor rendiment per hectàrea i menor índex de conversió per animal, major cost de mà d'obra en el maneig de les explotacions per necessitat de major nombre de tasques i càrrega de treball per tasca, volums de producció generalment més baixos per menor dimensió de les explotacions que generen una major incidència de les despeses fixes sobre els rendiments per unitat productiva, matèries primes i inputs més cars, especialment en el cas de la ramaderia, a més d'uns costos de certificació i control de la producció ecològica que no existeixen en la convencional.

A més, en el cas de la reconversió de sistemes intensius cap a sistemes ecològics, apareixen dificultats com el compliment d'unes condicions d'entorn, gestió i accés a l'aire lliure força exigents, l'aplicació d'unes normes de profilaxi i tractament veterinari restrictives i basades en mètodes naturals i preventius o la necessitat d'adaptar la base territorial als caps de bestiar per tal de garantir una alimentació a base de productes i pinsos certificats ecològics, que cada cop més han de procedir d'origen local.

Pel que fa a la reconversió de les explotacions agràries tradicionals, s'identifiquen tres factors limitadors: 1) tipologia i dimensió de la finca, 2) disponibilitat de terres i 3) mentalitat de la persona productora.

Si tenim en compte la tipologia i dimensió de la finca, de manera genèrica podem dir que la base territorial és la clau per a la viabilitat tècnica de la reconversió d'explotacions tradicionals a la producció ecològica, i aquest procés serà més complicat de resoldre en el cas de les produccions tradicionals intensives, com el porcí, l'engreix de vedells o el boví de llet; i més senzill en el cas de produccions tradicionals extensives, com el boví de cria o l'oví/cabrum de cria, i també en les semi-extensives, com l'oví/cabrum de llet, ja que

aquestes explotacions ja disposen d'una base territorial dimensionada per a poder basar l'alimentació del ramat en les pastures i també per a la recol·lecció de farratges.

En el cas de les produccions agrícoles, tindrem un efecte important pel que fa a la tipologia de finca ja que caldrà veure quin tipus de produccions permet i valorar el cost d'oportunitat de deixar de dedicar-les a produccions tradicionals, que serà més elevat en el cas de terres de regadiu i/o que admetin doble collita. En aquest cas, però, la dimensió de la finca no té cap mena d'impacte ja que es podrà reconvertir la superfície disponible en cada cas. Sí que té una incidència important la ubicació de les terres ja que caldrà complir les distàncies de seguretat, per tant, sempre serà més senzilla la reconversió de finques aïllades o terres agrupades que no pas en el cas d'explotacions formades per parcel·les disperses enmig d'altres terres de conreu.

En relació a la disponibilitat de terres, veiem que en el cas de les produccions ramaderes la disponibilitat de terres pot resultar un factor limitant per a la reconversió, sobretot en el cas d'explotacions tradicionals intensives. El pes d'aquest factor limitant pot ser molt elevat fins al punt de representar un impediment per a la reconversió ja que ens trobem amb una comarca amb una forta demanda de terres, principalment per a la gestió agrícola de dejeccions ramaderes intensives, i això les fa incompatibles amb la producció ecològica. Amb tot, cal tenir en compte que les dejeccions procedents d'explotacions considerades no intensives (boví de llet i d'engreix, principalment) sí que s'admet en producció ecològica, i, encara que podria ser que la normativa ho prohibís més endavant, actualment s'admet l'aplicació de dejeccions d'explotacions intensives en terres ecològiques en el cas que aquestes procedeixin d'explotacions ramaderes de la mateixa titularitat.

Finalment, cal tenir present la mentalitat de les persones que produeixen com un factor de gran importància a l'hora de plantejar la viabilitat de la reconversió d'explotacions tradicionals ja que en els darrers anys s'han incorporat a la producció ecològica un gran nombre d'explotacions ramaderes extensives motivades principalment per les ajudes al sector i sense una verdadera consciència del productor que fa que en molts casos s'estiguin realitzant males pràctiques i, també, que la producció obtinguda no s'acabi comercialitzant com a ecològica. No diem aquí que necessàriament els productors que es vulguin reconvertir hagin de tenir una consciència ecologista o mediambiental significativa, sinó que almenys han de tenir present que la producció ecològica ha de representar per a ells una finalitat en sí mateixa per a obtenir productes d'alt valor afegit. Això permetrà que les explotacions ecològiques siguin viables a mitjà i llarg termini, ja

que moltes de les actuals previsiblement deixarien de produir en ecològic si no es poguessin beneficiar de les ajudes al sector.

Tenint en compte les dades d'estructura del sistema productiu a Osona s'han escollit 11 subsectors en els quals s'han identificat elements d'oportunitat per la seva orientació ecològica: boví, oví i cabrum de llet; boví de cria i d'engreix; oví de carn; porcí; aviram de carn i de posta; horta i conreus extensius. Per a aquesta anàlisi, s'han descartat els sectors de l'apicultura, dels conills i de les herbes aromàtiques i medicinals.

Tot seguit s'exposen els elements més rellevants per a cada cas en format de recull de dades més significaves, anàlisi DAFO, síntesi de condicionats i idoneïtat, visió estratègica i experiències d'interès.

6.1. Vaquí de llet

Catalunya

8 explotacions de boví de llet ecològica

• 1,2% del convencional

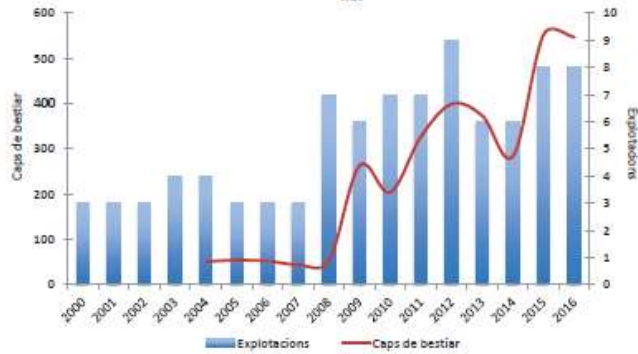
553 caps de bestiar

• 0,45% del convencional

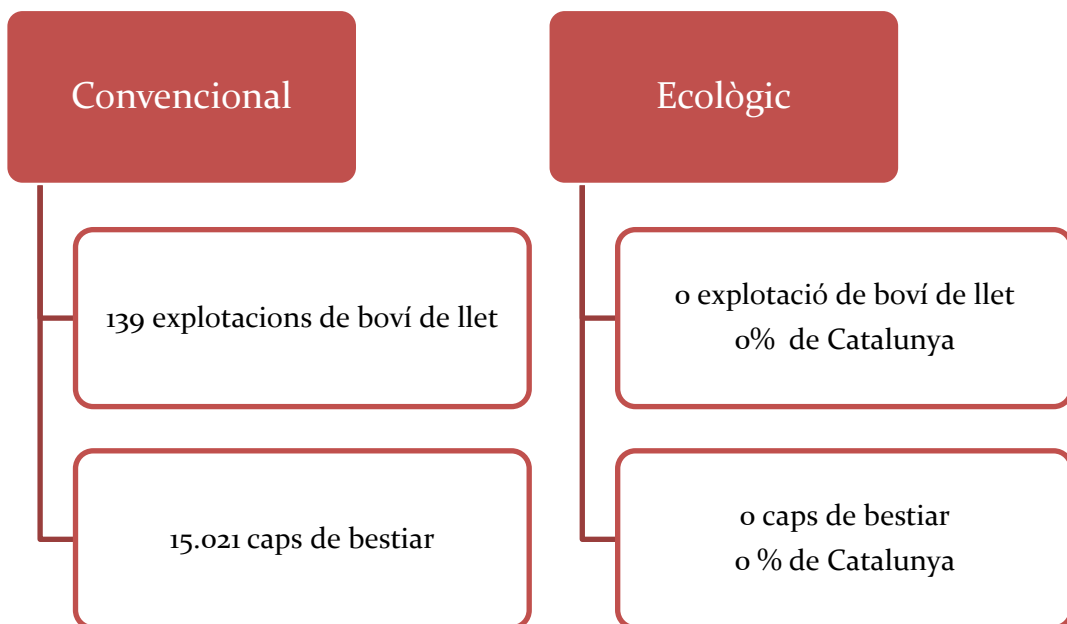
Situació de les explotacions de boví de llet ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques de boví de llet

Osona i Lluçanès

Fortaleses

Explotacions lleteres convencionals amb una bona part de la base territorial indispensable per la reconversió.

Possibilitat d'aprofitar les infraestructures productives sense necessitat d'introduir modificacions significatives.

Explotacions de tipus familiar, amb capacitat de decisió pròpia i sense dependència de la integració.

Bones condicions agronòmiques i climàtiques per la producció lletera.

Fàbriques de pinso ecològic a la comarca (5).

Disponibilitat de farratge ecològic a zones properes com l'Empordà o la plana de Lleida.

Els externalitats positives dels ramats ecològics de pastura pel medi ambient.

Valoració nutricional de la llet de vaca i els seus derivats sense inputs químics.

Preu final de la llet UHT un 76% més cara que la convencional (1,48€/0,84€), d'un 122% en el formatge tendre (17,8€/8€) i un 90% en el formatge fresc (7,2€/3,8€).

Curs d'especialització en formatgeria artesana al Lluçanès.

Ruta de la Llet al Lluçanès com a proposta agroturística per conèixer productors i elaboradors de llet, formatges i productes làctics.

Oportunitats

Reconversió de granges en territoris més desfavorables, com les zones de muntanya o més allunyades dels circuits de recollida.

Optimització de finques en que es complementa la producció agrícola, la ramadera i l'aprofitament silvopastoral.

Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.

La indústria lletera catalana demanda llet ecològica UHT de proximitat.

Oportunitat de mercat en els formatges i derivats làctics ecològics i locals per a la gran distribució. Llet Nostra ha tret la primera línia de iogurts ecològics de vaca i cabra.

Diversitat de productes (llet, quefir, iogurt, flam, formatge, etc.) que permet una millor valorització en el mercat.

Demanda creixent de llet ecològica de vaca i els seus derivats, enfront l'estancament del convencional.

Noves oportunitats de mercat en menjadors col·lectius com escoles, hospitals o residències de gent gran.

El Pla d'Acció del Sector Làctic Català preveu la diversificació cap a la producció ecològica amb accions com la identificació d'explotacions candidates a la reconversió o d'empreses transformadores i centrals lleteres interessades en la llet ecològica.

El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020, preveu promoure el desenvolupament de la producció de llet.

Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica 450€/ha.

Debilitats

Inversió inicial elevada per a noves explotacions, comparada amb altres sectors.

Sector amb una demanda elevada de terra a l'explotació, tant per producció pròpia com per pastura.

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 6 mesos per als animals.

Sistema de producció molt exigent en genètica, alimentació i sanitat, fet que es tradueix en uns costos més alts de producció.

Cost elevat de les matèries primeres ecològiques.

Necessitat de tècniques i tecnologies molt diferents a les convencionals, fet que dificultat l'eficiència en la gestió.

Pocs tècnics especialistes en producció ecològica lletera, tant per orientar la reconversió com la creació d'empreses noves.

Per empreses que tanquen el cercle (producció, elaboració i comercialització): complexitat de gestió.

Sector industrial poc desenvolupat. No hi ha una indústria lletera ecològica articulada a Catalunya.

Les explotacions més idònies per la reconversió, estan situades en llocs més remots, en què és més difícil la recollida de llet.

Sector en crisi: hi ha poc relleu generacional i presenta molts problemes d'endeutament, a causa de la situació dels darrers anys.

Aparició en els darrers anys de models de producció ramadera sostenible (ex. ATO Natura) que actuen com alternativa de la producció làctia ecològica.

En la cistella de la compra ecològica la llet i els seus derivats representen un 4,0%, mentre que en la convencional un 12,4%.

La llet de vaca presenta algunes connotacions negatives des d'un punt de vista nutricional, per al·lèrgies i intoleràncies.

Amenaces

Dificultat en la reconversió: temps de reconversió, necessitat de terra a la finca.

La venda de llet ecològica a la indústria requereix uns mínims de producció que fan que la reconversió hagi de ser col·lectiva.

La producció làctia es més complexa que altres orientacions ramaderes (inversió inicial i dedicació a la munyida).

Retrocés del consum de llet clàssica UHT i augment de productes vegetals alternatius.

Una part del consum de formatges catalans, no presta tanta atenció amb la producció ecològica, sinó que ho fa més amb que sigui artesà i de proximitat.

Competència d'altres zones productives més idònies per la producció de llet ecològica (Galícia i sud de França).

Dependència de l'evolució del preu de la llet ecològica.

Modificacions en la normativa que dificultin la producció ecològica, principalment pel que fa a possibilitats de fertilització, procedència dels aliments, etc.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Verd	Orange	Orange	Red	Orange	Verd	Orange	Verd	Verd	Verd	Verd
Indústria	Verd	Red	Orange	Red	Orange	Verd	Orange	Verd	Red	Verd	Verd

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Orange	Verd	Verd	Red	Red	Verd	Verd
Indústria	Orange	Verd	Verd	Red	Red	Red	Verd

Visió estratègica

- Cal una aposta estratègica d'un nombre reduït d'explotacions lleteres convencionals que es trobin geogràficament pròximes i amb un volum mínim de litres de llet, perquè una indústria agafi el compromís de recollir la llet a un preu negociat per desenvolupar el producte final.
- A nivell individual (1 sola granja), la reconversió passa per crear un mercat local de productes frescos i/o formatges artesans.
- La reconversió d'explotacions de boví de llet és més idònia en zones de muntanya en les que encara es manté una dimensió d'explotació adequada a la capacitat de la finca, però presenten la dificultat de la recollida de llet per indústria.

Experiències d'interès

- Can Roger (Cardedeu, Vallès Oriental) <http://www.canroger.cat/>
- La Selvatana (Campllong, Gironès) <http://www.gastroteca.cat/ca/fitxa-oncomprar/la-selvatana/>

6.2. Oví de llet

Catalunya

4 explotacions d'oví de llet ecològica

• 26,7% del convencional

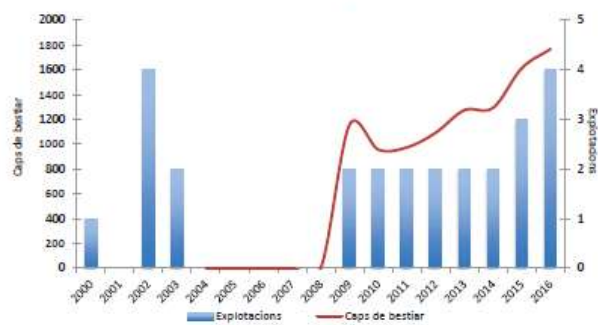
1.769 caps de bestiar

• 29,2% del convencional

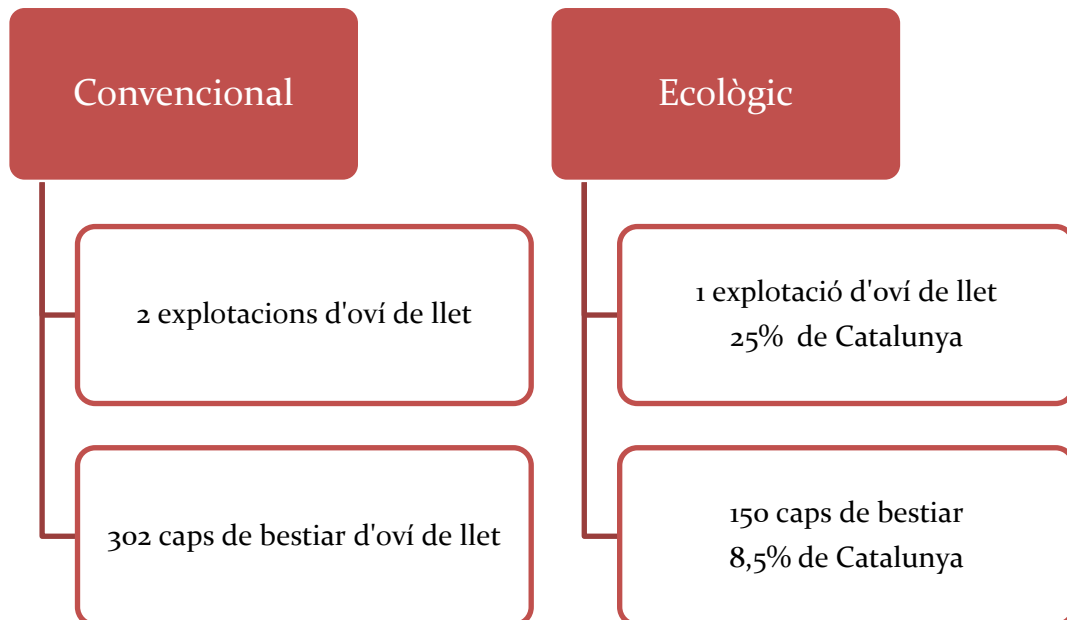
Situació de les explotacions d'oví de llet ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques d'oví de llet

Osona i Lluçanès

Fortaleses	Oportunitats
<p>Necessitat de menys superfície per animal que les vaques, possibilitat de pasturar en terrenys menys valorats (boscos, matollars, etc.).</p> <p>La producció ecològica d'oví de llet, no presenta tantes dificultades tècniques com el boví de llet.</p> <p>Bones condicions agronòmiques i climàtiques per la producció lletera.</p> <p>L'Escola de Pastors forma joves amb voluntat d'apostar pel sector. L'oví de llet és dels més demandats per l'alumnat que s'incorpora al sector.</p> <p>Els externalitats positives dels ramats ecològics de pastura pel medi ambient.</p> <p>Curs d'especialització en formatgeria artesana al Lluçanès.</p> <p>Ruta de la Llet al Lluçanès com a proposta agroturística per conèixer productors i elaboradors de llet, formatges i productes làctics.</p>	<p>Complexitat de reconversió menor que en el boví de llet.</p> <p>Optimització de finques en que es complementa la producció agrícola, la ramadera i l'aprofitament silvopastoral.</p> <p>Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.</p> <p>Demanda creixent de llet d'ovella, tant en convencional com en ecològic, i poca oferta a Catalunya i Espanya.</p> <p>Oportunitat de mercat en els formatges i derivats làctics ecològics i locals per a la gran distribució.</p> <p>Diversitat de productes (llet, quefir, iogurt, flam, formatge, etc.) que permet una millor valorització en el mercat.</p> <p>Oportunitat de col·laboració entre productors de llet amb ramat ecològic i formatgers artesans.</p> <p>Possibilitat de fer convenis amb ajuntaments o altres administracions pel manteniment de sotabosc, sempre i quan es pugui combinar amb la munyida.</p> <p>Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica al boví ecològic de llet 450€/ha.</p>

Debilitats

Amenaces

Inversió inicial elevada, comparada amb altres sectors.

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 6 mesos per als animals.

Pocs tècnics especialistes en producció ecològica lletera, tant per orientar la reconversió com la creació d'empreses noves.

Cost elevat de les matèries primeres.

En la cistella de la compra ecològica la llet i els seus derivats representen un 4,0%, mentre que en la convencional un 12,4%.

Per empreses que tanquen el cercle (producció, elaboració i comercialització): complexitat de gestió.

La producció làctia és molt sacrificada (inversió inicial i dedicació a la munyida)

Competència per preus de productors petits i artesans, amb productors més grans i intensius.

Una part del consum de formatges catalans, no presta tanta atenció amb la producció ecològica, sinó que ho fa més amb que sigui artesà i de proximitat.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Green	Orange	Green	Green	Green	Green
Indústria	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Green	Orange	Green	Orange	Green	Green

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green
Indústria	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green

Visió estratègica

- La major part de llet d'ovella es dedica a iogurt i formatge. Aquests dos productes són més valorats pel seu caràcter artesanal que no per un segell ecològic. Tot i així, s'identifica en el territori la necessitat d'apostar per la certificació ecològica com a segell de qualitat, per tal d'estar en les mateixes condicions que altres productors de verdura o pa, per tal de participar en projectes conjunts.
- L'Escola de Pastors ha format nous professionals que aposten per aquest sector. La dificultat de creació de noves empreses està en l'accés a la terra i les inversions inicials. El Servei d'Emprenedoria Rural i el curs de formatgeria del Lluçanès poden ser plataformes de suport a aquest col·lectiu.
- Foment i suport de projectes cooperatius o de col·laboració entre productors de llet i elaboradors. Fomentar-ho des del curs de formatgeria del Lluçanès i emprar recursos existents com la Ruta de la Llet²³.
- Desenvolupar la indústria productora de llet i la transformadora per cobrir la demanda actual de derivats làctics, que s'importen principalment d'altres zones d'Espanya i França.

Experiències d'interès

- Mas Marcè (Siurana d'Empordà, Alt Empordà) <http://www.masmarce.com>
- Betara (Perafita, Osona) <http://www.betara.cat>

²³ Formatgeria Betara ha hagut de posar un ramat d'ovelles per abastir la formatgeria. Estaria disposada a comprar llet ecològica de la comarca. Formatgeria de Lluçà, en convencional, compra llet d'ovella al Berguedà.

6.3. Caprí de llet

Catalunya

19 explotacions de caprí de llet ecològica

• 18,1% del convencional

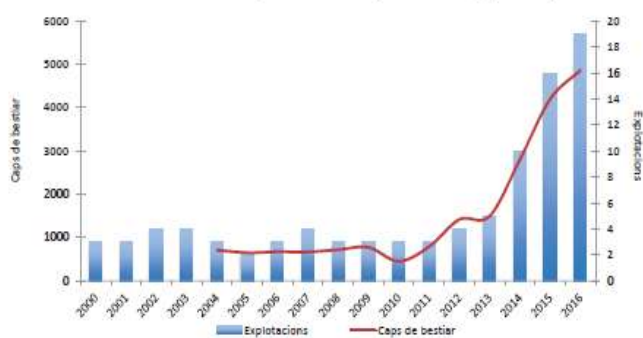
4.868 caps de bestiar

• 24,5% del convencional

Situació de les explotacions de caprí de llet ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques de caprí de llet

Osona i Lluçanès

Convencional

10 explotacions de cabrum de llet

1.598 caps de bestiar cabrum de llet

Ecològic

1 explotació de cabrum de llet
5,3% de Catalunya

630 caps de bestiar
12,9% de Catalunya

Fortaleses

Necessitat de menys superfície per animal que les vaques, possibilitat de pasturar en terrenys menys valorats (boscos, matollars, etc.).

La producció ecològica de cabrum de llet, no presenta tantes dificultades tècniques com el boví de llet.

Bones condicions agronòmiques i climàtiques per la producció lletera.

L'Escola de Pastors forma joves amb voluntat d'apostar pel sector. El cabrum de llet és dels més demandats per l'alumnat que s'incorpora al sector.

Els externalitats positives dels ramats ecològics de pastura pel medi ambient.

Curs d'especialització en formatgeria artesana al Lluçanès.

Ruta de la Llet al Lluçanès com a proposta agroturística per conèixer productors i elaboradors de llet, formatges i productes làctics.

Oportunitats

Complexitat de reconversió menor que en el boví de llet.

Optimització de finques en que es complementa la producció agrícola, la ramadera i l'aprofitament silvopastoral.

Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.

Demanda creixent de llet de cabra, tant en convencional com en ecològic, i poca oferta a Catalunya i Espanya.

Oportunitat de mercat en els formatges i derivats làctics ecològics i locals per a la gran distribució. Llet Nostra ha tret la primera línia de iogurts ecològics de vaca i cabra.

Diversitat de productes (llet, quefir, iogurt, flam, formatge, etc.) que permet una millor valorització en el mercat.

La llet de cabra i els seus derivats es consideren els millors làctics, des d'un punt de vista de salut. Llet amb menys intoleràncies i al·lèrgies que la de vaca, la qual cosa presenta un nou mercat en expansió.

Oportunitat de col·laboració entre productors de llet amb ramat ecològic i formatgers artesans.

Possibilitat de fer convenis amb ajuntaments o altres administracions pel manteniment de sotabosc, sempre i quan es pugui combinar amb la munyida.

Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica al cabrum ecològic de llet 450€/ha.

Debilitats

Inversió inicial elevada, comparada amb altres sectors.

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 6 mesos per als animals.

Pocs tècnics especialistes en producció ecològica lletera, tant per orientar la reconversió com la creació d'empreses noves.

Cost elevat de les matèries primeres.

En la cistella de la compra ecològica la llet i els seus derivats representen un 4,0%, mentre que en la convencional un 12,4%.

Per empreses que tanquen el cercle (producció, elaboració i comercialització): complexitat de gestió.

Amenaces

La producció làctia es molt sacrificada (inversió inicial i dedicació a la munyida).

Competència per preus de productors petits i artesans, amb productors més grans i intensius.

Una part del consum de formatges catalans, no presta tanta atenció amb la producció ecològica, sinó que ho fa més amb que sigui artesà i de proximitat.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Green	Orange	Green	Green	Green	Green
Indústria	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Green	Orange	Green	Orange	Green	Green

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green
Indústria	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green

Visió estratègica

- La major part de llet de cabra es dedica a iogurt i formatge. Aquests dos productes són més valorats pel seu caràcter artesanal que no per un segell ecològic. En el cas de l'ovella, s'ha identificat en el territori la necessitat d'apostar per la certificació ecològica com a segell de qualitat, per tal d'estar en les mateixes condicions que altres productors de verdura o pa, per tal de participar en projectes conjunts.
- L'Escola de Pastors ha format nous professionals que aposten per aquest sector. La dificultat de creació de noves empreses està en l'accés a la terra i les inversions inicials. El Servei d'Emprenedoria Rural i el curs de formatgeria del Lluçanès poden ser plataformes de suport a aquest col·lectiu.
- Oportunitat de crear projectes cooperatius o de col·laboració entre productors de llet i elaboradors. Fomentar-ho des del curs de formatgeria del Lluçanès i emprar recursos existents com la Ruta de la Llet²⁴.
- Desenvolupar la indústria productora de llet i la transformadora per cobrir la demanda actual de derivats làctics, que s'importen principalment d'altres zones d'Espanya i França.

Experiències d'interès

- Formatges Mas el Garet (Tona, Osona) <http://maselgaret.cat/>
- Formatge ecològic de Puigcerver (Puigcerver, Pallars Jussà) <http://www.ecologicdepuigcerver.com/c/puigcerver6.htm>

²⁴ Formatgeria Mas el Garet compra el 30% de la llet fora de la comarca.

6.4. Boví de carn

Catalunya

426 explotacions de boví de carn ecològica

• 9,7% del convencional

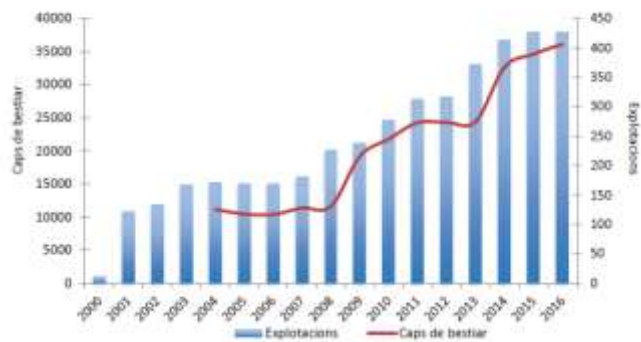
36.114 caps de bestiar

• 7,79% del convencional

Situació de les explotacions de boví de carn ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques de boví de carn

Osona i Lluçanès

Convencional

510 explotacions de boví de cria i engreix

30.459 caps de bestiar boví de cria i engreix

Ecològic

7 explotació de boví de carn
1,6% de Catalunya

501 caps de bestiar
1,4% de Catalunya

Fortaleses	Oportunitats
	<p>Facilitat per la reconversió d'explotacions de cria extensives de convencionals a ecològic.</p> <p>En explotacions de pastura en terreny forestal, agrícola abandonat o sense cultiu, el temps de reconversió de 2 anys es pot reduir.</p>
<p>Bones condicions agronòmiques i climàtiques per la producció extensiva de bestiar.</p>	<p>Optimització de finques en que es complementa la producció agrícola, la ramadera i l'aprofitament silvopastoral.</p>
<p>Disponibilitat de matèries primeres, tant de producció farratgera, relativament propera, com de presència de fàbriques de pinso ecològic.</p>	<p>Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.</p>
<p>Proximitat d'escorxadors de boví ecològic (8 en les comarques limítrofs).</p>	<p>El consum de carn és baix entre els consumidors ecològics, però la tendència és a augmentar-ne. Dels consumidors que augmentaran els productes ecològics en els propers anys, el 36,9% ho farà en el sector carni.</p>
<p>Els externalitats positives dels ramats ecològics de pastura pel medi ambient.</p>	<p>Noves oportunitats de mercat en menjadors col·lectius com escoles, hospitals o residències de gent gran.</p>
<p>Nombre elevat d'explotacions amb ramaders amb experiència i instal·lacions adequades per a la cria i engreix de boví.</p>	<p>La carn de pastura està de moda i presenta consumidors en dietes molt específiques.</p>
<p>Demanda de canals de boví ecològic d'empreses distribuïdores tipus (Pirinat i Roia).</p>	<p>Demanda creixent de carnisseries i restaurants que busquen qualitat (ecològica i de proximitat), i de grans superfícies comercials que obren línies ecològiques.</p>
<p>La diferència de preu entre la vedella convencional i ecològica és d'un 20-30%. Millor acceptació del consumidor.</p>	<p>Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica al boví de cria 148€/ha i boví d'engreix 386€/ha. Per la cria en període de reconversió és 208€/ha.</p>

Debilitats

Amenaces

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 12 mesos per als animals.

Gran part de la base territorial "hipotecada" per aplicació de dejeccions de granges intensives.

Cost elevat de les matèries primeres ecològiques.

Per empreses que tanquen el cercle (producció, elaboració i comercialització): complexitat de gestió.

La cria ecològica es paga gairebé al mateix preu que el convencional, i molts animals perden la traçabilitat de l'ecològic acabant en un engreix convencional.

La indústria està important cries i animals ecològics engreixats d'altres zones amb costos de producció més baixos.

En la cistella de la compra ecològica de carn i els seus derivats representen un 10,0%, mentre que en la convencional un 21,8%.

Competència d'altres zones de muntanya en les que s'està desenvolupant el sector: Ripollès i Pallars.

Canvis en la normativa que restringeixen les condicions productives actuals, principalment pel que fa a la disponibilitat de base territorial de les explotacions d'engreix i la procedència dels aliments.

Condicionants

	Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
		Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Boví de cria	Canal Curt	Verd	Orange	Orange	Red	Verd	Verd	Orange	Verd	Red	Red	Red
	Indústria	Verd	Orange	Orange	Red	Verd	Verd	Orange	Verd	Red	Red	Red
Boví d'engreix	Canal Curt	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Orange	Orange	Verd	Verd	Orange	Orange
	Indústria	Orange	Red	Orange	Red	Orange	Orange	Orange	Verd	Verd	Orange	Verd

Idoneïtat

	Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Boví de cria	Canal Curt							
	Indústria							
Boví d'engreix	Canal Curt							
	Indústria							

Visió estratègica

- El boví de cria presenta més facilitats que altres sectors per la reconversió, sobretot en les zones de muntanya. La gran dificultat és l'engreix, fet pel qual encara es “perden” animals en els canals convencionals.
- Pel boví d'engreix de cicle tancat, és necessari arribar al final de la cadena i elaborar producte per tal de no perdre el valor afegit. Oportunitat d'establir col·laboracions amb carnisseries i restaurants.
- Pel boví d'engreix per indústria, oportunitat de comercialitzar a través d'una nova indústria de la carn de vedella al Ripollès (Pirinat) que presenta una demanda creixent de canals ecològiques del territori.

Experiències d'interès

- El Salt del Colom (L'Espunyola, Berguedà) <http://www.saltdelcolom.com>
- Mas el Pinós (Vallfogona del Ripollès, Ripollès)

6.5. Oví de carn

Catalunya

108 explotacions d'oví de carn ecològica

• 4,99% del convencional

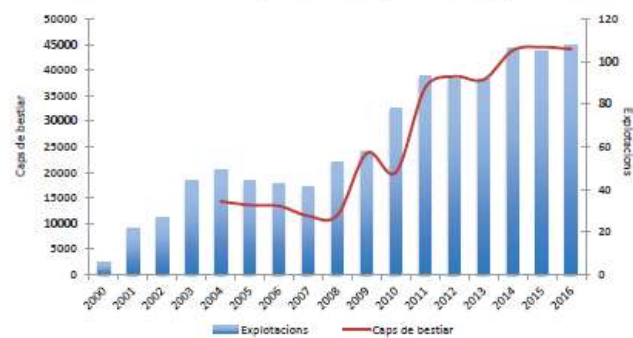
44.124 caps de bestiar

• 8,46% del convencional

Situació de les explotacions d'oví de carn ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques d'oví de carn

Osona i Lluçanès

Convencional

176 explotacions d'oví de carn

28.214 caps de bestiar

Ecològic

3 explotacions d'oví de carn
2,8% de Catalunya

1.564 caps de bestiar
3,5% de Catalunya

Fortaleses	Oportunitats
<p>Bones condicions agronòmiques i climàtiques per la producció extensiva de bestiar.</p> <p>Proximitat d'escorxadors d'oví ecològic (6 en les comarques limítrofs).</p> <p>Desenvolupament d'escorxadors mòbils o de petita capacitat a les explotacions ramaderes.</p> <p>L'Escola de Pastors forma joves amb voluntat d'apostar pel sector. L'oví de carn és dels més demandats per l'alumnat que s'incorpora al sector.</p> <p>Els externalitats positives dels ramats ecològics de pastura pel medi ambient.</p>	<p>Facilitat per la reconversió d'explotacions extensives convencionals a ecològic.</p> <p>En explotacions de pastura en terreny forestal, agrícola abandonat o sense cultiu, el temps de reconversió de 2 anys es pot reduir.</p> <p>Optimització de finques en que es complementa la producció agrícola, la ramadera i l'aprofitament silvopastoral.</p> <p>Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.</p> <p>El consum de carn és baix entre els consumidors ecològics, però la tendència és a augmentar-ne. Dels consumidors que augmentaran els productes ecològics en els propers anys, el 36,9% ho farà en el sector carni.</p> <p>La carn de pastura està de moda i presenta consumidors en dietes molt específiques.</p> <p>Demanda creixent de carnisseries i restaurants que busquen qualitat (ecològica i de proximitat).</p> <p>Possibilitat de fer convenis amb ajuntaments o altres administracions pel manteniment de sotabosc.</p> <p>Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica a l'oví ecològic de carn 231€/ha.</p>

Debilitats

Amenaces

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 6 mesos per als animals.

Cost elevat de les matèries primeres.

Per empreses que tanquen el cercle (producció, elaboració i comercialització): complexitat de gestió.

En la cistella de la compra ecològica de carn i els seus derivats representen un 10,0%, mentre que en la convencional un 21,8%.

Demanda baixa de la carn de xai. Ha perdut quota de mercat a causa del preu elevat, així com de les valoracions negatives per a la salut.

Competència amb els xais que s'engreixen en sistemes intensius i que igualment es venen a les carnisseries.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Orange	Red	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Green	Green
Indústria	Orange	Red	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Green	Green

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green
Indústria	Orange	Green	Green	Orange	Red	Green	Green

Visió estratègica

- L'oví de carn ecològic només té sentit en un sistema extensiu i de pastura. Òptim per les zones de muntanya.
- Necessitat d'arribar al final de la cadena i elaborar producte per tal de no perdre el valor afegit. Oportunitat d'establir col·laboracions amb carnisseries i restaurants.
- Tenir en compte, que és carn que presenta menys demanda en els sistemes convencionals. En l'ecològic passa per assegurar un preu estable al llarg de l'any amb la indústria o amb el client final.

Experiències d'interès

- Cal Pauet (L'Espunyola, Berguedà) <http://www.calpauet.cat/>
- Mas la Ginebreda (Castellterçol, Moianès) <http://moianesmes.cat/project/la-ginebreda/>

6.6. Porcí

Catalunya

9 explotacions de porcí ecològic

• 0,18% del convencional

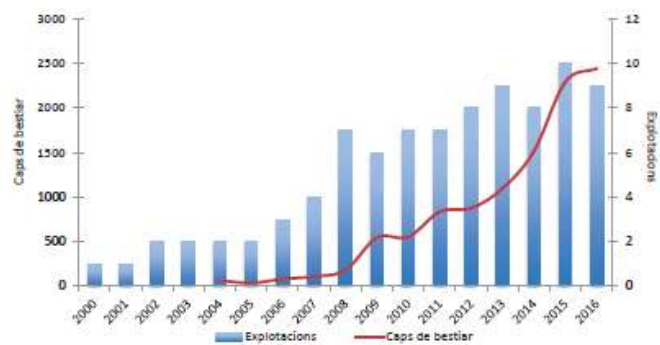
2.440 caps de bestiar

• 0,04% del convencional

Situació de les explotacions de porcí de carn ecològic

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques de porcí

Osona i Lluçanès

Convencional

794 explotacions de porcí

998.840 caps de bestiar

Ecològic

1 explotacions de porc
11,1% de Catalunya

120 caps de bestiar
4,9% de Catalunya

Fortaleses	Oportunitats
<p>Indústria porcina convencional puntera a la comarca al llarg de tota la cadena. Clúster agroalimentari reconegut.</p> <p>Existència de proveïdors de matèries primeres per a l'alimentació animal.</p> <p>Coneixement elevat del sector porcí per part de tots els agents de la cadena agroalimentària.</p> <p>Proximitat d'escorxadors de porcí ecològic (5 en les comarques limítrofs).</p> <p>El preu del porc ecològic ha augmentat i manté un preu de mercat competitiu per als productors (3,5€/kg).</p> <p>Demanda de la indústria local de matèria primera (P.ex. Conservas Ausas-Grup Roma).</p>	<p>La producció porcina ecològica és una alternativa a considerar per a petits i mitjans productors que veuen complicat el seu creixement i la seva competitivitat futura en el mercat convencional.</p> <p>Oportunitat de reconvertir les instal·lacions de granges d'engreix de vedells convencionals en granges d'engreix de porcí ecològic.</p> <p>Definició de models basat en la integració agropecuària, en que la terra estigui acord amb el nombre de caps de bestiar. Previsió per un escenari de canvi climàtic i reducció de combustibles fòssils.</p> <p>Opcions de segregació de la cadena, i que hi hagi granges que només facin l'engreix. Es redueixen les inversions i les dificultats.</p> <p>Sector amb un potencial de desenvolupament per explorar. Altres països com Alemanya, fa temps que estan apostant per la producció ecològica de porcí.</p> <p>El consum de carn és baix entre els consumidors ecològics, però la tendència és a augmentar-ne. Dels consumidors que augmentaran els productes ecològics en els propers anys, el 36,9% ho farà en el sector carni.</p> <p>Demanda de consum creixent i poca producció, tant a Catalunya com a Espanya. El mercat està per construir.</p> <p>Necessitat ambiental de canviar el model del sector porcí a Osona.</p> <p>Oportunitat sobretot en la carn fresca i també en alguns productes com el pernil dolç.</p> <p>El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020, preveu promoure el desenvolupament del sector porcí.</p> <p>Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica al porcí ecològic de cria 450€/ha i al porcí ecològic d'engreix 131€/ha.</p>

Debilitats

Inversió inicial elevada, comparada amb altres sectors.

Temps de reconversió de 2 anys per als conreus i de 6 mesos per als animals.

La dificultat tècnica sanitària és més elevada que en altres subsectors ramaders.

Necessitat de tècniques i tecnologies molt diferent a les convencionals.

Pocs tècnics especialistes en producció ecològica porcina, tant per orientar la reconversió com la creació d'empreses noves.

Cost elevat de les matèries primeres ecològiques.

En la cistella de la compra ecològica de carn i els seus derivats representen un 10,0%, mentre que en la convencional un 21,8%.

El preu per al consumidor és elevat comparat amb el mateix producte en convencional. Actualment és diferència està al voltant del 100%.

Els embotits ecològics no tenen un mercat potencial, ja que el consumidor potencial identifica l'artesà com a qualitat.

Amenaces

El porcí convencional es troba en un bon moment i per tant les possibilitats de reconversió per part de ramaders convencionals són reduïdes.

El porcí ecològic a Catalunya és un sector molt jove, en fase de desenvolupament.

Dificultat de conversió de les granges convencionals, tant per les estructures com per les dinàmiques dels ramaders.

Manca d'investigació en temes com al disseny d'instal·lacions, el maneig zootècnic, l'alimentació ecològica i les estratègies de prevenció sanitària.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Orange	Red	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Green	Green
Indústria	Orange	Red	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Green	Green

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Orange	Green	Green	Red	Red	Orange	Green
Indústria	Orange	Green	Green	Red	Red	Orange	Green

Visió estratègica

- Sector amb un potencial de desenvolupament per explorar. La demanda de consum és creixent i es preveu que quan entri en els canals convencionals, encara creixi més. El mercat està per construir.
- Els motius pels quals no s'ha desenvolupat tenen a veure en què és un sector que "funciona" i en que la reconversió presenta dificultats tècniques i financeres més elevades que altres subsectors.
- Osona és una comarca puntera en el sector porcí i presenta les estructures al llarg de la cadena per desenvolupar el sector ecològic a Catalunya. Algunes empreses han donat d'alta una línia al CCPAE, però en algunes no funciona per manca de matèria prima. Oportunitat del territori per abastir aquesta indústria latent.
- Oportunitat de què una empresa inverteix en una granja de truges i pugui oferir garrins a altres empreses més petites. Possible projecte per una Cooperativa com l'Agrària de Torelló.

Experiències d'interès

- Ecogranja Salgot (Aiguafreda, Vallès Oriental) <http://salgot.com/ecogranja/>
- Llavora agropecuària (Ventalló, Alt Empordà) <http://www.llavora.cat/>
- Dpages (Olius, Solsonès) <https://dpages.cat/>

6.7. Avicultura de carn

Catalunya

35 explotacions d'avicultura de carn

• 3,34% del convencional

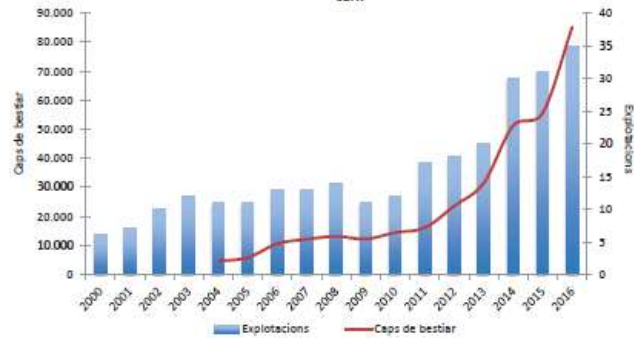
85.165 caps de bestiar

• 0,41% del convencional

Situació de les explotacions d'avicultura de carn ecològica

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques d'avicultura de carn

Osona i Lluçanès

Convencional

56 explotacions d'avicultura de carn

527.411 caps de bestiar

Ecològic

9 explotacions d'avicultura de carn
25,7% de Catalunya

12.323 caps de bestiar
14,5% de Catalunya

Fortaleses	Oportunitats
<p>Les inversions i el maneig, menys costós que en altres sectors productius.</p> <p>Menor risc que en altres sectors, pels cicles curts de la producció.</p> <p>La quantitat de terra necessària, és més reduïda que en altres sectors productius.</p> <p>Temps de reconversió reduït: 10 setmanes pels animals. Els camps són 12 mesos, però es pot demanar el reconeixement d'excepció i llavors és immediat.</p> <p>Proximitat d'escorxadors d'aviram ecològic (5 en les comarques limítrofs).</p> <p>L'avicultura de carn ecològica ha anat guanyant importància i és un dels sectors amb un creixement més destacat. En l'últim període ha crescut un 16,7%.</p> <p>Carn de pollastre ecològica associada a temes de salut.</p> <p>Hi ha una associació de criadors de pollastre ecològic a Catalunya.</p>	<p>Període de reconversió curt, comparat amb altres sectors. 1 any o immediat, en funció de les terres.</p> <p>Pot ser una activitat complementària d'altres explotacions existents en convencional o en ecològic.</p> <p>La normativa permet la producció tant de pollastre com de gall d'indi en la mateixa granja, en lots diferents.</p> <p>El consum de carn és baix entre els consumidors ecològics, però la tendència és a augmentar-ne. Dels consumidors que augmentaran els productes ecològics en els propers anys, el 36,9% ho farà en el sector carni.</p> <p>Noves oportunitats de mercat en menjadors col·lectius com escoles, hospitals o residències de gent gran.</p> <p>Indagació amb nous productes elaborats com el pernil dolç o el gall d'indi.</p> <p>El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020, preveu promoure el desenvolupament de l'avicultura ecològica.</p> <p>Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica a l'avicultura de carn 450€/ha.</p>

Debilitats	Amenaces
<p>Cost elevat de les matèries primeres.</p> <p>En la cistella de la compra ecològica de carn i els seus derivats representen un 10,0%, mentre que en la convencional un 21,8%.</p> <p>El preu per al consumidor és molt elevat comparat amb el mateix producte en convencional. Actualment la diferència està al voltant del 100%.</p> <p>Atacs per fauna salvatge.</p>	<p>Competència del pollastre ecològic industrial (4,5€/kg) i pollastre ecològic artesà (7€/kg).</p> <p>Competència amb altres zones amb costos de producció més baixos.</p>

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt											
Indústria											

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt							
Indústria							

Visió estratègica

- L'aviram és un sector en expansió gràcies a què els condicionants inicials de l'activitat són menys complexos que en altres sectors: inversió, quantitat de terra, maneig i temps de reconversió.
- És una activitat adequada per complementar una empresa agrària existent i també per engegar l'activitat de nou.
- A Osona i Lluçanès hi ha 9 explotacions ecològiques, de les quals 7 estan integrades i 2 tanquen el cicle arribant directament al consum final. Són dos sistemes molt diferents, sobretot per la qualitat del producte i estratègia comercial.

Experiències d'interès

- Niu Verd (Sant Feliu Saserra, Osona) <http://www.niuverd.cat/>
- El Molí de Bonsfills (Pinós, Solsonès) <http://www.molidebonsfills.cat>
- Cal Roio (La nou de Berguedà, Berguedà) <http://www.calroiocatllaras.cat>

6.8. Avicultura de posta

Catalunya

54 explotacions d'avicultura de posta

• 22,98% del convencional

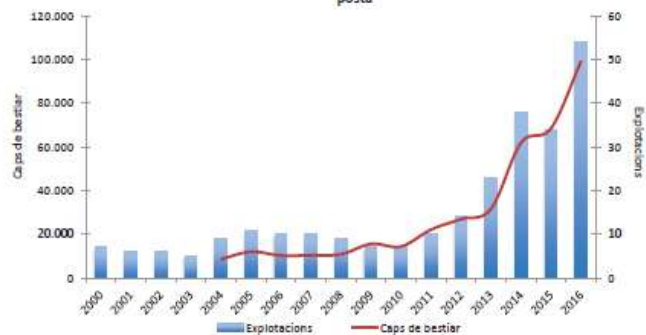
99.221 caps de bestiar

• 2,32% del convencional

Situació de les explotacions ecològiques d'avicultura de posta

Evolució del nombre de caps i el nombre d'explotacions ecològiques d'avicultura de posta

Osona i Lluçanès

Convencional

15 explotacions d'avicultura de posta

4.543 caps de bestiar

Ecològic

1 explotacions d'avicultura de posta
1,85% de Catalunya

640 caps de bestiar
0,6% de Catalunya

Fortaleses	Oportunitats
Les inversions i el maneig, menys costós que en altres sectors productius.	
Menor risc que en altres sectors, pels cicles curts de la producció.	
La quantitat de terra necessària, és més reduïda que en altres sectors productius.	Període de reconversió curt, comparat amb altres sectors. 1 any o immediat, en funció de les terres.
Temps de reconversió reduït: 6 setmanes pels animals. Els camps són 12 mesos, però es pot demanar el reconeixement d'excepció i llavors és immediat.	Pot ser una activitat complementària d'altres explotacions existents en convencional o ecològic.
El nombre d'explotacions i de caps d'aviticultura ecològica de posta és el sector ramader que més ha crescut en els darrers anys, amb un 58,8%.	Noves oportunitats de mercat en menjadors col·lectius com escoles, hospitals o residències de gent gran.
El consum d'ous ecològics és al tercer lloc en la llista cistella ecològica a Catalunya. El 62,5% dels consumidors ecològics, hi incorporen els ous.	El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020, preveu promoure el desenvolupament de l'aviticultura ecològica.
El mercat vegetarià és consumidor d'ous ecològics.	Ajut del PDR 2014-2020 de ramaderia ecològica a l'aviticultura de posta 450€/ha.

Debilitats	Amenaces
Cost elevat de les matèries primeres.	Canvis normatius. Recentment ha canviat la normativa que augmenta els costos de les polletes que s'han de comprar certificades.
El preu per al consumidor és elevat comparat amb el mateix producte en convencional. Actualment la diferència està al voltant del 100%.	Competència de l'ou ecològic industrial i l'ou ecològic artesà.
Atacs per fauna salvatge.	Competència amb altres zones amb costos de producció més baixos.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt											
Indústria											

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt							
Indústria							

Visió estratègica

- L'aviram és un sector en expansió gràcies a què els condicionants inicials de l'activitat són menys complexos que en altres sectors: inversió, quantitat de terra, maneig i temps de reconversió.
- És una activitat adequada per complementar una empresa agrària existent i també per engegar l'activitat de nou.

Experiències d'interès

- Els ous d'en Mateu (Vilanna, Gironès) <https://elsousdenmateu.wordpress.com/>
- Cal Grauet (Ger, Cerdanya) <https://www.origencerdanya.cat/index.php/associats/productors/item/cal-grauet>
- Ca la Xica (Sant Joan de les Abadesses, Ripollès) <http://www.calaxica.cat/>

6.9. Conreus extensius

Catalunya

5.580 hectàrees de cereals i lleguminoses ecològiques a Catalunya

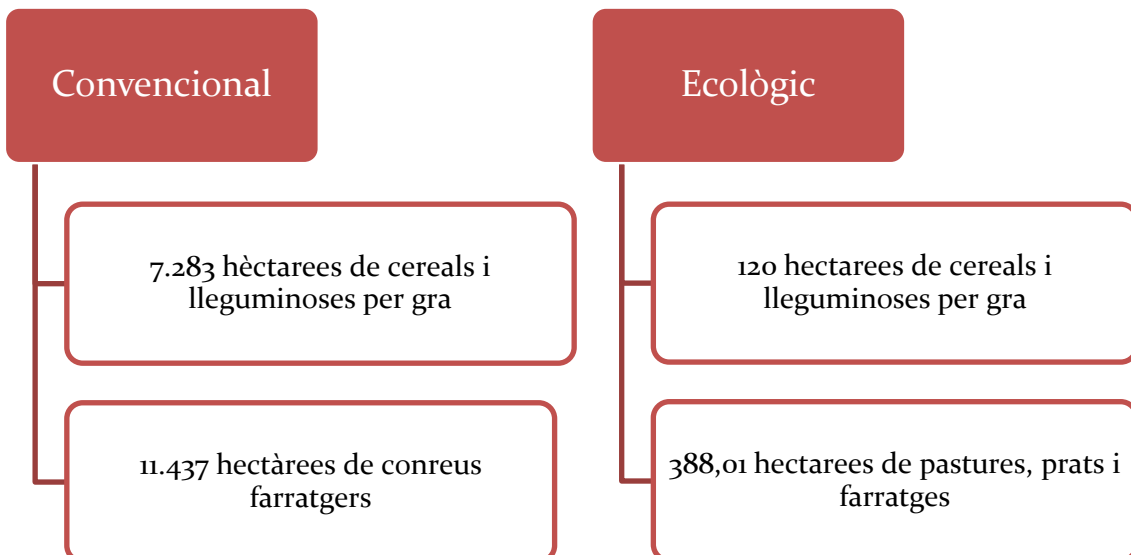
• 1,4% del convencional

99.283 hectàrees de pastures, prats i farratges ecològiques a Catalunya

• 1,4% del convencional

Osona i Lluçanès

Fortaleses

Inversió inicial baixa per una explotació convencional que fa la conversió.

Estudis de camp a Pla de l'Estany i Gironès amb lleguminoses de gra per a l'alimentació animal. Iniciats 2013-14.

A Catalunya ja hi ha 44 establiments de panificació i pastisseria donats d'alta al CCPAE, sent la segona comunitat autònoma en nombre d'establiments.

En la cistella de la compra ecològica els cereals i els seus derivats representen un 12,6%, mentre que en la convencional un 10,7%.

Farinera a Vic que ha començat a moldre cereal de blat i espelta ecològic (Farinera Ylla).

Existència de 4 fabriques de pinso amb línia del CCPAE de producció ecològica que estan important quasi el 100% de les matèries primeres.

Ruta del Pa al Lluçanès com a proposta agroturística per conèixer un productor de blat, un molí i un forn artesà.

Hi ha un productor de cereal que té molí i elabora pa ecològic artesà (Mas Bellpuig).

Oportunitats

Demanda creixent de cereals, farina i llegums per al consum humà. Dels consumidors ecològics, un 40,4% compra pa, cereals i pasta ecològics.

Demanda creixent del sector ramader de proteïna vegetal per a pinsos ecològics. Actualment la majoria s'importa.

Demanda creixent de farratges ecològics, sobretot pel boví. La producció hauria de ser local perquè és molt car importar farratge.

Oportunitat de reconversió de productes amb valor afegit a la comarca: mongeta de Collsacabra, cigró d'Oristà i blat forment (Xarxa de Productes de la Terra).

Els cereals ecològics locals s'acaben abans que acabi la campanya. Hi ha més demanda que oferta.

El Lluçanès podria ser una bona zona a potenciar amb el cereal i el llegum ecològic per venda de proximitat.

Oportunitat per formar els diferents agents al llarg de la cadena: productors, farineres, flequers, restauradors, etc.

El pa de qualitat, ecològic i massa mare, augmenta la seva demanda a Catalunya.

El Programa de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica per al període 2015-2020, preveu promoure la producció de matèries primeres ecològiques destinades a l'alimentació animal i humana, especialment de cereals i proteaginoses.

Ajut del PDR 2014-2020 d'agricultura ecològica en el període de conversió: herbacis extensius de secà ecològics 265€/ha, regadiu ecològics 365€/ha i farratges ecològics de regadiu 340€/ha.

Ajut del PDR 2014-2020 d'agricultura ecològica: herbacis extensius de secà ecològics 145€/ha, regadiu ecològics 185€/ha i farratges ecològics de regadiu 165€/ha.

Debilitats

Temps de reconversió de 2 anys per al cultius.

Necessitat de salut i qualitat del sòl per a una òptima producció ecològica. Temps de millora del sòl dilatat.

Maneig diferent de l'agricultura convencional, i necessitat de transferència tecnològica.

Manca de coneixement específic sobre gestió de la fertilitat del sòl i l'aportació de nutrients.

Manca de inputs específics ecològics per a fertilització i control de plagues.

Manca de maquinària especialitzada per al treball dels conreus.

Danys i perjudicis per fauna salvatge. Dificultat de conreu en moltes zones de la comarca.

Alguns flequers han donat el pas d'oferir pa ecològic, però encara els hi falta professionalització i sensibilitat.

Amenaces

Competència amb preus d'altres zones i països amb millor condicions agronòmiques i de mercat.

Actualment l'oferta dels productors de blat ecològic a les farineres, com Ylla, és molt reduïda i està molt atomitzada.

No tot el blat és bo per panificar. Depèn de molts factors, però el clima i el terra són rellevants.

Dificultats per assolir la qualitat demandada per la indústria, per exemple en el cas del cereal per la Companyia Cervesa del Montseny.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd
Indústria	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd
Indústria	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd

Visió estratègica

- Hi ha una oportunitat de mercat per produir cereals i llegum ecològic, però no està clar que Osona sigui una bona zona per fer-ho. S'apunta el Lluçanès com a possible especialització en cereals i llegum ecològic.
- Oportunitat en el farratge ecològic local per subministrar les ramaderes ecològiques, sobretot per les d'engreix de boví. Importar-ho d'altres zones és molt car.

Experiències d'interès

- Pep Mestre (Santa Coloma de Queralt- Conca de Barberà) <http://pepmestre.com/>
- Espai Rural de Gallecs (Mollet del Vallès, Vallès Oriental) <http://www.espairuralgallecs.cat/>
- Mas Bellpuig (Taradell, Osona) <http://www.ausetana.cat/>

6.10. Horticultura

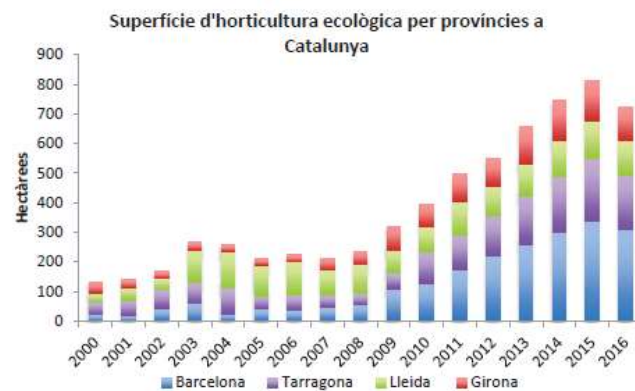
Catalunya

813 hectàrees d'horta ecològica

• 8,8% del convencional

645 explotacions d'horta ecològica

• % del convencional

Osona i Lluçanès

Convencional

45 hectàrees d'horta

explotacions d'horta

Ecològic

9 hectàrees d'horta
1,1% de Catalunya

8 explotacions d'horta

Fortaleses

Necessitat de poca terra per una empresa d'horta ecològica.

Menor risc que en altres sectors, pels cicles curts dels conreus.

A Catalunya, primer aliment en la cistella de la compra. El 72,8% dels consumidors ecològics compren verdura.

A Espanya, la manipulació i conservació de fruites i hortalisses en la primera activitat amb 2.0679 empreses. També significa, el segon subsector en valor de la producció en origen amb el 14% del total de la producció ecològica en 2015.

En la cistella de la compra ecològica les hortalisses representen un 16%, mentre que en la convencional un 11,4%.

El model de "cistella ecològica" funciona a la comarca. Els productors que ho fan, tenen mercat (El Circell, Ateneu de Manlleu, etc.).

Oportunitats

Demanda creixent de productes frescos i de proximitat. Tipologia de conreu que prima el mercat local i les cadenes curtes. A Vic han obert botigues noves de verdura fresca els darrers 2 anys.

Hi ha alguns conreus que es fan millor que altres: ceba, porro, patata, etc. Oportunitat de cooperació amb productors d'horta d'altres comarques.

Oportunitat de reconversió de productes amb valor afegit a la comarca: patata del bufet, ceba vigatana o carabassa del ferro (Xarxa de Productes de la Terra).

Identificar l'horta de muntanya com un valor específic del territori per la venda directa i de temporada.

Desenvolupament d'estructures amb hivernacles per allargar la temporada i la diversitat de conreus.

Oportunitat de cooperació entre els productors ecològics d'horta actuals per planificar conreus i organitzar la venda.

Ajut del PDR 2014-2020 d'agricultura ecològica per hortalissa ecològica de 600€/ha.

Debilitats

Temps de reconversió de 2 anys per a l'horta.

Osona no és una comarca agronòmicament i climàticament òptima per a la producció hortícola. Hi ha poca superfície en convencional (45ha) i en ecològic (9ha).

Temporada més curta que a altres comarques i diversitat de conreus limitada.

Pocs productors professionals i poca capacitat d'organitzar-se per accedir al mercat local.

Dificultats de fer viables explotacions d'horta petites i poc mecanitzades.

Amenaces

Competència d'horta ecològica d'altres zones més aptes per al conreu.

Contaminació dels recursos naturals per obtenir produccions de qualitat: sòl i aigua.

Condicionants

Canal comercial	Inversió inicial		Quantitat Terra		Temps Reconversió	Maneig	Matèries primeres	Agronòmics i climàtics	Indústria existent	Competència	Demanda
	Rec.	Nou	Rec.	Nou							
Canal Curt	Verd	Orange	Verd	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Verd	Verd	Verd
Indústria	Verd	Orange	Verd	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange

Idoneïtat

Canal comercial	Plana	Muntanya	Reconversió	Nova activitat	Activitat diversificació	Individual	Col·lectiu
Canal Curt	Verd	Orange	Verd	Orange	Verd	Verd	Verd
Indústria	Verd	Orange	Verd	Orange	Orange	Verd	Verd

Visió estratègica

- Osona no és una comarca òptima per la producció d'horta, tant per les condicions agronòmiques com climàtiques. Tot i així, el mercat de producte fresc i de proximitat demanda aquesta tipologia de producte.
- Cal visualitzar les empreses d'horta amb possibles col·laboracions de productors d'altres zones amb temporades més llargues i condicions més òptimes.
- L'horta pot ser un complement d'altres activitats productives. Té el valor de la frescor i la temporalitat, així com del contacte directe amb el client final.

Experiències d'interès

- Horta Gamisans (Vic, Osona) <http://www.gastroteca.cat/ca/fitxa-oncomprar/horta-gamisans-bou/>
- Cal Cerdà (Sant Antoni de Vilamajor, Vallès Oriental) <http://calcerda.cat/ca>
- Pla de Munt (Palafolls, Maresme) <https://www.hortaplademunt.cat/>

6.11. Transformació productes agroalimentaris

Catalunya

687 establiments agroindustrials

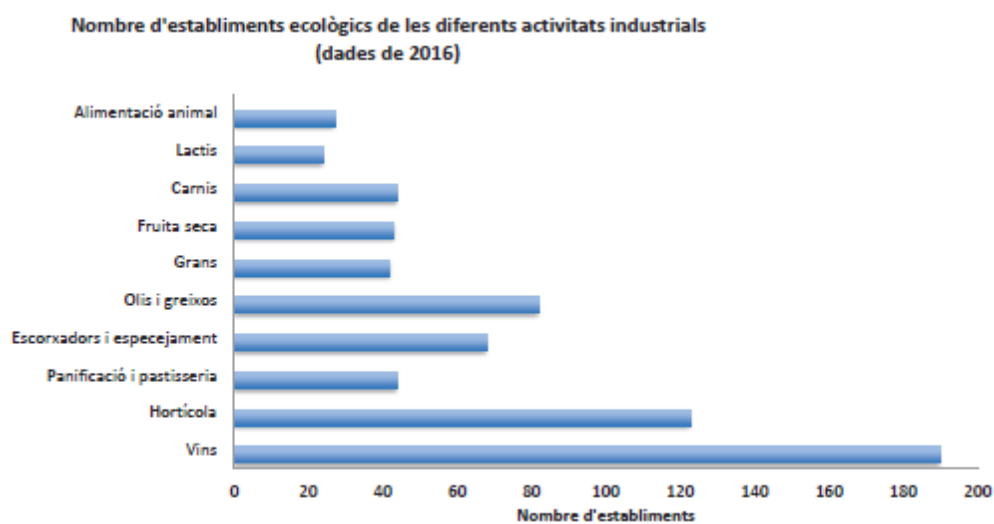
68 escorxadors i sales d'especejament

44 elaborats de productes carnis

44 panificació i pastisseria

42 grans ecològics

25 fabriques alimentació animal

Osona i Lluçanès

40 establiments agroindustrials

2 escorxadors i sales d'especejament

7 elaborats de productes carnis

1 panificació i pastisseria

42 grans ecològics

5 fabriques alimentació animal

Fortaleses	Oportunitats
<p>Demanda creixement dels aliments ecològics en tots els àmbits geogràfics i totes les categories de productes.</p> <p>Consum de productes ecològics relativament alt a la comarca.</p> <p>Existència de diferents activitats de suport a l'elaboració i de logística ja acostumats a treballar en ecològic.</p> <p>Localització geogràfica favorable per abastir a clients de qualsevol lloc.</p> <p>“Know-how” de l'agroindústria per desenvolupar productes nous i obert línies ecològiques.</p>	<p>Demanda de la indústria local de producte per elaborar (porcí, cereals, llet, etc.).</p> <p>Possibles aliances estratègiques entre productors i elaboradors en els sectors claus (ramaderia-pinsos, cerealistes-productes del cereal, llúpol-cerveseria).</p> <p>Productes elaborats amb certificació ecològica podrien millorar la imatge negativa de la comarca en relació a la intensificació productiva.</p> <p>Augment de la demanda del canal HORECA i de les col·lectivitats (escoles, hospitals o residències de gent gran).</p> <p>Tendència de creixement dels plats preparats i de l'alimentació infantil amb segell ecològic.</p>

Debilitats	Amenaces
<p>Hi ha poca matèria prima ecològica local disponible per elaborar productes ecològics i de proximitat.</p> <p>Dels consumidors ecològics, només un 8,8% compra menjar preparat ecològic.</p>	<p>Competència per part de la resta d'elaboradors d'àmbit nacional i internacional.</p>

Visió estratègica

- Potencial alt si es creen sinergies i si s'aprofiten les infraestructures existents dels sectors amb més èxit i alhora problemes actuals (aprofitar el clúster de la indústria del porc existent)
- Oportunitat per a qualsevol iniciativa de productes innovadors per satisfer una demanda creixent. Pensar “out of the box”.

Experiències d'interès

- Hortus Aprodisca (Montblanc, Conca de Barberà) <http://hortusaprodiscalae.org/manipulats-alimentaris/>
- De l'Hort (Vic, Osona) <http://www.delhort.cat/>
- Liquats vegetals (Viladrau, Osona) <https://www.liquats.com/ca/>

7. Oportunitats de negoci en el sector ecològic

7.1. Reconversió pagesia tradicional per elaborar matèria primera per la indústria local

Es detecta una demanda creixent de matèria primera ecològica de proximitat per part de la indústria agroalimentària. Les indústries locals que tenen una línia ecològica oberta a la comarca no compren la matèria primera ni a la comarca ni a comarques veïnes. Aquesta demanda estratègicament s'ha de cobrir des de la reconversió d'explotacions agràries existents. Els sectors estratègics a desenvolupar són:

- **Boví de llet:** reconversió d'un nombre reduït d'explotacions lleteres convencionals que es trobin geogràficament pròximes i amb un volum mínim de litres de llet, perquè una indústria agafi el compromís de recollir la llet a un preu negociat per desenvolupar el producte final.
- **Boví d'engreix:** reconversió d'explotacions de boví d'engreix per indústria, oportunitat de comercialitzar a través d'una nova indústria de la carn de vedella que presenta una demanda creixent d'animals engreixats a les comarques veïnes del Ripollès.
- **Porcí:** reconversió d'una granja de truges que pugui oferir garrins a altres empreses més petites que també es reconverteixen. Possible projecte per una Cooperativa com l'Agrària de Torelló. Necessitat actual de la indústria transformadora local.
- **Conreus extensius:** reconversió de conreus extensius en aquelles explotacions ramaderes en que es faci la reconversió del bestiar (Condicó indispensable per la certificació CCPAE). Oportunitat d'alguns conreus com els llegums amb identificació territorial o els cereals per maltejar.

7.2. Incorporació de la pagesia nouvinguda en empreses dirigides als circuits curts de comercialització

Es detecta una demanda creixent d'aviram ecològic de proximitat (carn i ous) així com de producte fresc d'horta i derivats làctics. Aquests sectors, en termes generals, presenten menys barreres d'entrada, i són més viables per a empreses noves que s'orientin als canals curts de comercialització, tant per la necessitat de terra, com de la dimensió de la inversió inicial així com el període de retorn. Els sectors estratègics a desenvolupar són:

- **Aviram de carn i de posta:** empreses noves que s'orientin al mercat local i que s'integrin en estratègies de promoció dels productes del territori. Les condicions d'arrencada són més assequibles que en altres sectors ramaders, sobretot en termes d'inversió, quantitat de terra, maneig i temps de reconversió.
- **Llet i derivats d'ovella i cabra:** empreses noves, tant de producció lletera com de transformació en formatges i derivats làctics. La demanda de productes ecològics i locals creix. Orientació productiva adequada per als perfils de persones nouvingudes (Escola de pastors i Curs de formatgeria del Lluçanès). Possibles projectes de cooperació entre empreses de producció de llet i de transformació. Comercialització de producte final en canals curts.
- **Horta:** empreses noves orientades al mercat ecològic i de proximitat que valora el producte fresc. Possibles projectes de col·laboració de productors d'altres zones amb temporades més llargues i condicions més òptimes, com el Maresme o el Vallès.

7.3. Diversificació d'empreses (convencionals o ecològiques) amb activitats ecològiques noves

Es detecten oportunitats per empreses, tant convencionals com ecològiques, que incorporin activitats noves de diversificació. Aquestes són compatibles amb les orientacions productives principals que tingui en marxa l'empresa. Els sectors estratègics a desenvolupar són.

- **Aviram de carn i de posta:** incorporació d'una activitat nova orientada tant al circuit curt com a la indústria. Necessitat de terreny i instal·lacions adequades per al bestiar.
- **Boví d'engreix:** incorporació d'una activitat d'engreix de boví orientada a l'agroindústria, per una demanda creixent d'una empresa del Ripollès que comercialitza boví ecològic. Necessitat de superfície territorial i de instal·lacions adequades per al bestiar.
- **Horta:** incorporació d'una activitat d'horta ecològica per vendre en el mercat de proximitat. La demanda del producte fresc és creixent i es considera que pot ser una bona oportunitat per empreses agràries que tinguin una altra orientació productiva principal.

8. Necessitats territorials per la dinamització del sector ecològic

8.1. Articulació de la indústria agroalimentària local

El nombre i diversitat d'operadors donats d'alta al CCPAE mostra el potencial que té el territori per tal de desenvolupar la indústria agroalimentària local amb un subministrament de matèries primeres de proximitat. Es detecten necessitats per garantir la qualitat i la quantitat de les matèries primeres, establir acords de col·laboració al llarg de la cadena agroalimentària, així com per fomentar la innovació en els processos i els productes finals. Els sectors estratègics identificats són els següents:

- **Elaboració de pinso:** hi ha 4 empreses donades d'alta al CCPAE, de les quals només 1 produeix pinso de manera regular (Ecofarm Trading SL). Aquesta compra la matèria primera a Castella i Italià. Si hi hagués matèria primera local, la compraria. Les altres 3, estan preparades per poder produir pinso ecològic quan la demanda creixi.
- **Elaboració de farina consum humà:** hi ha 1 farinera donada d'alta al CCPAE (Ylla 1878 SL) que des de fa uns anys té una línia de producció ecològica d'elaboració de farines de blat i espelta. Mostra dificultats per comprar matèria primera local i es mostra disposada a col·laborar amb possibles productors ecològics del territori.
- **Elaboració de productes carnis:** hi ha 2 empreses d'elaborats carnis i 3 d'embotits donades d'alta al CCPAE. Treballen carn de porc i de pollastre. En termes generals, s'identifica una demanda elevada de matèria primera local, ja que l'importen gairebé tota.
- **Elaboració de cervesa artesana:** hi ha 1 empresa d'elaboració de cervesa artesana (Cervesera del Montseny SL), que té una referència amb segell del CCPAE. Actualment importa el cereal d'altres països que li assegurin una qualitat òptima. Mostra interès en col·laborar amb possibles productors ecològics del territori.

8.2. Foment dels circuits curts de comercialització

Les empreses que s'orientin als circuits curts de comercialització necessiten accions per fomentar els punts de venda existents i crear-ne de nous; així com per establir col·laboracions entre empreses consolidades i noves per millorar la gestió al llarg de la cadena agroalimentària. S'identifiquen com a productes finals els següents:

- **Horta:** l'horta ecològica, de proximitat i fresca presenta una demanda creixent. Tot i que Osona i Lluçanès no són òptims per la producció hortícola, sí que s'identifica una oportunitat, per a empreses noves o com a activitat de diversificació, per la venda en circuit curt. Actualment predominen les estratègies de venda en finca i en cistelles, així com alguns mercats locals, botigues i restaurants.
- **Carn i ous:** la carn ecològica presenta oportunitats de mercat en carnisseries que es volen especialitzar amb una determinada qualitat, així com amb sistemes de venda directa en lots tancats. Pel que fa als ous, les carnisseries, botigues de barri i establiments especialitzats tenen una demanda creixent d'ous ecològics i de proximitat.
- **Elaboració de productes làctics:** la llet i els derivats làctics augmenten la seva demanda en el sector ecològic. Tot i que en el cas del formatge artesà en alguns casos el segell del CCPAE no presenta un valor afegit, sí que s'identifica una exigència cada vegada major del consum per la certificació de la llet i els derivats làctics.
- **Elaboració de pa i pastisseria:** el pa amb farines ecològiques i massa mare ha presentat un creixement exponencial en els darrers anys. A la comarca hi ha empreses que s'hi dediquen des de fa temps (Mas Bellpuig), i d'altres que han començat recentment (La Grenyada). La venda es fa en botigues especialitzades, i en alguns casos sota encàrrec.

8.3. Creació del Grup de Treball del sector ecològic

Per tal que les oportunitats de negoci identificades tinguin sentit, cal que el territori es coordini i treballi estratègies de manera conjunta. S'identifica una oportunitat per articular un grup motor amb *pioners* i *followers*²⁵, ja que el territori presenta agents implicats en els productes ecològics en tots els sectors productius estratègics.

Es detecten quatre necessitats bàsiques en relació al Grup de Treball del sector ecològic:

- **Treball de cooperació públic-privada:** les oportunitats del sector ecològic necessiten una col·laboració estreta entre totes les empreses de la cadena agroalimentària i les entitats públiques que donen suport a un canvi de model productiu i de consum més sostenible.
- **Incorporació de les Cooperatives Agràries:** les Cooperatives Agràries de la Plana de Vic i de Torelló, poden desenvolupar un paper estratègic d'articulació del sector ecològic al territori. Per una banda, es poden implicar en l'oferta d'inputs i serveis per socis ecològics i/o que vulguin iniciar un procés de reconversió. Per una altra, poden organitzar projectes cooperatius en sectors estratègics com el vaquí de llet o el porcí, per tal que els socis se'n puguin beneficiar.
- **Visió estratègica de territori a mig termini:** per tal de caminar vers un territori més ecològic, cal tenir una visió a llarg termini i una estratègia de territori, amb l'objectiu d'implicar els agents clau en el procés de transició. Un bon exemple és l'Espai Rural de Gallecs que va començar el seu projecte de transició agroecològica l'any 2005 i que avui és un referent europeu.
- **Operativitat dels del nou Servei d'Emprenedoria Rural:** Osona i Lluçanès estan treballant en la posada en marxa d'un nou Servei d'Emprenedoria Rural, en el qual es donaran eines per a la creació d'empreses noves així com per a l'enfortiment del teixit productiu. Les eines, els programes i les mesures que es dinamitzin des del Servei d'Emprenedoria Rural són una oportunitat per caminar vers la transició ecològica.

²⁵ Veure Annexos 18-24.

9. Bibliografia

- Altieri (1999). Agroecología: bases científicas para una agricultura sustentable. Uruguay: Nordan.
- CCPAE (2017). Recull estadístic 2016.
- CCPAE (2018). Recull estadístic 2017.
- Ecological (2017). El sector ecológico en España 2016.
- Ecological (2018). El sector ecológico en España 2017.
- European Commission (2016). Facts and figures on organic agriculture in the European Union.
- FAO (2009). Glosario de la FAO sobre Agricultura Ecológica.
- Fibl (2017). World of organic.
- Fibl (2018). World of organic.
- Generalitat de Catalunya (2015). Baròmetre 2015 de Percepció i Consum dels Aliments Ecològics.
- MAPAMA (2014). Evolución de la caracterización de la tipología y perfil sociodemográfico del consumidor de alimentos ecológicos en España. MAGRAMA.
- MAPAMA (2017): Caracterización de compradores de productos ecológicos en canal especializado 2017. MAGRAMA.
- MAPAMA (2017). Estadístiques 2016.
- MAPAMA (2018). Estadístiques 2017.

Annex 1. Glossari

Agricultura convencional

La pràctica agrícola acceptada com a norma i predominant. Des de la Segona Guerra Mundial (principalment en el món industrialitzat), l'agricultura convencional s'ha convertit en una forma industrialitzada d'agricultura caracteritzada per la mecanització, els monocultius i l'ús d'insums sintètics, com fertilitzants químics, plaguicides i organismes modificats genèticament, que se centra en aconseguir productivitats i rendibilitats màximes, i que tracta els productes agrícoles com a mercaderies (FAO, 2009).

Agricultura ecològica

L'agricultura ecològica és un sistema integral de gestió de la producció que promou i millora la salut de l'ecosistema agrícola, inclosos el seu biodiversitat, cicles biològics i activitat biològica del sòl. Dóna preferència a l'ús de pràctiques de gestió sobre el d'entrades aliens a l'explotació, tenint en compte que les condicions regionals necessiten sistemes adaptats a la realitat local. Per a això, s'utilitzen, en la mesura que possible, mètodes culturals, biològics i mecànics, en lloc de materials sintètics, per a realitzar qualsevol funció específica dins el sistema (FAO, 2009).

L'agricultura ecològica és un sistema de producció que manté la salut dels sòls, ecosistemes i persones. Es basa en processos ecològics, biodiversitat i cicles que s'adapten a les condicions locals, abans que en l'ús d'insums amb efectes adversos. L'agricultura ecològica combina tradició, innovació i ciència per beneficiar el medi ambient comú i promoure relacions justes i una bona qualitat de vida per a tots els implicats (IFOAM).

Agroecologia

L'agroecologia és una disciplina que proveeix els principis ecològics bàsics per estudiar, dissenyar i gestionar agrosistemes que siguin productius i conservadors dels recursos naturals, i que també siguin culturalment sensibles, socialment justos i econòmicament viables. (Altieri, 1999).

L'agroecologia és la ciència i l'aplicació pràctica de conceptes i principis ecològics a l'estudi, el disseny i la gestió de les interaccions ecològiques en els sistemes agropecuaris (per exemple, les relacions entre elements biòtics i abiòtics). Aquest enfocament sistèmic integral en matèria de desenvolupament dels sistemes agropecuaris i alimentaris es basa en molt tècniques, pràctiques i innovacions diverses, que inclouen els coneixements locals i tradicionals a més dels de la ciència moderna (FAO, 2009).

Cadena de valor agroalimentària

La cadena de valor agroalimentària inclou des dels mitjans de producció fins al consumidor final, passant per la producció, l'elaboració i la comercialització (FAO, 2009).

Canals curts de comercialització

Cadena de distribució amb distància curta entre productors i consumidors. La distància no és fixa (com en el cas de la denominació geogràfica), sinó que varia des de la comercialització entre productors i nuclis urbans veïns, al comerç entre regions d'un mateix país (FAO, 2009).

Per la seva banda, el DARP va regular l'any 2013 el concepte de venda de proximitat, en el que s'inclou la venda directa i el circuit curt. Segons el Decret 24/2013, de 8 de gener, els productors poden acreditar la venda de proximitat de productes agroalimentaris. La venda de proximitat es defineix com la venda de productes agroalimentaris, procedents de la terra o de la ramaderia o bé com a resultat d'un procés d'elaboració o de transformació que els productors o les agrupacions de productors agraris fan en favor del consumidor o consumidora final, directament o mitjançant la intervenció d'una persona intermediària. La venda de proximitat inclou la venda directa i la venda en circuit curt.

Certificació ecològica

La certificació és el procediment mitjançant el qual els organismes oficials de certificació, o els organismes de certificació oficialment reconeguts, garanteixen per escrit o per un mitjà equivalent que els aliments o els sistemes de control d'aliments compleixen els requisits. La certificació es basa en diverses activitats d'inspecció que poden incloure la inspecció contínua en línia, l'auditoria dels sistemes de garantia de la qualitat i l'examen dels productes acabats (FAO, 2009).

A Catalunya és el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) el que porta a terme la certificació del producte ecològic i la que garanteix que els productes han estat produïts o elaborats seguint les normes de l'agricultura ecològica, i que han estat controlats en tot el seu procés de producció, elaboració, envasat i comercialització.

Conversió a la producció ecològica

Procés de transformació a un sistema de agricultura orgànica des d'un altre sistema de gestió, ja sigui industrial, tradicional o integrat (FAO, 2009).

Organisme modificat genèticament

Un organisme està "modificat genèticament" si el seu material genètic ha estat modificat d'una manera que no es produeix naturalment en l'aparellament ni en la recombinació natural. Per exemple, es pot introduir material genètic d'un peix en una planta per augmentar seva resistència a les gelades. Un altre exemple seria un animal modificat amb gens que li proporcionin la capacitat de segregar una proteïna humana (FAO, 2009).

Sobirania Alimentària

La sobirania alimentària és el dret de tots els pobles, nacions i comunitats de definir les seves pròpies polítiques agrícoles, pesqueres, alimentàries i d'ordenació territorial de manera que aquestes siguin ecològica, social, econòmica i culturalment apropiades a les circumstàncies úniques de cada poble i de manera que es garanteixi una alimentació sana, suficient i culturalment adequada a tota la població (La Via Campesina).

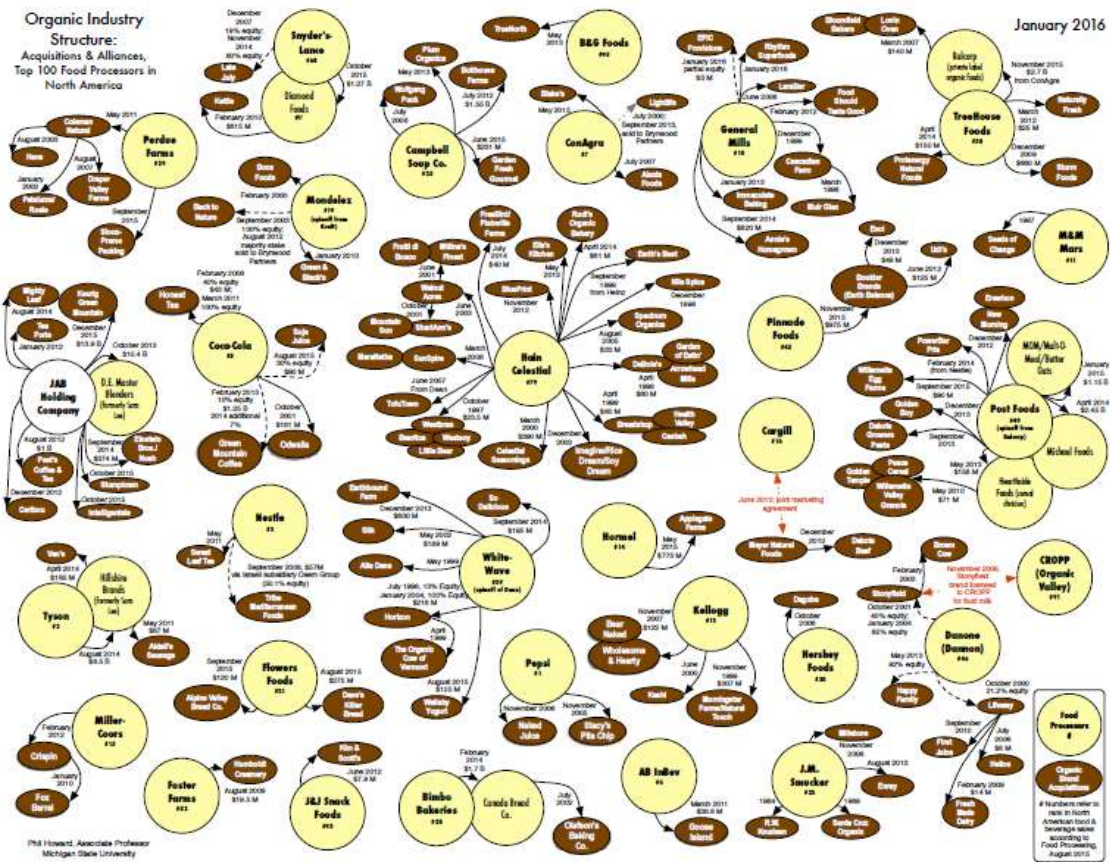
Sector ecològic

Fa referència a la producció i recol·lecció de productes orgànics vegetals i animals per a usos alimentaris i no alimentaris, en tota la cadena de valor, des de l'elaboració fins a la comercialització, així com al context sociopolític (FAO, 2009).

Seguretat Alimentària

Hi ha seguretat alimentària quan totes les persones tenen en tot moment accés físic i econòmic a suficients aliments innocus i nutritius per satisfer les seves necessitats alimentàries i les seves preferències pel que fa als aliments per tal de portar una vida activa i sana (Cimera Mundial sobre l'Alimentació, 1996). La seguretat alimentària abasta les dimensions següents amb relació als aliments: disponibilitat, accés, estabilitat i utilització (FAO, 2009).

Annex 2. Estructura del sector ecològic, Estats Units 2016

Annex 3. Producció ecològica, Europa i Món 2012

Comissió Europea

LA AGRICULTURA ECOLÓGICA EN LA UE Y EL MERCADO MUNDIAL

El mercado mundial de productos ecológicos aumentó más de tres veces entre 2000 y 2012¹.

¿POR QUÉ?

¿Por qué la UE importa productos ecológicos?
En la UE, la demanda de productos ecológicos es mayor que la oferta. Algunos productores no pueden producir en cantidad suficiente para satisfacer la demanda.

¿QUÉ?

¿Qué tipo de productos se importan?
Café, cacao, arroz, miel, frutas y verduras...

¿DÓNDE?

De qué países importa la UE?
Entre otros, Argentina, Costa Rica, Chile, Colombia, Ecuador, Guatemala, Honduras, México, Perú, Tailandia, Uruguay, Vietnam y otros países de América Latina y África.
Además, se les permite a los países en desarrollo exportar productos ecológicos a la UE si obtienen un certificado de inspección emitido por los organismos de control de cada país.

¿POR QUÉ?

¿QUÉ?

¿DÓNDE?

¿Qué tipo de productos se importan?

De qué países importa la UE?

¿Qué exporta la UE?
La UE exporta diferentes alimentos, en especial productos de gran calidad para satisfacer la demanda de otros países. Entre ellos están los productos ecológicos, entre otros los productos de miel, aceites comestibles y productos lácteos.

SUPERFICIE DE AGRICULTURA ECOLÓGICA

En la UE, el cultivo ecológico de la superficie agrícola es el 5,5% por hectárea. En otras regiones, la superficie dedicada al cultivo ecológico es inferior al 1 por hectárea.

MILLONES DE HECTÁREAS AGRÍCOLAS

Volar de las tierras agrícolas de producción ecológica es el doble en 2012².

La UE ofrece apoyo financiero a los productores ecológicos a través de ayudas agrícolas de la UE y de programas de desarrollo rural.

¿Qué exporta la UE?
La UE exporta diferentes alimentos, en especial productos de gran calidad para satisfacer la demanda de otros países. Entre ellos están los productos ecológicos, entre otros los productos de miel, aceites comestibles y productos lácteos.

SUPERFICIE DE AGRICULTURA ECOLÓGICA
En la UE, el cultivo ecológico de la superficie agrícola es el 5,5% por hectárea. En otras regiones, la superficie dedicada al cultivo ecológico es inferior al 1 por hectárea.

MILLONES DE HECTÁREAS AGRÍCOLAS
Volar de las tierras agrícolas de producción ecológica es el doble en 2012².

La UE ofrece apoyo financiero a los productores ecológicos a través de ayudas agrícolas de la UE y de programas de desarrollo rural.

Los productos ecológicos con el logotipo de la UE procedentes de países ajenos a la UE ofrecen la garantía de que los productores han sido controlados durante el proceso de producción y comercialización.

1. Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico (OCDE). *World Agricultural Trade Trends 2012*. p. 106-107.

2. Comisión Europea. *World Agricultural Trade Trends 2012*. p. 106-107.

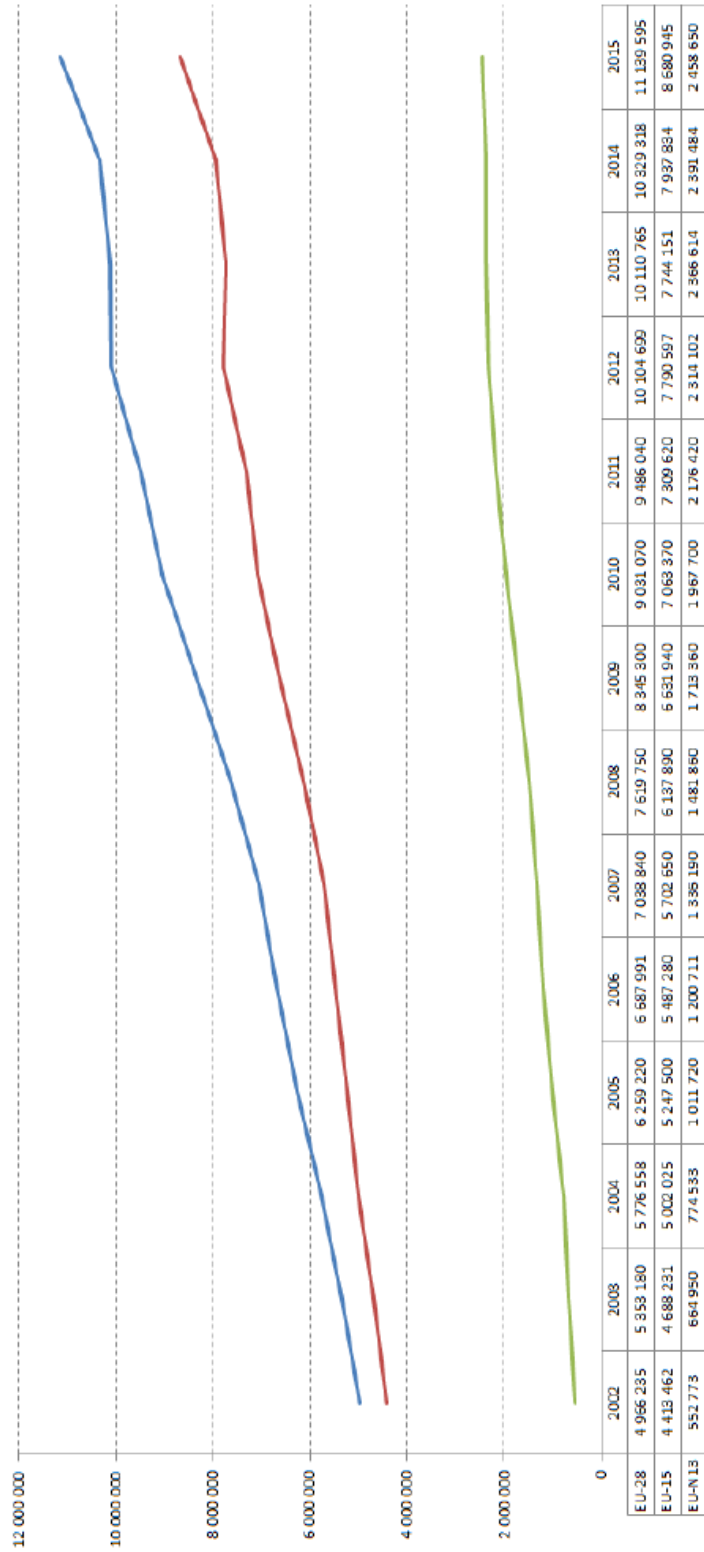
3. Comisión Europea. *World Agricultural Trade Trends 2012*. p. 106-107.

AGRICULTURA Y PESCA

AGRICULTURA Y PESCA

Annex 4. Producció ecològica, Europa 2002-15

LA (R)EVOLUCIÓN DE LA AGRICULTURA ECOLÓGICA DE LA UE

Logo ecológico de la UE (Bioquest)

LA PRODUCCIÓN ECOLÓGICA VA EN AUMENTO

Superficie total cultivada como ecológica

2002 5,6 MILLONES DE HECTÁREAS

2011 9,6 MILLONES DE HECTÁREAS

+ 500 000 hectáreas/año
Expansión anual de la superficie ecológica durante la pasada década

5,4%
Porcentaje de la superficie agrícola ecológica en relación con la superficie agrícola utilizada en Europa

LOS 5 PAÍSES MÁS IMPORTANTES EN AGRICULTURA ECOLÓGICA

Países de la UE con las proporciones más elevadas de explotaciones ecológicas:

JERSEY QUE en 2011 había 2,6 millones de cabezas de ganado ecológico certificado en la UE.

LOS 5 PAÍSES PRINCIPALES CON MAYOR SUPERFICIE DE AGRICULTURA ECOLÓGICA

En términos absolutos, en 2011 las mayores superficies destinadas a la agricultura ecológica se encontraban en:

ESPAÑA
1,8 MILLONES DE HECTÁREAS

ITALIA
1,1 MILLONES DE HECTÁREAS

ALEMANIA
1 MILLÓN DE HECTÁREAS

FRANCIA
0,97 MILLONES DE HECTÁREAS

REINO UNIDO
0,65 MILLONES DE HECTÁREAS

JUNTOS, estos países no representan el 57% de la superficie ecológica total de la Unión Europea.

PRINCIPALES CULTIVOS ECOLÓGICOS

¿Qué cultivos leñosos producen los agricultores ecológicos? En % de la superficie del cultivo en la UE:

DATOS SOCIOECONÓMICOS DE LA AGRICULTURA ECOLÓGICA

En 2011 se registraron más de 225 000 productores ecológicos en la Unión Europea.

SEXO LAS MUJERES REPRESENTAN EL 24% DE LOS EMPRESARIOS AGRÍCOLAS DE LAS EXPLOTACIONES ECOLÓGICAS.

En algunos países este porcentaje es más elevado:

Letonia ↻ 41% Croacia ↻ 32% Italia ↻ 30%

EDAD AGRICULTORES MENORES DE 35 AÑOS

En el sector de agricultura orgánica ↻ 61,3%

En el sector de agricultura convencional ↻ 44,2%

EL VALOR DEL MERCADO de la UE para alimentos ecológicos fue de 19 700 millones de euros en 2011.

TASA DE CRECIMIENTO 9% entre 2010 y 2011.

Fuente: estadísticas con orgánico: agriculture in the European Union, Organic Monitor, Septiembre 2012.

Annex 5. Producció ecològica, Estat espanyol 2016

SUPERFICIE DE AGRICULTURA ECOLÓGICA (ha) POR TIPO DE CULTIVO.									
CULTIVOS DE TIERRAS ARABLES. AÑO 2016									
Comunidad Autónoma	Cereales para la producción de grano	Legumbres secas y proteaginosas para la producción de grano	Tubérculos y raíces	Cultivos industriales	Plantas cosechadas en verde para alimentación animal	Hortalizas frescas y fresas	Otros cultivos de tierras arables	Barbechos	TOTAL (Cultivos de tierras arables)
ANDALUCÍA	70.181,8433	8.024,1838	307,0444	5.288,8466	687,0793	8.731,1537		84.583,0581	157.813,8092
ARAGÓN	13.394,6331	927,0774	12.5851	687,1363	1.837,3850	415,3633	0,2100	15.043,2611	38.117,7014
ASTURIAS	23,6300	9,8300	4,2300	0,1000	2,7200	18,3902		11,8800	70,8602
BALEARES	8.111,8531	1.023,8458	3,5300	10,1600	3.871,6172	141,7738		718,3660	8.881,1457
CANARIAS	14,5200	7,5000	12,8100	1,1000	24,0800	185,0490	1,2500	2.770,1000	2.996,4090
CANTABRIA			0,8043	0,0031	0,5000	5,9489			7,0563
CASTILLA-LA MANCHA	85.802,4300	23.302,5200	54,5800	6.679,8400	2.309,1400	1.558,0100	0,0100	50.846,9700	170.527,3000
CASTILLA Y LEÓN	8.295,5850	4.127,0400	60,0000	2.027,8300	5.525,8740	261,3201		3.095,8734	21.349,4324
CATALUÑA	4.842,0911	204,3450	49,0200	149,7873	7.546,3203	879,8895		2.862,3523	18.830,0074
EXTREMADURA	2.258,7100	54,2900	0,8800	20,1120	170,0800	462,5800		6.091,1300	8.003,7820
GALICIA	147,5725	1,5653	12,8359	21,7912	1.292,8990	156,0550	0,4829	20,5024	1.655,6642
MADRID	448,9395	80,5137	0,8828	39,9105	303,8529	24,4855		253,0755	1.181,6224
MURCIA	14.243,9100	66,3700	80,0000	926,4800	9,9300	3.328,8900		11.264,9900	29.899,5700
NAVARRA	3.857,4910	118,6450	12,2150	154,6150	2.485,1230	258,2150		4.222,1910	11.068,4920
LA RIOJA	67,4324	19,5374	3,6055	106,7215	2,7008	24,6680		67,2338	296,9104
PAÍS VASCO	273,7000	54,4000	29,3000	4,4000	122,0000	193,2500		49,4000	728,4500
COMUNIDAD VALENCIANA	3.516,9502	25,4012	14,0175	388,8028	41,7702	495,6143	1.465,4033	188,1553	8.154,1148
TOTAL NACIONAL (ha)	216.481,2712	38.057,0846	679,1108	16.521,6963	24.343,8307	17.182,4561	1.467,7642	101.987,5388	476.480,3267

SUPERFICIE DE AGRICULTURA ECOLÓGICA (ha) POR TIPO DE CULTIVO									
CULTIVOS PERMANENTES. AÑO 2016									
Comunidad Autónoma	Frutales	Plataneros y frutales subtropicales	Bayas cultivadas	Frutos secos	Citricos	Viveros	Olivar	Otros cultivos permanentes	TOTAL (Cultivos permanentes)
ANDALUCÍA	905,3574	1.228,1234	611,8052	32.664,0822	6.451,2002	863,0261	75.794,8848	7.986,6281	146.505,1074
ARAGÓN	516,8595	28,2000	0,1100	2.374,9532		1.180,2443	2.995,5679	164,7800	7.260,7149
ASTURIAS	174,8011	8,2895	36,4003	51,2446	1,0684	0,5884		0,1048	272,4972
BALEARES	109,9833	89,2900	0,1200	3.280,5538	65,4308	583,0979	645,7171	264,5507	5.038,7436
CANARIAS	42,8400	457,3600	0,0400	19,8200	63,2200	391,2000	48,2400	125,9700	1.148,6900
CANTABRIA	5,3300	7,0400	32,6059	7,2700	0,0500	3,4133			55,7092
CASTILLA-LA MANCHA	578,2400	87,7500	12,7400	30.265,6800	0,0500	59.337,5600	67.812,4200	2.224,1900	180.118,4300
CASTILLA Y LEÓN	40,0300	1,4500	3,5550	4.382,3650		3.359,8105	191,4100	23,7000	8.002,1105
CATALUÑA	673,0006	67,4588	3,2200	2.342,1579	118,6400	13.851,6452	7.994,8910	5.683,3728	30.914,4784
EXTREMADURA	815,7100	543,1300	1,0300	1.195,4900	17,8600	1.622,1800	28.282,0000	7,7200	32.485,9200
GALICIA	302,9945	17,6022	17,0940	1.764,8632	0,5776	88,7621	18,5488	2.238,5398	4.450,5822
MADRID	3,8622	6,8977	3,0362	33,1560		488,1633	5.517,6703	1,3254	4.051,9111
MURCIA	541,0700	73,5700		29.042,0300	1.724,5500	12.360,8900	4.093,3600	66,5200	47.901,7900
NAVARRA	142,9230	17,8900	0,8310	234,8570		888,4040	538,8430	3,6090	1.815,5580
LA RIOJA	76,2023	1,6103		672,6917		831,5480	683,1184		2.267,1707
PAÍS VASCO	188,4000	6,8000	12,5000	15,9000	0,5000	518,7000	20,0000	8,3000	788,1000
COMUNIDAD VALENCIANA	530,4882	269,7485	0,3277	7.323,0474	1.739,9479	10.355,3268	3.927,9926	12.736,2727	36.883,5528
TOTAL NACIONAL (ha)	5.848,1713	2.912,0114	736,2153	135.860,1620	10.182,8947	186.719,5599	196.567,0639	31.515,3835	489.941,4620

PRODUCCIONES GANADERAS ECOLÓGICAS CERTIFICADAS. AÑO 2016

Comunidad Autónoma	CARNE peso en canal (tn)							Total
	Vacuno	Porcino	Ovino	Caprino	Ave	Équido	Otras	
ANDALUCÍA	12.358,249	176,173	6.521,401	243,528	63,602	269,204		19.632,157
ARAGÓN	8,197		36,452	0,354				45,003
ASTURIAS	477,701		5,832	2,392		1,650		487,575
BALEARES	13,385	64,435	46,825	n/s	4,722			129,367
CANARIAS	22,400	2,600	1,500		1,100			27,600
CANTABRIA	46,715		1,328	0,419		1,342		49,804
CASTILLA-LA MANCHA	673,614	0,690	682,974	133,663	0,130	1,100		1.492,171
CASTILLA Y LEÓN	59,640	275,700	23,463	0,840	51,299			410,942
CATALUÑA	544,245	110,825	68,318	27,084	43,932	92,938		887,342
EXTREMADURA	1.333,815	45,150	453,695	1,334	0,423	8,543		1.842,958
GALICIA	132,139	0,640	5,243		775,924			913,946
MADRID	65,440							65,440
MURCIA								
NAVARRA	69,911		22,806	1,625	1,138	30,117		125,597
LA RIOJA		261,720						261,720
PAÍS VASCO	26,320	1,040			1,920	4,264		33,544
COMUNIDAD VALENCIANA	79,000		3,192					82,192
TOTAL NACIONAL	15.910,771	938,973	7.873,029	411,238	944,190	409,158		26.487,358

NÚMERO DE CABEZAS DE GANADO/COLMENAS. Año 2016

Comunidad Autónoma	BÓVIDOS		PORCINO	OVINO		CAPRINO		AVES DE CORRAL		ÉQUIDOS	CONEJOS	APICULTURA (nº de colmenas)	OTRA GANADERÍA
	Carne	Leche		Carne	Leche	Carne	Leche	Pollas	Otras				
								Carne	Huevos				
ANDALUCÍA	111.534		1.863	397.730	688	20.237	20.112	2.401	34.200	48.128	1.359		22.320
ARAGÓN	885		950	7.395		405		2.472		11.265			50
ASTURIAS	9.584	1.563		2.129		1.645				2.428	197		1.495
BALEARES	220	52	1.345	14.483	393	222	146	2.428	39	3.855	71		80
CANARIAS	112	90	78	88	1.121		357	586	10	6.183			750
CANTABRIA	3.572	954	10	1.814		320				2.803	723		1.887
CASTILLA-LA MANCHA	9.377	65	43	47.015	4.862	10.302	2.138	1.940		15.657	21		3.902
CASTILLA Y LEÓN	1.637	62	1.602	1.627	4.631	95	2.056	10.049		9.982			18.238
CATALUÑA	36.114	347	2.440	44.124	1.709	5.267	4.868	78.874	6.291	99.221	2.327	657	1.522
EXTREMADURA	12.705		430	43.209		127	116		169	6.047	85		1.472
GALICIA	5.470	3.510	74	2.962		819		352.655		61.484	63		12.933
MADRID	1.174	737					1.578				32		740
MURCIA				49			1.828						
NAVARRA	1.532	76		2.055	2.167	412	95	1.500		14.745	1.478		325
LA RIOJA	41		1.374							2.093			2.121
PAÍS VASCO	878	182	102	896	1.292	16	83	1.282		22.730	275		949
COMUNIDAD VALENCIANA	1.066			500		56				7.000	13		1.022
TOTAL NACIONAL	191.899	7.838	10.311	545.574	14.943	19.923	11.477	456.095	40.709	313.632	6.644	857	69.136

[*] En Baleares, Cataluña y País Vasco caracoles 9.002 m², dato de superficie de patio.

PRODUCCIONES GANADERAS ECOLÓGICAS CERTIFICADAS. AÑO 2016

Comunidad Autónoma	PRODUCTOS LÁCTEOS (tn)												
	Leche cruda producida en la explotación					Leche para consumo directo	Nata	Mantequilla	Queso	Leche acidificada	Otros lácteos	Huevos (unids)	Miel (tn)
	Vaca	Oveja	Cabra	Otros	Leche cruda								
ANDALUCÍA		0,005	6.409,516		6.409,513							11.851.754	330,025
ARAGÓN												2.531.557	0,300
ASTURIAS	2.034,507				2.034,507			4,345	10,540	9,405		453.538	11,547
BALTARES	86,724	38,705	15,492		130,919	5,477		18,256	4,898			500,364	n/a
CANARIAS		257,000	154,000		511,000			83,600	81,000			1.847.700	7,500
CANTABRIA	1.065,984				1.065,984			11,020	37,500			289.196	21,996
CASTILLA-LA MANCHA		51,960	758,582		810,542	197.500		83,066	1.391,700	100,400		2.048.000	17,750
CASTILLA Y LEÓN	97,518	177,868	455,641		731,028	34,782	5,540	0,225	34,013	23,348	0,411	1.586.090	171,915
CATALUÑA	1.199,422	0,680	1,008		1.201,110			31,000				8.335.513	16,330
EXTREMADURA			29,000		29,000			1,268				135.000	18,806
GALICIA	7.864,424				7.864,424	8.799,142	1,727	8,834	42,157	828,879		6.128.058	181,877
MADRID	2.291,715		463,860	1,370	2.756,945	2.274,120		39,882	182,813				17,660
MURCIA			918,000		918,000	2,000		250,000	200,000				
NAVARRA		83,538	11,347		74,885	122,359			13,389	13,679		1.809.328	1,515
LA RIOJA												423.628	49,118
PAÍS VASCO	546,000	64,500	12,400		622,900				6,400			4.977.870	1,080
COMUNIDAD VALENCIANA												1.441.862	22,843
TOTAL NACIONAS	15.140,291	794,255	8.226,888	1,370	25.178,804	11.435,381	7,267	10,093	617,596	2.775,378	110,214	48.318.396	870,002

Annex 6. Activitat industrial ecològica, Estat espanyol 2016

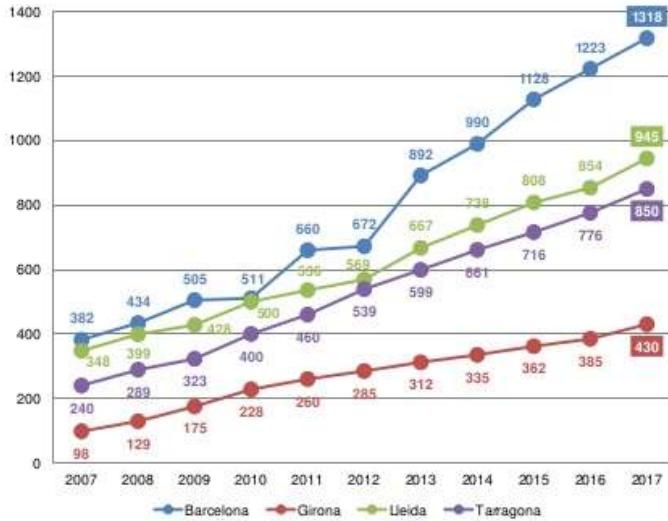
ACTIVIDADES INDUSTRIALES DE AGRICULTURA ECOLÓGICA.										
Relacionadas con la Producción Vegetal										
Número de industrias. Año 2016										
Comunidad Autónoma	Elaboración de aceites y grasas vegetales	de los cueros en almagra y/o emulsiones de agua	Manipulación y conservación de frutas y hortalizas	Fabricación de productos de molinería, almíbaros y productos similares	Elaboración de productos panadería y farináceos	Fabricación de ginepro	Elaboración de bebidas	de los cueros con bodega y emulsiones de vino	Elaboración de otros productos alimenticios de origen vegetal	TOTAL Industrias relacionadas con la producción vegetal
ANDALUCÍA	552	507	684	24	124	5	129	72	219	1517
ARAGÓN	15	24	63	5	10	1	22	20	45	161
ASTURIAS			13	2	14	3	10		4	46
BALEARES	20	28	38	6	20	2	25	24	15	136
CANARIAS	8	8	57	1	19	1	36	33	14	156
CANTABRIA			15		5		5	1	1	24
CASTILLA-LA MANCHA	147	143	143	8	10	55	176	167	55	594
CASTILLA Y LEÓN	4	4	56	8	22	2	86	82	43	201
CATALUÑA	82	82	187		110	27	202	190	184	790
EXTREMADURA	43	43	53			2	10	9	18	106
GALICIA	2	2	27	7	27	4	31	18	28	126
MADRID	8	7	19		39	4	5	7	11	110
MURCIA	28	28	234	1	11	10	47	44	57	388
NAVARRA	7	7	42	2	15		28	24	22	115
LA RIOJA	11	11	20	1	4		49	47	6	91
PAÍS VASCO	1	1	22	1	37	2	38	26	15	116
COMUNIDAD VALENCIANA	85	70	441	16	54		125	106	281	1006
TOTAL NACIONAL	803	755	2.069	82	521	118	1.032	869	1.038	5.843

ACTIVIDADES INDUSTRIALES DE AGRICULTURA ECOLÓGICA.						
Relacionadas con la Producción Animal						
Número de industrias. Año 2016						
Comunidad Autónoma	Elaboración y conservación de carne y productos cárnicos	Elaboración de aceites y grasas animales	Elaboración de productos lácteos	Elaboración y conservación de pescados, crustáceos y moluscos	Elaboración de otros productos alimenticios de origen animal	TOTAL Industrias relacionadas con la producción animal
ANDALUCÍA	97	12	34	3	119	265
ARAGÓN	10				5	15
ASTURIAS	18		4		10	32
BALEARES	16		9		6	31
CANARIAS	7		6		18	31
CANTABRIA	9		4	9	9	31
CASTILLA-LA MANCHA	16		8	1	19	44
CASTILLA Y LEÓN	14		9		26	49
CATALUÑA	112		24	3	66	205
EXTREMADURA	7		2		6	15
GALICIA	22		12	17	19	70
MADRID	6		3		8	17
MURCIA	3		2		5	10
NAVARRA	11		7	2	14	34
LA RIOJA	7			1	5	13
PAÍS VASCO	15		11	7	3	36
COMUNIDAD VALENCIANA	25		2	1	26	54
TOTAL NACIONAL	395	12	137	44	364	952

Annex 7. Producció ecològica, Catalunya 2007-2017

Operadors en producció ecològica per províncies (2007-2017)

Creixement 2017:

Barcelona:
+95 (+7,77%)

Girona:
+45 (+11,69%)

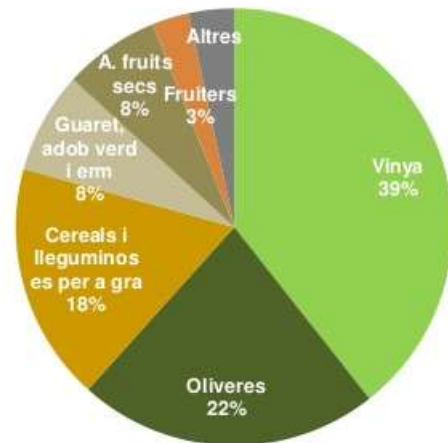
Lleida:
+91 (+10,66%)

Tarragona:
+74 (+9,54%)

www.ccpae.cat

Tipus de cultius en agricultura ecològica (2017)

* Sense Pastures, prats i farratges i 'Bosc, matolls i recol·lecció silvestre'

Creixement 2017:

Cultius: +8,25%
+2.881 Ha (37.795 Ha)

Destaquen:

Cereals: +20,21%
+1.119 Ha (6.657 Ha)

Fruits secs: +11,05%
+268 Ha (2.694 Ha)

Fruïters: +10,36%
+97 Ha (1.033 Ha)

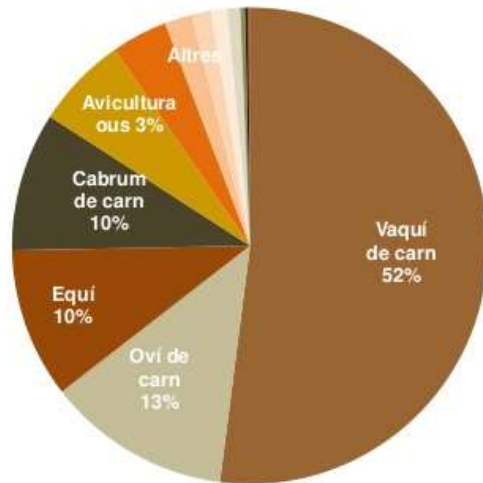
Vinya: +7,42%
+1.028 Ha (14.880 Ha)

Oliveres: +5,4%
+432 Ha (8.427 Ha)

Horta: +5,12%
+37 Ha (759 Ha)

www.ccpae.cat

Explotacions ramaderes ecològiques (2017)

Creixement 2017:

Creixement 2017: +9,47%
913 explotacions (+79)

Vaquí carn: +11,5%
475 explotacions (+49)

Oví de carn: +5,56%
114 explotacions (+6)

Equí: +20,78%
93 explotacions (+16)

Cabrum de carn: +6,17%
86 explotacions (+5)

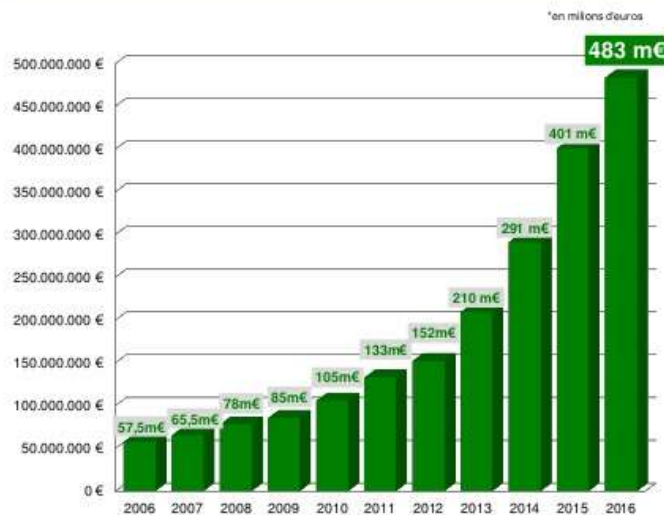
Avicultura ous: +5,56%
57 explotacions (+3)

Avicultura carn: =
35 explotacions (=)

www.ccpae.cat

Annex 8. Evolució del volum de facturacions ecològiques segons subsectors productius i d'elaboració, 2006-2016

Volum de facturacions (2006-2016)

Creixement 2016:

2016: +20,59%
483 milions €

Comercialització / distribució: +33,14%
128,12 milions €

Vitivinicola: +20,41%
74,61 milions €

Sector fruita, cítrics i transformació hortofrutícola: +7,92%
48,86 milions €

84,21%: agroindústria
15,79%: producció vegetal i ramadera

www.ccpae.cat

Annex 9. Percepció i consum dels aliments ecològics a Espanya

El darrer estudi sobre el perfil del consumidor ecològic en Espanya (GFK, 2014) destaca que:

- Hi ha una major proporció de classe mitja-alta i alta entre els consumidors de productes ecològics (33% respecte al 28% del convencional).
- El consumidor ecològic també té una tendència a comprar productes locals (81%) i de comerç just (61%).
- Són persones compromeses amb la sostenibilitat i el medi ambient, el 87% recicla i reutilitza tant com pot, i el 74% segueix temes de medi ambient pels mitjans de comunicació.
- Són persones que estan ben informades (79%), que llegeixen les etiquetes del que compren (76%) i que saben diferenciar molt bé què és i que no és ecològic (75%).
- Dels consumidors ecològics, la freqüència mitjana és 2,37 vegades per setmana. Aquesta dada creix entre 2011 i 2014. El 25% menja productes ecològics cada dia o gairebé cada dia.
- La preocupació per la salut i la nutrició de la família és el factor principal de consum ecològic (92%).
- El consum majoritari de productes ecològics és de verdura fresca (94%) i de fruita fresca (94%), seguit de la carn fresca (73%), el pollastre (72%) i els làctics (67%).
- La majoria de persones que s'inicien en el consum d'aliments ecològics ho fan amb les verdures (37%) i les fruites fresques (32%).
- El preu és el principal factor per no comprar algunes categories de productes (41%), seguit de la dificultat per trobar-ho (34%).
- Els consumidors ecològics consumeixen el 28% dels productes ecològics de la seva cistella i estan disposats a augmentar el percentatge.

Annex 10. Percepció i consum dels aliments ecològics a Catalunya

Gràcies a l'execució del Programa de foment de la producció agroalimentària ecològica 2015 - 2020, que lidera el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, s'elabora regularment el Baròmetre de percepció i consum dels aliments ecològics, en col·laboració amb el Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la Generalitat de Catalunya.

L'objectiu d'aquest estudi és quantificar el coneixement i els hàbits de consum d'aliments ecològics dels consumidors catalans i mesurar-ne l'evolució. Tot seguit s'exposen les reflexions més rellevants.

- Els compradors de la llar tenen en compte principalment que els aliments siguin de temporada, que hagin estat produïts a prop i que els productes tinguin pocs conservants i colorants.
- El 83,7% del total d'entrevistats identifica correctament què és un aliment ecològic.
- El 88,7% defineix els aliments ecològics amb mencions positives com per exemple que són aliments naturals/no artificials/no manipulats (24,1%), Aliments sense productes químics (18,2%) o Aliments sans (12,8%).
- El 61% creu erròniament que els aliments ecològics són sempre aliments de temporada i venuts a prop d'on es produeixen.
- Un 79% creu que no poden contenir additius.
- El 44,6% es considera bastant o molt informat/da respecte els aliments ecològics.
- El 77,5% confia en què un producte etiquetat com a ecològic efectivament ho és. El nivell de confiança baixa respecte els anys anteriors.
- Un 37,4% afirmen que els seus fills/es els han parlat dels aliments ecològics per alguna activitat escolar.
- El 72% de pares amb fills/es que utilitzen menjador escolar estarien disposats a pagar més perquè els seus fills/es consumissin a l'escola aliments ecològics. De mitjana, estarien disposats a pagar un 34% més.
- El 87,5% d'entrevistats percep com a molt o bastant interessant la introducció d'aliments ecològics en menjadors públics.
- El 65,5% dels que s'hi mostren interessats manifesta que estaria disposat a pagar més per aquest servei.
- El 49,6% de catalans han consumit alguna vegada aliments ecològics certificats, un 37,4% ho fa al menys un cop al mes i un 25,6% amb freqüència setmanal.
- Un 47,8% dels catalans no han consumit mai cap aliment ecològic.

- El 48,5% dels consumidors d'aliments ecològics afirmen que consumeixen aquest tipus d'aliments des de fa menys de tres anys, mentre que el 49,1% els consumeixen des de fa més de tres anys.
- Verdura, fruita i ous són els aliments ecològics més consumits, mentre els menjars preparats i el vi continuen tenint un nivell de consum baix.
- Més del 93% dels enquestats consumidors d'aliments ecològics té la intenció de seguir consumint aquest tipus de productes en els propers mesos.
- Un 15,9% dels consumidors actuals manifesten la intenció d'incrementar el seu consum, especialment de carns (36,9%), verdures (32,7%) i llegums i fruita (31%).
- Entre els responsables de la compra de la llar, el 32,1% declara ser consumidor de productes ecològics (almenys una vegada al mes), percentatge es manté pràcticament igual respecte al 2012.
- El perfil de consum ecològic és el d'una dona urbana de 35-49, amb estudis universitaris i en actiu professionalment.
- S'observa una relació directa entre nivell d'estudis i percentatge de compradors de productes ecològics. El 50% dels compradors de la llar amb carrera universitària afirma consumir aliments ecològics.
- Alhora d'escollir els aliments ecològics, els compradors es basen principalment en la informació de l'etiqueta, i l'origen dels productes. La marca i el preu tenen una menor rellevància.
- Els compradors de productes ecològics cada cop destinen més proporció a la compra d'aquest tipus de productes. De mitjana hi destinen el 31% de la despesa total en productes alimentaris.
- Creix la proporció de compradors d'aliments ecològics que dediquen més d'un 30% de la despesa setmanal a la compra d'aquest tipus d'aliments.
- Pel que fa a la presència de productes ecològics en el punt de venda, hi ha un ampli consens en el fet que el "producte és fresc i en bon estat". També se segueix considerant que el seu "etiquetatge és clar i el permet identificar clarament com a ecològic.
- El 47% dels entrevistats prioritza que tinguin l'origen a la regió catalana al fet que el producte sigui ecològic, percentatge que baixa respecte els anteriors baròmetres.
- La majoria dels compradors de productes ecològics segueix optant per les botigues especialitzades en aquest tipus de productes tot i que aquesta opció cada cop és menys freqüent. Aproximadament un terç compra els aliments

ecològics a hipermercats, supermercats i grans superfícies, una proporció similar a la resta de baròmetres realitzats.

- El 46,9% dels compradors afirma que en algunes ocasions ha adquirit productes convencionals per no trobar-ne d'ecològics.
- L'aliment ecològic que més costa de trobar és la carn i embotit, seguit de les verdures i el pa, cereals i pasta ecològica.
- El 68% dels compradors entrevistats creu que durant el darrer any la presència d'aliments ecològics als establiments ha augmentat.
- El 94% dels compradors consumidors d'aliments ecològics considera que està pagant un sobrepreu.
- La salut és el principal motiu pel qual es compren aliments ecològics.
- El 76% dels compradors manifesten reconèixer els aliments ecològics en el punt de venda per les etiquetes o segells.
- El 45% dels consumidors afirma conèixer el segell europeu de la producció ecològica, un 56% dels quals l'identifica correctament.
- El 26% dels consumidors afirma conèixer el segell del CCPAE, un percentatge molt inferior al del segell europeu.
- Entre els motius que incentivarien la compra de productes ecològics, hi destaca clarament que tinguin un preu més assequible. El factor preu però, baixa 10 punts percentuals respecte el 2012.
- Al preguntar als no consumidors d'aliments ecològics per quin motiu no en consumeixen, el preu és la raó més esmentada.
- El 56% dels no consumidors o consumidors amb una freqüència inferior a un cop al mes mostren una actitud positiva envers un consum futur.
- El 36,9% dels no consumidors de productes ecològics asseguren comparar el preu dels aliments convencionals amb els de certificació de qualitat. Un percentatge inferior al detectat en els anteriors baròmetres.
- El 41,4% dels no consumidors de productes ecològics, declara que no pagaria més per aquests aliments, mentre que el 32,8% sí que hi estaria disposat.
- Entre els tipus d'aliments que estarien disposats a comprar, encara que haguessin de pagar una mica més, destaquen la verdura i els llegums, la fruita i la carn ecològica.

- El 34,8% dels entrevistats que no coneixen exactament què són els aliments ecològics afirmen que els sembla interessant aquest tipus de producció i productes un cop els hem informat del seu significat.
- La majoria dels entrevistats que no coneixen els aliments ecològics creuen que s'hauria de fer més publicitat d'aquest tipus d'aliments. La televisió i els punts de venda habituals són els llocs on pensen que s'hauria de fer aquesta publicitat.

Annex 11. Estructura ramadera segons espècie i municipi, Osona i Lluçanès 2017

Boví de llet

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Balenyà	6	467	443	74
Brull	4	237	258	65
Calldetenes	4	337	393	98
Centelles	4	204	240	60
Folgueroles	2	690	659	329
Gurb	18	2311	2602	145
Lluçà	1	2	2	2
Malla	5	601	630	126
Manlleu	10	1156	1238	124
Masies de Roda	3	113	143	48
Masies de Voltregà	2	210	372	186
Muntanyola	2	146	159	79
Olost	4	242	223	56
Orís	4	375	517	130
Oristà	4	215	346	86
Prats de Lluçanès	1	50	69	69
Roda de Ter	1	54	56	56
Rupit i Pruit	2	308	287	143
Sant Bartomeu del Grau	3	440	413	138
Sant Boi de Lluçanès	1	75	75	75
Sant Feliu Sasserra	3	106	106	35
Sant Julià de Vilatorrada	3	500	515	172
Sant Martí de Centelles	2	191	155	77
Sant Pere de Torelló	1	33	62	62
Sant Vicenç de Torelló	2	181	15	7
Santa Cecília de Voltregà	5	264	357	71
Santa Eugènia de Berga	2	197	356	178
Santa Eulàlia de Riuprimer	4	577	446	111
Santa Maria de Corcó	7	868	959	137
Santa Maria de Merlès	2	94	81	40
Seva	2	185	91	45
Sobremunt	2	84	70	35
Sora	1	118	120	120
Taradell	6	684	821	137
Tavernoles	1	40	48	48
Tona	1	80	0	0
Torelló	7	723	881	126
Vic	7	650	813	116
Total general	139	13808	15021	108

Oví de llet

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Gurb	1	400	196	196
Santa Maria de Corcó	1	150	106	106
Total general	2	550	302	151

Cabrum de llet

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Espinelves	1	150	98	98
Gurb	1	500	120	120
Sant Quirze de Besora	1	500	475	475
Santa Eulàlia de Riuprimer	1	75	21	21
Seva	1	380	256	256
Taradell	1	105	43	43
Tona	2	767	296	148
Vic	1	130	199	199
Vidrà	1	147	90	90
Total general	10	2754	1598	159,80

Boví de cria

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Alpens	1	350	67	67
Balenyà	2	43	5	2
Brull	5	224	162	32
Centelles	1	65	51	51
Folgueroles	4	22	1	1
Gurb	23	498	365	16
Lluçà	15	904	630	42
Malla	3	200	145	48
Manlleu	4	159	159	40
Masies de Roda	6	297	212	35
Masies de Voltregà	9	628	514	57
Muntanyola	10	676	435	43
Olost	6	559	428	71
Orís	4	248	145	36
Oristà	8	442	365	46

Perafita	4	509	452	113
Prats de Lluçanès	5	120	84	17
Rupit i Pruit	12	655	583	49
Sant Agustí de Lluçanès	15	1309	675	45
Sant Bartomeu del Grau	17	814	663	39
Sant Boi de Lluçanès	4	429	306	76
Sant Feliu Sasserra	2	190	98	49
Sant Martí d'Albars	4	129	99	25
Sant Martí de Centelles	8	403	333	42
Sant Pere de Torelló	11	477	291	27
Sant Quirze de Besora	4	245	216	54
Sant Sadurní d'Osormort	7	292	113	16
Sant Vicenç de Torelló	6	48	34	6
Santa Cecília de Voltregà	4	88	18	5
Santa Eugènia de Berga	3	64	49	16
Santa Eulàlia de Riuprimer	2	113	75	37
Santa Maria de Besora	8	607	440	55
Santa Maria de Corcó	28	1475	969	35
Santa Maria de Merlès	7	505	226	32
Seva	3	100	70	23
Sobremunt	1	35	36	36
Sora	17	934	668	39
Taradell	6	125	103	17
Tavernoles	6	240	115	19
Tavertet	10	689	505	50
Tona	4	82	37	9
Torelló	8	550	365	46
Vic	6	161	129	21
Vidrà	6	815	535	89
Viladrau	4	174	66	16
Vilanova de Sau	6	257	61	10
Total general	329	17949	12098	37

Boví d'engreix

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Sant Feliu Sasserra	1	100	13	13
Santa Maria de Merlès	2	520	435	217
Balenyà	6	846	538	90
Brull	2	99	18	9
Calldetenes	1	25	25	25
Centelles	4	613	556	139
Gurb	25	3201	2834	113
Lluçà	1	1	1	1
Malla	7	453	426	61
Manlleu	16	2228	1956	122
Masies de Roda	3	175	0	0
Masies de Voltregà	11	1911	1641	149
Olost	3	427	338	113
Oristà	13	2297	1550	119
Perafita	2	1363	1052	526
Prats de Lluçanès	6	1068	764	127
Roda de Ter	1	80	35	35
Sant Agustí de Lluçanès	3	590	498	166
Sant Bartomeu del Grau	3	815	230	77
Sant Boi de Lluçanès	2	227	211	105
Sant Martí d'Albars	3	350	148	49
Sant Martí de Centelles	6	705	170	28
Sant Pere de Torelló	3	235	233	78
Santa Cecília de Voltregà	1	100	96	96
Santa Eugènia de Berga	6	456	239	40
Santa Eulàlia de Riuprimer	2	66	30	15
Santa Maria de Besora	1	120	26	26
Santa Maria de Corcó	8	1240	815	102
Seva	5	763	471	94
Sobremunt	1	30	25	25
Taradell	5	685	517	103
Tavèrnoles	5	665	585	117
Tona	8	645	569	71
Torelló	2	470	101	50
Vic	12	1425	1205	100
Viladrau	1	50	10	10
Total general	181	25044	18361	101

Porcí d'engreix

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Balenyà	11	7160	6153	559
Brull	2	2587	682	341
Calldetenes	10	6011	4353	435
Centelles	7	3478	3034	433
Espinelves	1	300	172	172
Folgueroles	9	9091	4916	546
Gurb	59	55778	49353	836
Lluçà	6	4326	3822	637
Malla	15	11228	7434	495
Manlleu	21	18736	16022	762
Masies de Roda	14	11101	9773	698
Masies de Voltregà	27	34902	30465	1128
Muntanyola	8	3780	3322	415
Olost	9	7409	5254	584
Orís	7	3875	4132	590
Oristà	25	20823	19328	773
Perafita	5	6868	6626	1325
Prats de Lluçanès	8	8310	7829	979
Rupit i Pruit	1	2400	2400	2400
Sant Agustí de Lluçanès	5	5434	3141	628
Sant Bartomeu del Grau	17	17489	14055	827
Sant Boi de Lluçanès	7	7183	6875	982
Sant Feliu Sasserra	8	10542	8900	1112
Sant Julià de Vilatorrada	6	5120	5120	853
Sant Martí d'Albars	8	4964	4417	552
Sant Pere de Torelló	8	6551	6249	781
Sant Vicenç de Torelló	4	2631	1588	397
Santa Cecília de Voltregà	11	8020	7489	681
Santa Eugènia de Berga	16	10399	10023	626
Santa Eulàlia de Riuprimer	4	2600	2600	650
Santa Maria de Besora	2	519	570	285
Santa Maria de Corcó	21	22245	16661	793
Santa Maria de Merlès	16	25502	21347	1334
Seva	7	5905	6194	885
Sobremunt	1	800	800	800
Sora	4	4480	3800	950
Taradell	25	23296	21213	849
Tavèrnoles	6	6067	5277	879
Tavertet	4	2487	2537	634
Tona	21	18150	15756	750
Torelló	12	7452	6864	572
Vic	39	25344	22179	569
Total general	497	441343	378725	762

Porcí cicle tancat

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Balenyà	2	674	852	426
Gurb	1	300	240	240
Manlleu	3	3439	2680	893
Masies de Roda	1	1280	500	500
Masies de Voltregà	1	230	240	240
Muntanyola	2	2342	2342	1171
Orís	1	2362	1700	1700
Oristà	1	2253	2200	2200
Perafita	1	1650	1640	1640
Prats de Lluçanès	1	300	750	750
Sant Bartomeu del Grau	1	1600	1900	1900
Sant Boi de Lluçanès	1	2148	2020	2020
Sant Martí d'Albars	1	1110	461	461
Sant Martí de Centelles	1	20	20	20
Sant Pere de Torelló	1	20	0	0
Santa Cecília de Voltregà	3	2160	2070	690
Santa Maria de Besora	1	650	650	650
Santa Maria de Corcó	2	1527	1945	972
Taradell	2	2150	2170	1085
Tona	3	1358	765	255
Torelló	2	915	528	264
Vic	2	190	156	78
Total general	34	28678	25829	760

Oví de carn

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Gurb	1	2500	400	400
Manlleu	2	800	149	75
Masies de Roda	1	300	150	150
Sant Quirze de Besora	1	700	200	200
Santa Eugènia de Berga	1	50	0	0
Santa Maria de Besora	2	160	4	2
Seva	1	100	44	44
Tona	1	3074	1870	1870
Total general	10	7684	2817	282

Aviram carn

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Centelles	8	8880	6936	867
Gurb	2	42000	42000	21000
Manlleu	3	60	60	20
Masies de Roda	3	91000	19450	6483
Oristà	6	126750	114375	19062
Prats de Lluçanès	2	28000	28000	14000
Sant Agustí de Lluçanès	2	30000	30000	15000
Sant Feliu Sasserra	2	600	0	0
Sant Martí d'Albars	1	30	0	0
Sant Pere de Torelló	2	18000	26000	13000
Sant Vicenç de Torelló	1	1483	1112	1112
Santa Cecília de Voltregà	1	2400	0	0
Santa Eugènia de Berga	3	600	240	80
Santa Eulàlia de Riuprimer	2	7600	0	0
Santa Maria de Corcó	4	76000	64400	16100
Santa Maria de Merlès	2	84000	84000	42000
Seva	1	1344	688	688
Sora	4	0	0	0
Tona	1	30000	25000	25000
Torelló	1	250	250	250
Vic	5	124500	84900	16980
Total general	56	673497	527411	9418

Aviram posta

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Espinelves	1	50	0	0
Sant Pere de Torelló	3	300	300	100
Santa Eugènia de Berga	3	720	483	161
Santa Maria de Corcó	4	4000	0	0
Sora	4	3200	3760	940
Total general	15	8270	4543	303

Abelles

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Caps/Explotacions
Alpens	1	30	0	0
Balenyà	1	8	8	8
Brull	4	80	38	9
Calldetenes	1	0	0	0
Folgueroles	1	300	0	0
Gurb	1	60	60	60
Orís	2	100	24	12
Oristà	2	0	25	12
Prats de Lluçanès	3	120	65	22
Rupit i Pruit	2	151	150	75
Sant Pere de Torelló	5	60	31	6
Sant Sadurní d'Osormort	1	0	0	0
Sant Vicenç de Torelló	1	160	160	160
Santa Eugènia de Berga	1	0	0	0
Santa Maria de Besora	1	70	30	30
Santa Maria de Corcó	5	154	80	16
Santa Maria de Merlès	2	20	3	1
Seva	4	195	90	22
Sora	1	0	0	0
Taradell	1	60	15	15
Tavertet	1	50	15	15
Torelló	2	21	6	3
Viladrau	1	0	25	25
Total general	44	1639	825	19

Èquids engreix

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Lluçà	4	0	1	1
Manlleu	1	0	0	0
Prats de Lluçanès	2	0	0	0
Sant Martí d'Albars	1	0	0	0
Tavernoles	1	15	15	15
Total general	9	15	16	2

Èquids oci

Municipi	Nombre	Capacitat	Cens	Cens/Explot.
Balenyà	5	30	23	5
Brull	3	5	4	1
Calldetenes	2	11	11	5
Centelles	9	66	91	10
Folgueroles	4	24	23	6
Gurb	6	55	21	3
Lluçà	1	13	4	4
Malla	1	14	14	14
Manlleu	8	53	41	5
Masies de Roda	1	1	0	0
Muntanyola	5	18	10	2
Olost	3	15	12	4
Orís	3	11	11	4
Perafita	2	5	5	2
Prats de Lluçanès	3	18	12	4
Roda de Ter	2	14	4	2
Sant Boi de Lluçanès	2	23	6	3
Sant Hipòlit de Voltregà	1	1	2	2
Sant Julià de Vilatorrada	1	10	10	10
Sant Martí de Centelles	1	5	7	7
Sant Sadurní d'Osormort	3	46	35	12
Sant Vicenç de Torelló	2	4	3	1
Santa Cecília de Voltregà	1	20	20	20
Santa Eugènia de Berga	2	8	4	2
Santa Eulàlia de Riuprimer	3	12	7	2
Santa Maria de Besora	1	10	0	0
Santa Maria de Corcó	5	21	16	3
Santa Maria de Merlès	1	5	3	3
Seva	7	88	47	7
Sora	1	41	25	25
Taradell	5	92	44	9
Tavèrnoles	2	28	8	4
Tavertet	2	27	27	13
Tona	4	34	24	6
Torelló	6	32	22	4
Vic	4	27	19	5
Viladrau	1	34	0	
Vilanova de Sau	1	5	4	4
Total general	114	926	619	5

Annex 12. Estructura ramadera segons espècies i territori, Osona i Lluçanès 2017

Plana de Vic

Espècies	Explotacions	% Respecte la comarca
Abelles	19	43,18%
Aviram carn	33	58,93%
Aviram ous	7	46,67%
Boví cria	137	41,64%
Boví engreix	134	74,03%
Boví llet	101	72,66%
Cabrum llet	7	70,00%
Conills	51	58,62%
Èquids engreix	2	22,22%
Èquids oci	82	80,39%
Oví cria	77	46,39%
Oví engreix	7	70,00%
Oví llet	2	100,00%
Porcí cicle tancat	23	67,65%
Porcí engreix	339	68,21%
Total general	1021	60,74%

Lluçanès

Espècies	Explotacions	% Respecte la comarca
Abelles	8	18,18%
Aviram carn	15	26,79%
Boví cria	89	27,05%
Boví engreix	40	22,10%
Boví llet	21	15,11%
Conills	26	29,89%
Èquids engreix	7	77,78%
Èquids oci	12	11,76%
Oví cria	36	21,69%
Porcí cicle tancat	6	17,65%
Porcí engreix	115	23,14%
Total general	375	22,31%

Vall del Ges, Oris i Bisaura

Espècies	Explotacions	% Respecte la comarca
Abelles	12	27,27%
Aviram carn	8	14,29%
Aviram ous	7	46,67%
Boví cria	64	19,45%
Boví engreix	6	3,31%
Boví llet	15	10,79%
Cabrum llet	2	20,00%
Conills	7	8,05%
Èquids oci	3	2,94%
Oví cria	33	19,88%
Oví engreix	3	30,00%
Porcí cicle tancat	5	14,71%
Porcí engreix	37	7,44%
Total general	202	12,02%

Cabrerès

Espècies	Explotacions	% Respecte la comarca
Abelles	3	6,82%
Boví cria	22	6,69%
Boví llet	2	1,44%
Oví cria	14	8,43%
Porcí engreix	5	1,01%
Total general	46	2,74%

Guilleries

Espècies	Explotacions	% Respecte la comarca
Abelles	2	4,55%
Aviram ous	1	6,67%
Boví cria	17	5,17%
Boví engreix	1	0,55%
Cabrum llet	1	10,00%
Conills	3	3,45%
Èquids oci	5	4,90%
Oví cria	6	3,61%
Porcí engreix	1	0,20%
Total general	37	2,20%

Annex 13. Conreus herbacis, Osona 2016

Cereals per gra

Cereals per gra	Hectàrees de secà	Hectàrees de regadiu
Blat	6.837	172
Ordi	5.282	134
Civada	182	9
Sègol	3	0
Triticale	7	0
Mestall i altres mescles	0	0
Arròs	0	0
Blat de moro	134	12
Sorgo	0	0
Mill i melca	29	0
Altres cereals de primavera	0	0
Espelta (nou conreu)	4	0
Fajol (nou conreu)	0	0
Total cereals per gra	12478	327

Lleguminoses per gra

Lleguminoses per gra	Hectàrees de secà	Hectàrees de regadiu
Mongeta seca	0	0
Fava seca	0	0
Llentia	0	0
Cigró	3	0
Pèsol sec	222	6
Veça	219	2
Tramús	0	0
Guixa	0	0
Fenigrec	0	0
Erbs	0	0
Altres lleguminoses	1	3
Total lleguminoses per gra	445	11

Tubercles consum humà

Tubercles consum humà	Hectàrees de secà	Hectàrees de regadiu
Patata extraprimera	0	0
Patata primera	0	0
Patata d'estació mitjana	30	16
Patata tardana	0	0
Total tubercles consum humà	30	16

Cultius industrials

Cultius industrials	Hectàrees de secà	Hectàrees de regadiu
Cànem tèxtil	0	0
Lli oleaginós	6	0
Cànem per a llavor	0	0
Cacauet	0	0
Gira-sol	185	0
Colza	732	10
Càrtam	0	0
Soja	0	0
Safrà	0	0
Menta	0	0
Comí, regalèssia i altres	0	0
Tabac	0	0
Llúpol	0	0
Altres conreus industrials	0	0
Lavanda	0	0
Camelina (nou conreu)	0	0
Total cultius industrials	923	10

Cultius farratgers

Cultius farratgers	Hectàrees de secà	Hectàrees de regadiu
Cereals d'hivern per a farratge	640	24
Blat de moro farratger	1.615	46
Sorgo farratger	997	1
Margall (Raigràs)	3.980	105
Altres gramínies	0	0
Alfals	984	31
Trèvol	0	0
Trepadella	46	3
Sulla	0	0
Veça per a farratge	5	0
Fava, pèsol, tramús, garrofes i altres	0	0
Nap farratger	0	0
Remolatxa farratgera	0	0
Pastanaga farratgera	0	0
Nyàmera, xirivia i altres	0	0
Praderes polifites	2.945	0
Col farratgera	0	0
Carbassa farratgera	0	0
Card i altres farratges varis	0	0
Festuca (nou conreu)	92	0
Agrostis (nou conreu)	0	0
Dàctil (nou conreu)	2	0
Poa	0	0
Associació Veça - Civada farratgeres (nou conreu)	131	0
Total cultius farratgers	11437	210

Hortalisses

	Hectàrees secà	Hectàrees regadiu aire lliure	Hectàrees regadiu protegit
Col de cabdell	0	6	0
Col (berza)	0	0	0
Espàrrec	0	0	0
Api	0	0	0
Enciam	0	2	0
Escarola	0	0	0
Espinac	0	1	0
Bleda	0	1	0
Card	0	0	0
Xicòria	0	0	0
Síndria	0	0	0
Meló	0	0	0
Carbassa i carbassó	0	0	0
Cogombre	0	0	0
Cogombre petit	0	0	0
Albergínia	0	0	0
Tomàquet	0	7	0
Pebrot	0	0	0
Bitxo	0	0	0
Maduixa i maduixot	0	0	0
Carxofa	0	5	0
Coliflor	0	0	0
All	0	0	0
Ceba	0	9	0
Cebeta	0	0	0
Porro	0	0	0
Remolatxa de taula	0	0	0
Pastanaga	0	0	0
Rave	0	0	0
Nap i altres	0	0	0
Mongeta tendra	0	0	0
Pèsol verd	0	0	0
Fava tendra	0	7	0
Xampinyó	0	0	0
Altres Hortalisses	7	0	0
Total hortalisses	7	38	

Annex 14. UTA's segons municipis, Osona i Lluçanès 2017

Municipi	Total explot.	Mitjana UTA/explotació	% UTA MOF
Alpens	6	1,2	57,1
Balenyà	43	0,8	50,0
Brull, el	18	1,1	65,0
Calldetenes	36	1,3	57,8
Centelles	37	0,8	65,5
Espinelves	6	1,3	50,0
Esquirol, l'	87	1,4	32,0
Folgueroles	34	1,6	20,0
Gurb	161	1,0	38,1
Lluçà	37	0,8	72,4
Malla	35	1,1	52,5
Manlleu	69	1,1	32,9
Masies de Roda, les	42	0,9	63,9
Masies de Voltregà, les	47	1,7	20,3
Montesquiu	..		
Muntanyola	33	1,0	56,3
Olost	56	0,8	47,8
Orís	35	1,5	25,9
Oristà	93	1,1	49,5
Perafita	28	1,0	18,5
Prats de Lluçanès	32	0,8	38,5
Roda de Ter	11	0,5	83,3
Rupit i Pruit	26	0,7	61,1
Sant Agustí de Lluçanès	19	1,1	65,0
Sant Bartomeu del Grau	45	1,7	31,2
Sant Boi de Lluçanès	27	1,4	21,6
Sant Feliu Sasserra	28	0,8	86,4
Sant Hipòlit de Voltregà	..		
Sant Julià de Vilatorrada	22	2,3	36,0
Sant Martí d'Albars	29	1,0	53,3
Sant Martí de Centelles	20	1,2	73,9
Sant Pere de Torelló	40	1,0	52,6
Sant Quirze de Besora	7	1,3	0,0
Sant Sadurní d'Osormort	13	0,8	30,0
Sant Vicenç de Torelló	24	0,5	90,9
Santa Cecília de Voltregà	27	1,2	50,0
Santa Eugènia de Berga	37	1,1	31,0
Santa Eulàlia de Riuprimer	29	0,9	57,7
Santa Maria de Besora	15	0,9	42,9
Santa Maria de Merlès	47	0,9	65,9

Seva	34	0,8	57,1
Sobremunt	10	0,6	83,3
Sora	24	2,5	23,7
Taradell	75	0,8	39,7
Tavèrnoles	20	0,9	44,4
Tavertet	12	1,2	50,0
Tona	46	0,6	69,0
Torelló	50	0,8	36,6
Vic	124	1,0	46,2
Vidrà	8	1,1	44,4
Viladrau	12	1,2	42,9
Vilanova de Sau	15	1,1	62,5

Annex 15. Operadors ecològics segons municipi, Osona i Lluçanès 2017

MUNICIPI	ORIENTACIÓ PRODUCTIVA	TIPUS OPERADOR ²⁶	NOM DE L'OPERADOR
BALENYÀ	EMMAGATZEMATGE	E	TRANSPORTS CODIN, SA
	FRUITERS	P	SEBASTIA MARTI GASCH
	PRODUCCIÓ I COMERCIALIZACIÓ DE LLAVORS I PLANTES DE VIVER	E	TRESERRAS MULTIMEDIA, S.L.
CENTELLES	BOSC, MATOLLS I RECOL·LECCIÓ SILVESTRE	P	ROSEHIP & ASSOCIATES SL
	AVICULTURA	PE	JOAN OLIVER OLIVA
	C. HORTALISSES	PE	JOAN ASENSIO ESPLUGAS
	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	E	PRODUCTES TONENCS, SL
	OVÍ	P	JOSEP PLADEVALL CODINA
FOLGUEROLES	AVICULTURA	PEC	GRANJAS ECOLÒGICAS, S.L.
	CEREALES I LLEGUMINOSOS PER A GRA	P	QUEB 2011, SL
GURB	C. HORTALISSES	P	EVA CARMONA JOVÉ
	CEREALES I LLEGUMINOSOS PER A GRA	P	JOAN PUJOL MASSAGUER
	ELABORACIÓ DE COMPLEMENTOS ALIMENTOSOS	E	PHARMA BIOZYME, S.L.
	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	E	ARBLANCH ALIMENTACIO, S.L.
	ESCORXADORS I SALES D'ESPECEJAMENT	E	CARNIQUES SOLÀ, SA
	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	EC	AGRICOLA Y GANADERA PIBAR, S.A.
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	PARES BOVE, SL
LLUÇÀ	OVÍ	PE	PERE GARET BOSCH
	PLANTES AROMÀTIQUES, MEDICINALS I COSMÈTICA	P	GLORIA ROIG NIETO
MANLLEU	C. HORTALISSES	PE	EI SAMBUCUS, SCCL
	C. HORTALISSES	P	FUNDACIÓ PRIVADA TAC-OSONA
	C. HORTALISSES	P	MARIA DEL MAR MACIA PARRIS
	CEREALES I LLEGUMINOSOS PER A GRA	P	MANEL MACIA GALLEMI
	ELABORACIÓ DE PREPARATS ALIMENTARIS	E	LA PIARA, S.A.U.
MASIES DE	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	E	EMBOTITS LA GLEVA, SL

²⁶ C: Comercialitzador / E: Elaborador / I: Importador / P: Productor

VOLTREGÀ, LES			
MONTESQUIU	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	E	SAT TER
PERAFITA	ELABORACIÓ DE LLET, FORMATGE I DERIVATS LÀCTICS	PE	BETARA, S.L.
PRATS DE LLUÇANÈS	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	EC	CONSERVAS AUSA, S.A.
	OVÍ	P	DAVID ARAGÜES CARRERA
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	CAMPS ROCAGUINARDA, SL
RUPIT I PRUIT	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	M ^a DOLORS MOLAS PLANA
SANT FELIU SASSERRA	AVICULTURA	P	DIEGUEZ ROCA, RICARD
SANT JULIÀ DE VILATORTA	AVICULTURA	P	ALBERT MORATO RAMON
	EMMAGATZEMATGE	E	GERMANS AYMERICH ISERN, S.L.
	EMMAGATZEMATGE	E	FREDPICKING, SL
SANT MIQUEL DE BALENYÀ	ELABORACIÓ DE CERVESES	E	COMPANYIA CERVESERA DEL MONTSENY, SLL
SANT PERE DE TORELLÓ	VAQUÍ	P	MARÇAL FLORES PUIGVERT
SANT VICENÇ DE TORELLÓ	AVICULTURA	P	MAS ELS CAMPS SCP
SANTA EULÀLIA DE RIUPRIMER	CEREALS I LLEGUMINOSES PER A GRA	P	AGUSTÍ ARUMÍ PRAT
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	EL PUJOL CRUSELLES, S.L.
	VAQUÍ	P	MANEL ANGLADA PUIGSERVER
SANTA MARIA DE CORCÓ	AVICULTURA	P	JOSEP SALLES DANES
	OVÍ	P	CANOTRON, S.L.
SANTA MARIA DE MERLÈS	CEREALS I LLEGUMINOSES PER A GRA	P	GRANJA ESCRIGUES, SL
SEVA	CEREALS I LLEGUMINOSES PER A GRA	P	MONTERRAT MAURI PUIG
	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	E	SPLENDID FOODS, S.A.U
	MANIPULACIÓ I ENVASAMENT DE PRODUCTES APÍCOLES	PEC	M ^a TERESA CASASAS MATABACAS
	PORCÍ	P	PIUS MONTAÑÀ PINEDA
	VINYA	P	DE HAAN ALTÈS, S.L.
SORA	AVICULTURA	PE	PERE OMS MOLIST
	MANIPULACIÓ I/O ENVASAMENT DE SUCRE	E	ENVASATS BISAURA, S.L.
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	MARIA MERCÈ OMS MOLIST
TARADELL	VAQUÍ	P	MAS BELLPUIG SCP
TAVÈRNOLES	CUNICULTURA	P	JORDI VILA TUNEU

TAVERTET	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	ABY, S.A.
TONA	CEREALES I LLEGUMINOSES PER A GRA	PE	L ARANYO, S.C.P.
	COMERCIALIZACIÓ I/O DISTRIBUCIÓ	EI	KREADITIF, SL
	ELABORACIÓ DE LLET, FORMATGE I DERIVATS LÀCTICS	E	FORMATGES MAS EL GARET, SL
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	LLUIS MAURI PUIG
TORELLÓ	C. HORTALISSES	P	ALEX VILA GÜELL
VIC	AVICULTURA	PE	SANTI SERRABASSA PUNTI
	AVICULTURA	P	ANEC DE CAN TONI, SL
	AVICULTURA	P	JAUME ORIOL CASARRAMONA
	C. HORTALISSES	P	JOSEP MARIA GAMISANS BOU
	C. HORTALISSES	P	ANTONI VIDAL RIBAS
	CEREALES I LLEGUMINOSES PER A GRA	P	JORDI VILALTA SANGLAS
	COMERÇ MINORISTA	E	MASSA MARE, SCCL
	COMERCIALIZACIÓ I/O DISTRIBUCIÓ	C	EXALUNT, SL
	ELABORACIÓ DE PREPARATS ALIMENTARIS	E	ADRIA GRIFOLL BRAVO
	ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	E	EXTRAPERIL S.A.
	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	E	AGR. PLANA DE VIC I SECCIÓ CRÈDIT, SCCL
	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	EC	ECOFARM TRADING, S.L.
	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	E	GENERAL PECUARIA, S.A.
	FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	E	NURI I ESPADALER, SLU
	INDÚSTRIA SUCRERA	E	GALAM INVEST, S.L.
	MANIPULACIÓ I/O ENVASAMENT DE LA PRODUCCIÓ HORTOFRUTÍCOLA	E	ANDREU VILA RODRIGUEZ
	MANIPULACIÓ, ENVASAMENT I TRANSFORMACIÓ DE GRANS	EC	YLLA 1878, SL
	PANIFICACIÓ I PASTISSERIA	E	IGNASI HERRERO ORTEGA
	PASTURES, PRATS I FARRATGES	P	JULIÀ MASO BAGUE
	VINYA	P	PERE BARNIOL TERRICABRES
VILADRAU	MANIPULACIÓ, ELABORACIÓ I ENVASAMENT DE FRUITS SECS	PE	CASTANYA DE VILADRAU, SCP
	MANIPULACIÓ, ENVASAMENT I TRANSFORMACIÓ DE GRANS	EIC	LIQUATS VEGETALS, SA
	VAQUÍ	P	EROBER 05, S.L.
	VAQUÍ	P	IGNACIO DE PUIG EGIDO

Annex 16. Operadors ecològics segons orientació productiva, Osona i Lluçanès 2017

ORIENTACIÓ PRODUCTIVA	MUNICIPI	TIPUS OPERADOR ²⁷	NOM DE L'OPERADOR
AVICULTURA	VIC	PE	SANTI SERRABASSA PUNTI
	FOLGUEROLES	PEC	GRANJAS ECOLÒGICAS, S.L.
	VIC	P	ANEC DE CAN TONI, SL
	SANT VICENÇ DE TORELLÓ	P	MAS ELS CAMPS SCP
	CENTELLES	PE	JOAN OLIVER OLIVA
	SORA	PE	PERE OMS MOLIST
	SANT JULIÀ DE VILATORTA	P	ALBERT MORATO RAMON
	VIC	P	JAUME ORIOL CASARRAMONA
	SANTA MARIA DE CORCÓ	P	JOSEP SALLES DANES
BOSC, MATOLLS I RECOL·LECCIÓ SILVESTRE	CENTELLES	P	ROSEHIP & ASSOCIATES SL
C. HORTALISSES	VIC	P	JOSEP MARIA GAMISANS BOU
	MANLLEU	PE	EI SAMBUCUS, SCCL
	MANLLEU	P	FUNDACIÓ PRIVADA TAC-OSONA
	MANLLEU	P	MARIA DEL MAR MACIA PARRIS
	VIC	P	ANTONI VIDAL RIBAS
	GURB	P	EVA CARMONA JOVÉ
	TORELLÓ	P	ALEX VILA GÜELL
	CENTELLES	PE	JOAN ASENSIO ESPLUGAS
CEREALES I LLEGUMINOSOS PER A GRA	MANLLEU	P	MANEL MACIA GALLEMI
	SEVA	P	MONTSERRAT MAURI PUIG
	TONA	PE	L ARANYO, S.C.P.
	SANTA EULÀLIA DE RIUPRIMER	P	AGUSTÍ ARUMÍ PRAT
	GURB	P	JOAN PUJOL MASSAGUER
	VIC	P	JORDI VILALTA SANGLAS
	FOLGUEROLES	P	QUEB 2011, SL
COMERCIALIZACIÓ I/O DISTRIBUCIÓ	TONA	EI	KREDITIF, SL

²⁷ C: Comercialitzador / E: Elaborador / I: Importador / P: Productor

	VIC	C	EXALUNT, SL
COMERÇ MINORISTA	VIC	E	MASSA MARE, SCCL
CUNICULTURA	TAVÈRNOLES	P	JORDI VILA TUNEU
ELABORACIÓ DE CERVESES	SANT MIQUEL DE BALENYÀ	E	COMPANYIA CERVESERA DEL MONTSENY, SLL
ELABORACIÓ DE COMPLEMENTES ALIMENTOSOS	GURB	E	PHARMA BIOZYME, S.L.
ELABORACIÓ DE LLET, FORMATGE I DERIVATS LÀCTICS	PERAFITA	PE	BETARA, S.L.
	TONA	E	FORMATGES MAS EL GARET, SL
ELABORACIÓ DE PREPARATS ALIMENTARIS	MANLLEU	E	LA PIARA, S.A.U.
	VIC	E	ADRIA GRIFOLL BRAVO
ELABORACIÓ DE PRODUCTES CARNIS	VIC	E	EXTRAPERIL S.A.
	MASIES DE VOLTREGÀ, LES	E	EMBOTITS LA GLEVA, SL
	GURB	E	ARBLANCH ALIMENTACIO, S.L.
	PRATS DE LLUÇANÈS	EC	CONSERVAS AUSA, S.A.
	SEVA	E	SPLENDID FOODS, S.A.U
	CENTELLES	E	PRODUCTES TONENCS, SL
EMMAGATZEMATGE	SANT JULIÀ DE VILATORTA	E	GERMANS AYMERICH ISERN, S.L.
	SANT JULIÀ DE VILATORTA	E	FREDPICKING, SL
	BALENYÀ	E	TRANSPORTS CODIN, SA
ESCORXADORS I SALES D'ESPEJAMENT	GURB	E	CARNIQUES SOLÀ, SA
FABRICACIÓ DE PRODUCTES PER ALIMENTACIÓ ANIMAL	VIC	E	AGR. PLANA DE VIC I SECCIÓ CRÈDIT, SCCL
	VIC	EC	ECOFARM TRADING, S.L.
	MONTESQUIU	E	SAT TER
	GURB	EC	AGRICOLA Y GANADERA PIBAR, S.A.
	VIC	E	GENERAL PECUARIA, S.A.
	VIC	E	NURI I ESPADALER, SLU
FRUITERS	BALENYÀ	P	SEBASTIA MARTI GASCH
INDÚSTRIA SUCRERA	VIC	E	GALAM INVEST, S.L.
MANIPULACIÓ I ENVASAMENT DE PRODUCTES APÍCOLES	SEVA	PEC	M ^a TERESA CASASAS MATABACAS
MANIPULACIÓ I/O ENVASAMENT DE LA PRODUCCIÓ HORTOFRUTÍCOLA	VIC	E	ANDREU VILA RODRIGUEZ
MANIPULACIÓ I/O ENVASAMENT DE SUCRE	SORA	E	ENVASATS BISAURA, S.L.
MANIPULACIÓ, ELABORACIÓ I ENVASAMENT DE FRUITS SECS	VILADRAU	PE	CASTANYA DE VILADRAU, SCP
MANIPULACIÓ, ENVASAMENT I	VILADRAU	EIC	LIQUATS VEGETALS, SA

TRANSFORMACIÓ DE GRANS	VIC	EC	YLLA 1878, SL
OVÍ	CENELLES	P	JOSEP PLADEVALL CODINA
	LLUÇÀ	PE	PERE GARET BOSCH
	SANTA MARIA DE CORCÓ	P	CANOTRON, S.L.
	PRATS DE LLUÇANÈS	P	DAVID ARAGÜES CARRERA
PANIFICACIÓ I PASTISSERIA	VIC	E	IGNASI HERRERO ORTEGA
PASTURES, PRATS I FARRATGES	TONA	P	LLUIS MAURI PUIG
	TAVERTET	P	ABY, S.A.
	GURB	P	PARES BOVE, SL
	SANTA EULÀLIA DE RIUPRIMER	P	EL PUJOL CRUSELLES, S.L.
	SORA	P	MARIA MERCÈ OMS MOLIST
	PRATS DE LLUÇANÈS	P	CAMPS ROCAGUINARDA, SL
	VIC	P	JULIÀ MASO BAGUE
	RUPIT I PRUIT	P	M ^a DOLORS MOLAS PLANA
PLANTES AROMÀTIQUES, MEDICINALS I COSMÈTICA	LLUÇÀ	P	GLORIA ROIG NIETO
PORCÍ	SEVA	P	PIUS MONTAÑA PINEDA
PRODUCCIÓ I COMERCIALIZACIÓ DE LLAVORS I PLANTES DE VIVER	BALENYÀ	E	TRESERRAS MULTIMEDIA, S.L.
VAQUÍ	TARADELL	P	MAS BELLPUIG SCP
	VILADRAU	P	EROBER 05, S.L.
	SANT PERE DE TORELLÓ	P	MARÇAL FLORES PUIGVERT
	SANTA EULÀLIA DE RIUPRIMER	P	MANEL ANGLADA PUIGSERVER
	VILADRAU	P	IGNACIO DE PUIG EGIDO
VINYA	SEVA	P	DE HAAN ALTÉS, S.L.
	VIC	P	PERE BARNIOL TERRICABRES

Annex 17. Operadors ecològics amb activitat industrial segons municipi, Osona i Lluçanès 2017

MUNICIPI	TIPUS OPERADOR	NOM DE L'OPERADOR
BALENYÀ	EIC	NUTRITION & SANTÉ IBERIA, SL
	EIC	LA FINESTRA SUL CIELO ESPAÑA, S.L.
	E	TRANSPORTS CODIN, SA
	E	TRESERRAS MULTIMEDIA, S.L.
CENTELLES	E	PRODUCTES TONENCS, SL
FOLGUEROLES	PEC	GRANJAS ECOLÓGICAS, S.L.
GURB	E	ARBLANCH ALIMENTACIO, S.L.
	EC	AGRICOLA Y GANADERA PIBAR, S.A.
LLUÇÀ	PE	PERE GARET BOSCH
MANLLEU	C	GRANJA SAN FRANCISCO SLU
	E	LA PIARA, S.A.U.
MASIES DE VOLTREGÀ, LES	E	EMBOTITS LA GLEVA, SL
	E	ARTESANIES CARLIT, SA
	E	PHARMA BIOZYME, S.L.
MONTESQUIU	E	SAT TER
PERAFITA	PE	BETARA, S.L.
PRATS DE LLUÇANÈS	EC	CONSERVAS AUSA, S.A.
SANT JULIÀ DE VILATORTA	E	GERMANS AYMERICH ISERN, S.L.
	E	FREDPICKING, SL
SANT PERE DE TORELLÓ	PE	EI SAMBUCUS, SCCL
SANTA EUGÈNIA DE BERGA	E	AGR. PLANA DE VIC I SECCIÓ CRÈDIT, SCCL
	PE	EMBOTITS SALGOT, S.A.
	E	COMPANYIA CERVESERA DEL MONTSENY, SLL
	PEC	M ^a TERESA CASASAS MATABACAS
SEVA	E	SPLENDID FOODS, S.A.U
	PEC	
SORA	PE	PERE OMS MOLIST
	E	ENVASATS BISAURA, S.L.
TONA	E	FORMATGES MAS EL GARET, SL
	EI	KREADITIF, SL
VIC	E	EXTRAPERIL S.A.
	EC	ECOFARM TRADING, S.L.
	E	GRUP SUPECO MAXOR, S.L.
	EC	YLLA 1878, SL
	E	ANDREU VILA RODRIGUEZ
	E	GENERAL PECUARIA, S.A.
	C	EXALUNT, SL
	E	IGNASI HERRERO ORTEGA
	E	GALAM INVEST, S.L.
	E	NURI I ESPADALER, SLU
	E	MASSA MARE, SCCL
	E	ADRIA GRIFOLL BRAVO
VILADRAU	EIC	LIQUATS VEGETALS, SA
	PE	CASTANYA DE VILADRAU, SCP

Annex 18. Productors ecològics pioners, Osona i Lluçanès

Empresa	Núm. Operador	Producció	Municipi
Gamisans	35	Horta ecològica	Vic
Mas Bellpuig	1536	Vedella, horta, cereals i pa	Taradell
Betara	1942	Llet i derivats làctics d'ovella	Perafita
La Riera	2123	Pollastres ecològic artesà	Santa Eulàlia de Riuprimer
Mas el Garet	2194	Llet i derivats làctics de cabra	Tona
La Font Sostenible	2312	Vedella i xais de pastura	Lluçà
Llàgrimes de Ra	2650	Mel	Seva
Sambucus	2816	Plantes aromàtiques i medicinals	Manlleu

Annex 19. Indústria ecològica pionera, Osona i Lluçanès

Empresa	Núm. Operador	Producció	Municipi
Liquats Vegetals	128	Liquats vegetals	Viladrau
Plana de Vic	229	Fabricació pinso vedells	Vic
Extrapernil	439	Elaboració productes carnis	Perafita
SAT TER	861	Fabricació pinso	Montesquiu
Embotits la Gleva	1256	Elaboració productes carnis	Les Masies de Voltregà
CC del Montseny	2103	Cervesa artesana	Tona
Granjas ecológicas	2667	Pollastre ecològic industrial	Lluçà
Arblanch Alimentació	2683	Elaboració productes carnis	Gurb
Conservas Ausas	2724	Elaborats productes carnis	Prats de Lluçanès

Annex 20. Canals ecològics pioners, Osona i Lluçanès

Empresa	Tipologia	Municipi
La Remolatxa	Cooperativa de Consum	Vic
Mengem Osona /Orgull Pagès	Botiga de producte Kmo i ecològic	Vic
Iris	Botiga de producte Kmo i ecològic	Vic
Mercat setmanal	Parades Kmo i ecològiques	Manlleu
Restaurant Àgape	Botiga i restaurant ecològic	Vic
Supermercat Bon Preu i Esclat	Frescos i envasant ecològics	Varis

Annex 21. Productors ecològics *followers*, Osona i Lluçanès

Empresa	Núm. Operador	Producció	Municipi
Mas la Casanova	3017	Aviram posta	Sora
Hort Viu	3188	Horta	Manlleu (ara a les Planes d'Hostoles)
Niu Verd	3438	Pollastre ecològic artesà	St. Feliu Sasserra
Ramon Llorca	5127	Vaquí carn	Muntanyola
(...)			

Annex 22. Indústria ecològica *followers*, Osona i Lluçanès

Empresa	Núm. Operador	Producció	Municipi
Castanya de Viladrau	3008	Castanya	Viladrau
General Pecuària	4210	Fabricació pinso	Vic
Exalunt	4272	Elaboració productes carnis	Vic
Bolets de soca	4818	Substrat inoculat bolets	Balenyà
Nuri i Espadaler	4875	Pinso gallines	Vic
Massa Mare	4991	Pa i pastisseria	Vic
De l'hort	5000	Transformació horta	Vic
Jamones Centelles	5144	Elaboració productes carnis	Vic
(...)			

Annex 23. Canals ecològics *followers*, Osona i Lluçanès

Empresa	Tipologia	Municipi
Ecosalut	Botiga on-line	Tona
Veritas	Supermercat especialitzat	Vic
L'Ausetana	Botiga i fleca	Vic
Mercat agroecològic	Circuit curt	Gurb
Ateneu Manlleu: Sa(bis)	Plataforma on-line de producte kmo i ecològic per socis	Manlleu
Mengem Osona	Botiga productors locals	Vic
Carrefour / Aldi / Lidl / etc.	Supermercat convencional	Varis
(...)		

